

مازندرانی

(+ Mazanderani Bible Portions (Luke

This Bible is copyrighted by Wycliffe Bible Translators (Wycliffe.org) and is printed with permission by the Digital Bible Society (dbs.org) for non-commercial use.

.This Bible is available for free download in a variety of digital formats at dbs.org/bibles

4 روت
7 لوقا

روت

درواره کتاب روت

ویشتر از هزار سال، قبل از دنیا بیمن عیسی مسیح کتاب روت بنوشت بیبه که آتا بیگانه ره خدا نظر هکرده و وه جدۀ داوود پادشاه که عیسی مسیح از ونه ریشه هسه بیبه. روت کتاب آتا از دتا کتاب موقدس هسه که درواره زن بنوشت بیبه. روت کتاب سرگزشت آتا اسرائیلی خنواده یعنی الیملک هسه که با شه زنا نعومی و دتا ریکا محلون و کیلیون که خشکسالپسه مجبور بیبه اسرائیل و شه ملک و اموال ره ترک هکین و اسرائیل همسایه یعنی موآب که بتپرست بیبه بورن. چون اون دوره اسرائیل هیچ پادشاهی نداشتنه و حکومت محلی داشته و همه جا هرج و مرج بی‌په و ویشتر مردم گناه کردنه و خدا ره از یاد بُورد بیبه. این خنواده موآب دله موندگار بیبه و محلون و کلیون با دتا موآبی کیجا یعنی عریه و روت ازدواج هکرده و حدود ده سال بگذشته که نعومی شه مردی و دتا ریکا ره از دست هدا و هیچ کسی دیگه نداشتنه و زندگی ونسه تاریک بی‌په که پشتوسه خدا دواره اسرائیل ره برکت هدا و خواسته که اسرائیل بردگرده اما روت به خاطر ایمانی که به اسرائیل خدا بیارده و شی‌مار ره نخواسته تنها بی‌پله ونه همراه اسرائیل بورده و همون موقع فصل تاشی بی‌په و روت خوشه چینی ونسه شه مردی فامیل یعنی بوغز زمین بورده. وقتی نعومی خوردار بیبه که بوغز الان وشون گت فامیل و سرپرست هسه و تنها کسی هسه که طبق اسرائیل قانون اگه روت جه ازدواج هکنه وشون ملک و اموال ره که نعومی مردی ونسه هسه ره دواره بردگردونه و هم اگه روت پسردار باؤه اون ریکا الیملک و محلون نوم ره شه خاندان دله زنده کنه همینه نعومی بوغز جه بخواسته و بوغز هم قبول هکرده.

کوچ کشی

ناراجتمه. خداوند آتا جور مره بزوهه که شمه زندگی ره هم تلخ هکرده.»
 14 دواره پسر زنون بلند بلند پرمه بگردنه. غریبه شه شی‌مار دست خش هدا و بورده، اما روت وره کسه بیته و وره ول نکرده. 15 نعومی روت ره باته: «توین دتر جان، ته یاری شه مردم و شه خدای پلی بورده، تو هم بور.»
 16 اما روت شی‌مار باته: «مره مجبور نکن که تره ترک هکنم و بورم، چونکه هر جا بوری ته همراه امه، هر جا بمونی ته همراه مومه، ته مردم مَریم و ته خدا مه خدا بوئه. 17 خواجه جایی که تو مرنی من بمیرم و ته پلی دفن باؤم، خداوند مه سر بدترین پلا ره بیاره اگه بجز مرگ آتا چی دیگه مره ته جا جدا هکنه.» 18 نعومی چونکه بدیه روت شه خرف سر بمونسه، و اصلاً راضی نانه بوره، دیگه هیچی وره ناته.
 19 نعومی و روت با هم بیتلجم طرف راه دکتنه. وقتی برسینه، اونجه مردمون خشحال بیته و زنون همدیگه جا پرسینه، «واقعاً وه نعومی هسه؟»
 20 نعومی وشون باته: «مره دیگه نعومی، یا خشحال ونگ نکین، مره مارِه، یا تلخ، ونگ هکنین، چونکه گت خدا مه زندگی ره تلخ هکرده. 21 دست پر بوردمه، خداوند مره خالی بردگاردسه، چی شی ونسه مره نعومی ونگ کینی؟ وقتی که خداوند شه رو ره مه جا بردگاردینه؟ گت خدا آن گتی پلا مه سر بیارده.»
 22 اون وقتی که نعومی و روت موآبی بیتلجم دله بی‌یم بیبه جو تاشی شروع بی بی‌په.

روت و بوغز آشنایی

2 بیتلجم دله آتا سرشناس و پولدار مردی که ونه نوم بوغز بی‌په زندگی کرده. وه نعومی مردی یعنی الیملک بستگون بی‌په. 2 آتا روز روت موآبی نعومی ره باته: «اجازه هده اسا که جو تاشی موقع هسه، من هر زمینی که مره اجازه هدائه بورم و، وشون پشت سر خوشه چینی هکنم.»
 نعومی باته: «بور دتر جان.» 3 روت راه دکتنه بورده آتا زمین دله کارگری پشت سر خوشه چینی هکنه. اتفاقاً آتا روز ات نفر زمین دله بورده که صاحب زمین نوم بوغز بی‌په، و الیملک فامیل بی‌په. 4 همون روز بوغز بیتلجم جه بیمو، و کارگری ره خدا فوٹی هدا، و باته: «خداوند شمه همراه

1 1-2 خله ساله پیش که اسرائیل مملکت هیچ پادشاهی نداشتنه، اسرائیل دله قحطی و خشکسالی بیمو. آتا مردی که ونه نوم الیملک و ونه تیار افراشته‌ای بی‌په، با شه زنا نعومی و دتا ریکا (محلون و کیلیون)، بیتلجم یهودا دله زندگی کردنه. و خشکسالی وشون ره مجبور هکرده تا شه خاک ره ترک هکنن و غریب جا یعنی موآب دله کوچ هکنن. 3 اما ات کم بعد نعومی مردی الیملک بمرده و ونه زنا و ونه دتا ریکا موآب دله مونده‌گار بیبه. 4 نعومی دتا ریکا، دتا موآبی کیجا جا عروسی هکرده و حدود ده سال باهم زندگی هکرده. آتای نوم غریبه و آتای دیگه نوم روت بی‌په. اما ده سال بعد، 5 نعومی شه دتا ریکا رم از دست هدا، و نعومی بمونسه با دتا پسر زن.

با وفایی روت

6 نعومی تصمیم بیته با شه پسر زنون موآب جا بیتلجم بردگردن، چونکه پشتوسه که خداوند شه قوم ره کُمت هکرده و وشون سرزمین ره برکت و فراوونی هدائه. 7 اما وقتی که خواسته موآب جه راه دکتن تا یهودای سرزمین بورن، 8 نعومی پسر زنون ره باته: «هر کدوم شما شه مار سره بورین. لازم نی‌په مه همراه دواشین، خداوند شما ره برکت هده که به من و به مه ریکائون خوبی هکردنی. 9 خداوند جا خوامه که دواره شما شی بکنین و خشبخت باؤین.»
 بعد نعومی شه پسر زنون ره خش هدائه و خداحافظی هکرده. پسر زنون بلند بلند پرمه بگردنه 10 و باتنه «اما خوامی ته همراه بی‌یمم و ته مردم جا زندگی هکنیم.»

11 اما نعومی باته: «جان دترو، چی شی ونسه خواننی مه همراه بی‌یین؟ بردگردین، شه پی‌پر سره بورین. مگه من تومه دواره پسردار باؤم که شمه شی باؤن؟ 12 من خله پیرمه، مگه من دواره تومه شی بکنم؟ حتی اگه همین امشو شی بکنم، پسردار باؤم، 13 شما دتا وشون گت بیین سه صبر کینی؟ هیچکس جا عروسی نکینی؟ جان دترو، شما دتای سرنوشت سه من

هشمه. خواهش کیمه مره شه پُروبال بَیر، چون تو آمه گت و سَرپرست هَسئی.»

¹⁰ بوعز باته: «دَتر، خداوند تره بَرکت هده، این مَحَبَّتِی که الان هَکَردی از اون همه مَحَبَّتِ قبلی خَله گَتره، چونکه جَوونای دَنبال چه نِدار چه دارا نَشئی.» ¹¹ دَتر جان، اِسا اصلاً نَترس، هر چی باتی اَنجام دَمه، چونکه همۀ مَرِدِم شهر تره اِشنا سَننه، که تو چَنه خار زنا هَسئی. ¹² دَسته که من تِه مَردی گت فامیل هَسَمه، اما اَنا فامیل دیگه تره که از من به ته خدا بیامرزی مَردی نزدیکتره. ¹³ اَمشو اینجه بَمون، فِردا اگه وه تِه سَرپرستی ره قبول هَکَرده که چه بهتر، اما اگه قبول نَکَرده به خداوندی خدا قِسم که من قبول کَمه و تِه حَقُّ ادا کَمه، تا فِردا صوابی هَمینجه بَخس.» ¹⁴ روت تا صبح ونه لینگ پِن بَخته، اما کَله سحر قبل از اینکه هیچکس پَهَمه که اَنا زنا خَرمن سَر بيمو، خوی جا راست بییه. ¹⁵ بوعز روت ره باته: «شه چارَقَد ره بیار، پهن هَکن تا تِه وشه جو پر هَکنم.» بعد شیش تا پیمونه جو ونه چارَقَد دله ذَکرده، و روت دوش سر بَشته، روت جو ره بیته و بورده. بوعز هم شهر ظَرف راه دَکته. ¹⁶ وقتی که روت شی مار پَلی بَرسیه، شی مار باته: «دَتر جان، هر چی بییه مه وشه تعریف هَکن.» روت هم هر چی که اَتفاق دَکته شی مار وشه تعریف هَکَرده، ¹⁷ و باته: «اون آقا شیش تا پیمونه جو هدا و باته شی مار سه بَور تا تِه پَلی دَستِ خالی بَرنگردم.» ¹⁸ نَعومی جواب هدا: «دَتر جان، اِسا صبر هَکن تا بَوینیم چی بونه، چونکه بوعز تا این کار اَمروز تَموم نَکته راحت نانه.»

روت و بوعزِ عروسی

4 بوعز شهر دروازه سَر که مَرِدِم همیشه اونجه جمع بیینه بورده و همونجه هَنبشته. بعد از وه اون فامیلی که بوعز ونه خَرَف بَزونه، وه هم بيمو. بوعز وره وَنگ هَکَرده باته: «پرار، پَره اینجه هَنبش.» بوعز فامیل بيمو و بوعز پَلی هَنبشته. ² بعد بوعز ده تا ریش سفیدای شهر دعوت هَکَرده تا ونه شاهد باؤن، وشونم بيمونه و هَنبشینه. ³ بوعز شه فامیل ره باته: «تو بَشتوسی که نَعومی موآب جا بيمو و شه زمینی که آمه فامیل ایلیمک بی په ره خوانه بَروشه، ⁴ فکر هَکَریمه که اَوّل تره خُردار هَکنم و این جمع دله اگه تو خَریدار هَسئی و اون زمین ره خَرینی مره باش، تا بَدونم، چون بَخز تو هیچ کسی دیگه ای فامیل نزدیک ایلیمک دنی په، و من بعد از تو هَسَمه.» اون فامیل باته: «باشه، من وشون زمین ره خَریمه، تا وشون شه زمین دله کِشت هَکن و محصول ره شه بَیرن.» ⁵ بعد بوعز باته: «اون موقعیکه زمین ره نَعومی جا بَخَرینی، حتماً ونه روت موآبی جا عروسی هَکنی، تا ونه مَردی خدا بیامرزی نوم و ارث ره زنده هَکنی.» ⁶ اما اون فامیل باته: «من نَتومه همچین کاری هَکنم و شه میراث ره در حَطر دَمدم، چونکه مه و چون دیگه اینتا ارثیه ره نَتوننه صاحب باؤن. این حق ره مه جا بَیر، چونکه من قدرت این کار ره ندارمه.» ⁷ اون قَدیما اسرائیل دله رسم خَرید و معامله اینتی بی په که اگه کسی خواسه شه حَقُّ دیگری ره هده یا آت کس دیگه ره واگدار هَکنه شه لینگ کلوش در یارده و اونتا نَفر داهه، و اینجری اون معامله ره قبول کَرِدنه و با اعتبار دَوینسنه. ⁸ بعد اون فامیل شه کلوش در بیارده و بوعز ره هدائه و باته: «تو بَخَرین.» ⁹ بوعز هم ریش سفیدای شهر و اون مردمی که اونجه جمع بی بیینه، ره باته: «همه شاهد باؤین که من اَمروز تَموم مَلک ایلیمک و مَحلون و کلیون ره نَعومی جا بَخَریمه. ¹⁰ و روت موآبی جا که مَحلون بیوه هَسه ازدواج کَمه، تا وه ریکا به دنیا بیاره که وارث اون مرحوم باؤه و ونه اسم ایل و تبار دله از بین نَشوئه؛ اَمروز شما مه شاهد باؤین.» ¹¹ بعد همۀ آدمایی که شهر دَروازه سَر جمع بی بیینه و ریش سفیدای شهر باتنه: «اما شاهد هَسَمی که خداوند این زن ره که تِه سره اینه راحیل و لیهی واری که یعقوب زنا بیینه دَتایی قوم اسرائیل ره پنا هَکَرِدنه باؤه، که تو افراته و پیت لجم دله معروف و پراوازه باؤی. ¹² و چونی که خداوند این چوون زَنای جه تره دَنه، تِه ایل و تبار هم مثل قِرس باؤه، که تاملار یهودای وشه بَزاهه.»

دواشه.» کارگرا هم باتنه: «خداوند تره بَرکت هده.» ⁵ وقتی بوعز، روت ره بَدیه، شه سرکارگر ره باته: «اون چوون زنا کی هَسه؟» ⁶ سرکارگر باته: «وه همون موآبی زنا هَسه که نَعومی همراه موآب جا بيمو، ⁷ وه مه جا اجازه بیته که کارگرای پَشِت سر خوشی چینی هَکنه، منم اجازه هدمه. صوابی تا اِسا یکسره کار هَکَرده و فقط اَت کَم دم بَزونه.» ⁸ بوعز روت ره هارشیه و باته: «دَتر، گوش هَکن، خوشه چینی وشه هیچ جای دیگه نَشو، همین جه مه کارگرای زن پَلی بَمون. ⁹ فقط مه کارگرا ره هارِش و وشون پَشِت سر بور. من چوونا ره بائمه، تره کار نِدارن و تره آزار نَکین، و هر وقت که تَشنا بیی، وشون پر هَکَرده کوزَه دله او دَره بَخَر.»

¹⁰ روت قدردونی وشه بوعز لینگ پِن دَلا بییه و شه سَر خاک رو بَشته، و بوعز ره باته: «شما دوتی که من بیگانه هَسَمه چی شی وشه مره مَحَبَّتِ کَئی؟» ¹¹ بوعز باته: «دومه که وقتی ته مَردی بَمرده تو شی مار چتی مَحَبَّتِ هَکَردی، شه سرزمین و شه مار و پی پر ره ترک هَکَردی و شی مار خاطری غریب جا بيمویی، و کَسایی پَلی بيمویی که قبلاً نَشناختی. ¹² خداوند تره به خاطر آن گئی مَحَبَّتِی که هَکَردی آجر هده، خدایی که اسرائیلی ها وره عبادت کَئنه و تو وره پناه بیاردی تِه آن گئی گِذشت ره بی جواب نیله.» ¹³ روت جواب هدا: «آقا جان، شما خَله لطف دارنئی حتی من شمه کنیزم نیمه که، اَنته مره مَحَبَّتِ هَکَرِدنی، امیدوارمه شمه سایه همیشه مه سر داؤه.» ¹⁴ چاشِت موقع بوعز روت ره وَنگ هَکَرده و باته: «پرو غذا بَخَر، نون و تَرشی هم دَره.» روت کارگرای پَلی هَنبشینه، و بوعز ونسه بوریشته بَشته و روت بَخَرده و سر بییه، و اَت کَم غدام زیاد بیارده. ¹⁵ وقتی که روت دواره شه کار سر بورده، بوعز شه کارگرا ره باته: ¹⁶ «هیچی وره ناؤین، بییلین هر جا که خوانه بوره و خوشه جمع هَکنه، حتی از قصد دَستَه دله خوشه ره پنه بَشین تا وه جمع هَکنه.» ¹⁷ روت تمام روز خوشه جمع هَکَرده و نِماشون سر خوشه ها ره پَکوبسه و حدود ده کیلو جو جمع هَکَرده. ¹⁸ روت جو ره و شه ظهر غدایکه زیاد بیارده ره، شی مار وشه شهر بورد. نَعومی وقتی اَنته باره بَدیه، باته: ¹⁹ «دَتر اَمروز تو کجه خوشه چینی هَکَردی؟ خدا اون کسی که تره هارشیه ره بَرکت هده.»

روت شی مار وشه همه چی ره تعریف هَکَرده که کینتا مَردی زمین بورده، و باته که صاحب زمین نوم بوعز هَسه. ²⁰ نَعومی پسرزن ره باته: «خداوند وره بَرکت هده، خدا ته خدا بیامرزی مَردی ره و اِماره مَحَبَّتِ هَکَرده و ترک نَکَرده. اون مَردی ته شی بی پر فامیل هَسه، وه گت آمه فامیل هَسه.» ²¹ روت موآبی شی مار ره باته: «اون آقا مره باته تا آخر تاشی هَمینجه مه زمین دله بَمون.» ²² نَعومی پسرزن ره باته: «دَتر جان، خار هَسه که ونه کنیز و ونه کارگرای همراه دواشی، نَکته اَنا زمین دیگه دله بوری که، خدای نَکَرده ته سر بلایی بیارن.» ²³ هَمینسه، روت موآبی، تا آخر تاشی بوعز کنیزای همراه بَمونسه و جو و گنم جمع هَکَرده و شی مار پَلی زندگی کَرده.

روت و بوعزِ خَرمن سَر

3 اَنا روز نَعومی (روت شی مار) وره باته: «دَتر، اِسا وقتیشکه تره شی هَدم، تا تِه زندگی سَروسامون بَیره. من تِه وشه ونه کاری هَکنم. ² بوعز که آمه گت فامیل هَسه تو ونه کنیزای همراه کار هَکَردی اَمروز غروب خَرمن سَر مشغول پاک هَکَرِدن شه جو هَسه، ³ پس شه تَن بَشور، شه خِدره عطر بَزَن، قَشَنگ پَیرَن دَپوش، و خَرمن سر بور و تا وه شام نَخَرده شه خِدره وره نَشون نده. ⁴ وقتی که وه بَخته، ونه خَسه سر نَشون هَکن. بور، ونه لینگ چارشو ره کنار بَور و ونه لینگ پِن بَخس، و وه تره گَینه چیکار هَکنی.» ⁵ روت باته: «چشم، هر چی باتی اَنجام دَمه.» ⁶ روت خَرمن سَر بورده و هرچی که شی مار وره راهنمایی هَکَرده اَنجام هدا. ⁷ بوعز بعد از اینکه شام بَخَرده سَر حال بییه و بورده کِل سَر شه محصول کنار بَخسه. اَت کَمه بعد روت پواش ونه لینگ سَر چارشو ره کنار بَزو و همونجه بَخته. ⁸ نِصف شو بوعز خوی جا بَپرسه و بَدیه که اَنا زنا ونه لینگ پِن بَخت هَسه. ⁹ بوعز باته: «تو کی هَسئی؟» روت باته: «ته کنیز روت

داوود پادشاه أصل و نَسَب

¹³ بوَعز و روت عروسی هَکَرِدَنه و به امر خِداوند روت حامله بَیِبِه و وشون صاحبِ اَنَا ریکا بَیِنه. ¹⁴ بعد همه زَنای مَحَل نَعومی ره بائنه: «شکرِ خدا که خِداوند تیره بی سرپرست نِپِشته و تیره نوه هِدا، خدا هَکِنه که وه اسرائیل دله سرشناس باؤه. ¹⁵ تِه پِسر زن که تیره دوست دارنه و تِه وِسه از هفت تا پِسر هم بَهتره، تِه وِسه پِسر دنیا بیارده که این ریکا تِه جان ره تازه کِنه و پیری سَر تِه دستِ عِصا بونه.» ¹⁶ نَعومی وچه ره کِشه هَیته و ونه

دایه بَیِبِه. ¹⁷ همسایه زَنون وچه نوم ره عوبید بَیِشته، و همه مَرِیم ره بائنه، ریکا نَعومی وِسه دنیا بَیِمو. عوبید یَسای پی پر و داوود پادشاه گت پی پر هَسَه.

¹⁸ بوَعز أصل و نَسَب (یا رگ و ریشه) فَرِص جه شروع بونه، و داوود پادشاه جا تَموم بونه. فَرِص جِصرون پی پر بی په، ¹⁹ و جِصرون رام پی پر و رام عَقیناداب پی پر ²⁰ و عَقیناداب نَحشون پی پر و نَحشون سَلمون پی پر ²¹ و سَلمون بوَعز پی پر و بوَعز عوبید پی پر ²² و عوبید یَسای پی پر و یَسا داوود پادشاه پی پر هَسَه.

لوقا

پیشگفتار

پیشگویی به دنیا بی‌مؤمنه عیسی

²⁶ در ماه ششم، جبرائیل فرشته، خدا ظرف چه به انا شهر در جلیل که ناصره گاتنه، برسیه بیبه ²⁷ تا بوره انا کیجا پلی که ونه نوم مریم بی‌په. مریم نومه اسم یوسف بی‌په از تبار داوود. ²⁸ فرشته ونه پلی بوره و بانوته: «سلام بر ته ای که خله مورد لطف هستی. خداوند با ته هسه.» ²⁹ مریم با پشناشنه ونه حرف پریشون بیبه، شه پلی فکر هاکارده که این چه جور سلامی هسته. ³⁰ اما فرشته وره بانوته: «ای مریم، نترس! خدای لطف خله شامل ته حال بیبه. ³¹ الان آبتن وونی، انا ریکا بدنیا یانی که باید ونه نوم ره عیسی بیی. ³² وه گت وونه، و گت خدای ریکا بخوندشه وونه. خداوند خدا تخت پادشاهی ونه جد داوود ره وره عطا کانه. ³³ وه تا ابد بر تبار یعقوب سلطنت کانه و پادشاهی وه هیچ وقت تموم نونه.» ³⁴ مریم فرشته جه پرسیه: «ایننا چیتی امکان دانه، من که با مردی نخاتم؟» ³⁵ فرشته جواب هادا: «روح خدا بر ته نازل وونه، و قدرت خدای متعال بر ته سایه دمیده. اینسه که اون وجه مقدس و خدای ریکا بخوندشه وونه. ³⁶ الان الیزابت هم که ته فامیل هسه، پیرسری آبتن هسه، و انا ریکا در راه دانه. آره، وه که گانه کورجاق هسه، شش ماهه آبتن هسه. ³⁷ اینسه که خدا پلی هیچ کاری ناممکن نی‌په!» ³⁸ مریم بانوته: «کنیز خداوندیمه. اونچه مره بانوتی، بووه.» بعد فرشته ونه پلی جه بوره.

مریم بوره الیزابت پلی

³⁹ انا از اون روزها، مریم راست بیبه و با عجله به شهری در منطقه کوهستانی یهودیه بوره. ⁴⁰ وه بوره زکریا سره و الیزابت ره سلام هاکارده. ⁴¹ وقتی سلام مریم به گوش الیزابت برسیه، وجه ونه اشکیم دله تگون بخارده و الیزابت روح خدا جه پر بیبه و ⁴² با صدای بلند بانوته: «ته زنان دله مبارکی، و مبارک هسه وجه‌ای که ته اشکیم دله تره!» ⁴³ من کی هسه که خداوند مار مه پلی بی‌په؟ ⁴⁴ وقتی ته سلام ره پشناشمه، وجه خشحالی جه مه اشکیم دله حرکت هاکارده. ⁴⁵ مبارک هسه اون که ایمان بیاره، اینسه که اونچه از جانب خداوند وره بانوته بیبه، به انجام رسنه.»

سرود مریم

⁴⁶ مریم در جواب بانوته:

«مه جان خداوند ره پرستش کانه

⁴⁷ و مه روح در خدا که نجات دهنده هسه، به وجد انه،

⁴⁸ اینسه که بر کوچیکه شه کنیز نظر هاکارده.

از این به بعد همه نسلها مره خوشبخت خوندنه.

⁴⁹ اینسه که اون قادر که ونه نوم قدوس هسه

خله کارهای گتی مه‌وشه هاکارده.

⁵⁰ ونه رحمت پشت اندر پشت

شامل همه کسانی وونه که ونجه ترسینه.

⁵¹ و شه بازو جه نیرومندانه عمل کانه

و اونایی ره که فکرهای متکبران در سر دارنه، جدا کانه.

⁵² فرمانروایون ره تخت جه به زیر کشته،

و فروتنون ره سرپلند کانه.

¹ از اونجه که خله دست به بنوشتن جکاپت کارهایی بزونه که آمه پلی اتفاق دگته ² درست همونتی اونایی که از اول با شه چشم بدینه و خادمون کلام بیبه، اوناره به اما سپارسنه، ³ من هم که همه چیز ره از اول به درستی تحقیق هاکاردمه، صلاح ره اینتی بدیمه که اوناره به صورت منظم شمشه جناب آقای تئوفیلوس، بنویسم ⁴ تا از حقیقت اونچه خوردار بیی، اطمینان پیدا هاکانی.

پیشگویی به دنیا بی‌مؤمنه یحیای تعمیددهنده

⁵ در زمان هیروودیس، پادشاه یهودیه، کاهنی زندگی کارده که ونه نوم زکریا بی‌په. وه از کاهنون دسته آبی بی‌په. ونه زنا الیزابت هم از تیره و تبار هارون کاهن بی‌په. ⁶ هر دتا خدا پلی خارآدم بیبه و تموم دستورا و احکام خداوند ره همونجوری که بی‌په، انجام دانه. ⁷ اما ویشون وجه نداشتنه، اینسه که الیزابت کورجاق بی‌په و هر دتا خله پیر بیبه. ⁸ انا بار که نوبت خدمت زکریا دست بی‌په، و وه خدا پلی کھانت کارده ⁹ بنا به رسم کاهنون، قرعه دله بوردن به جایگاه مقدس معبد خداوند و بسوزندین بخور ونه نوم دگته. ¹⁰ در وقت بسوزندین بخور، تموم مردم حیاط دله سرگرم عبادت بیبه ¹¹ که یکدفعه فرشته خداوند بر طرف راست بخورسوز هرستا و بر زکریا ظاهر بیبه. ¹² زکریا تا وره بدیه، یکدفعه خشک بیته و خله ترسیه. ¹³ اما فرشته وره بانوته: «ای زکریا، نترس! ته دعا مستجاب بیبه. ته زنا الیزابت تسه انا ریکا بدنیا یارنه، ونه نوم ره یحیی بیی. ¹⁴ ته پر از شادی و خشی وونی و خله‌ها هم از به دنیا بی‌مؤمنه وه خشحال وونه ¹⁵ اینسه که وه خداوند پلی گت آدم هسه. یحیی اصلاً نونه به شراب و چیزهایی که مست کانه، لب بزنه. حتی شه مار اشکیم دله پر از روح خدا وونه، ¹⁶ و خله از اسرائیلی‌ها ره به‌سوی خداوند خدایشون برگردنه. ¹⁷ وه به روح و قدرت ایلیا، پیشاپیش خداوند انه، تا دلهای بی‌پرون ره به‌سوی وچون و یاغیون ره به‌سوی حکمت صالحون برگردانه، تا قومی ره خداوندسه حاضر هاکانه.» ¹⁸ زکریا فرشته جه پرسیه: «ایناره کاجه جه بدویم؟ من پیر مردمه و مره زنا هم پیر هسه.» ¹⁹ فرشته جواب هادا: «من جبرائیل هشمه که در حضور خدا اشمه. الان مره پرسندیه تا ته جه صحبت هاکنیم و این خور خشی ره تره هادیم. ²⁰ الان ته لال وونی و تا روزی که این اتفاق نکفه، نتوندی حرف بزنی، اینسه که مه حرفا ره که در موقع مقرر اتفاق کفنه، باور نکارد.»

²¹ در این میون، مریم منتظر زکریا بیبه و تعجب هاکارده، ونه دیر

هاکارین ره از جایگاه مقدس. ²² وقتی بیرون بی‌مویه، نتونسته مریم جه حرف بزنه. پس پهمسنه که رویایی جایگاه مقدس دله بدیه، اینسه که فقط ایما و اشاره کارده و توان حرف بزونی ره نداشته. ²³ زکریا پس از تموم بی‌پنه خدمت برگردسته شه سره.

²⁴ چند مدت بعد ونه زنا الیزابت آبتن بیبه و پنج ماه سره‌نشین بیبه.

²⁵ الیزابت شه پلی گاته: «خداوند موشه اینتی هاکارده. وه در این روزها مره شامل شه لطف قرار هادا و مه عزت از دست بوره یه مریم پلی ره، به من برگردنیه.»

بَرَدگَرِدستِه شه شهر تا نوم نویسی بَووهه.⁴ یوسف هم شهر ناصره جلیل جه بورده پیتلجم، همونجه یی که داوود بدنیا بی یمو بی په، اینسه که از نسل و تبار داوود بی په.⁵ وه و ونه نومزه مریم که پا به ماه بی په، بورده پیتلجم تا نوم نویسی بووئن.⁶ اونجه که دیننه، موقع وضع حمل مریم برسیه⁷ و اولین وچه ره که ریکا بی په به دنیا بیارده. وره اتا قنناق دله دپیته و آخور دله بخاستدیه، اینسه که ویشونسه مهمانخانه دله جا دنیبیه.

چپونها و فرشته ها

⁸ در اون نواحی، صحرا دله چپونهای دیننه که شو سری شه گله جه مواظبت کاردنه.⁹ یکدفعه فرشته ی خداوند بر ویشون ظاهر ببیه و نور جلال خداوند بر ویشون پتاپتیه. چپونها خله برسینه،¹⁰ اما فرشته ویشون بانوته: «تیرسین، اینسه که خور خوشی شمشه دارمه، خور خوشی که خله ها شاد وئنه.¹¹ امروز داوود شهر دله نجات دهنده ای شمشه به دنیا بی یمو. وه خداوند مسیح هسه.¹² شمشه نشونه این هسه که اتا وچه ره قنناق دله دپیته و آخور دله بخاته ویننی.»¹³ یکدفعه اتا گروه خله گت از فرشته های خداوند آسمون جه ظاهر بیننه که همراه اون فرشته در ستایش خدا گاتنه:

¹⁴ «جلال بر خدا در آسمون بالا،

و آرامش بر مردمونی که زمین دله مورد لطف وه هسنه.»

¹⁵ و وقتی فرشته ها ویشون پلی جه به آسمون بورده، چپونها همدیگه ره بانوته: «بیین بوریم پیتلجم، و اونچه ره اتفاق دکنه، و خداوند اما ره اونتاچه باخور هاکارده ره بوینیم.»¹⁶ پس با غجله بورده و مریم و یوسف و اون وچه ره که آخور دله بخاته بی په ره بدینه.¹⁷ وقتی وچه ره بدینه، حرفی ره که وه خوری ویشون ره بانوته، بخش هاکارده.¹⁸ و هرکی چپونها صحبت ره اشناسته تعجب کارده.¹⁹ اما مریم این همه ره شه یاد دله داشته و درباری اونا فکر کارده.²⁰ پس چپونها بَرَدگَرِدستنه در حالی که خدا ره برای اونچه بدینه و شناسنه شکر و سپاس گاتنه، اینسه که همه چیز همونتی بی په که ویشون بانوته ببیه.

رسم تقدیم عیسی در خانه ی خدا

²¹ در هشتیمین روز، وقتی موقع ختنه ی وچه برسیه، ونه نوم ره بی یشتینه عیسی. اینتا همون اسمی بی په که فرشته، قبل از قرار ببینن وه در رحم مریم ونه رو بی یشته.

²² وقتی روزهای طهارت ویشون طبق شریعت موسی به پایان برسیه، یوسف و مریم شه وچه عیسی ره به اورشلیم بورده تا وره به خدا تقدیم هاکانند.²³ اینتی که خدا شریعت دله بنوشته ببیه که «اولین ریکایی هر خانواده باید به خداوند تقدیم بَووهه»؛²⁴ اونا همینتی خاستنه طبق شریعت، اتا جفت یاگریم یا گوتر وچه ره هم قربانی هاکانند.

²⁵ در اون زمان، اتا مردی بنام شمعون که پر از روح خدا بی په و خله خارآدم و دیندار بی په، اورشلیم دله زندگی کارده و منتظر ظهور مسیح بی په.²⁶ روح خدا ونسه آشکار هاکارده بی په که تا مسیح خداوند ره توپنه، نمی پته.²⁷ پس شمعون به هدایت روح خدا بورده معبد حیاط دله، و وقتی عیسی مار و پی پر عیسی ره بیارده تا رسم شریعت ره ونسه انجام هاین ²⁸ شمعون وره شه گشه دله ببینته و خدا ره ستایش هاکارده، بانوته:

²⁹ «ای خداوند، انا بنا به شه وعده

شه خادم ره به سلامت مرخص هاکان

³⁰ اینسه که مه چشم ته نجات ره بدیه

³¹ نجاتی که در جلوی چشهای تموم مردم حاضر هاکاردی؛

³² وه نوری هسه برای ظاهر هاکارده حقیقت بر مردمونه غیراسرائیلی

و مایه سرپلندی ته قوم، اسرائیل.»

³³ عیسی مار و پی پر از حرفهایی که شمعون ونه خوری بانوته، تعجب

هاکارده.³⁴ بعد شمعون اوناره برکت هادا و عیسی مار ره بانوته: «قرار

هسه که این وچه باعث دکنن و راست ببیننه خله ها، از قوم اسرائیل بَووهه.

⁵³ وشنا یون ره با خار چیزها سر کانه

و پولدارون ره دست خالی راهی کانه.

⁵⁴ وه شه رحمت ره به یاد بیارده

و شه خادم اسرائیل ره کمک هاکارده

⁵⁵ همونتی که به امه جد ابراهیم و نسل وه

وعده هادا بی په که تا ابد اینتی هاکانه.»

⁵⁶ مریم جدود سه ماه الیزابت پلی تموندسه و بعد بَرَدگَرِدستنه شه سره.

به دنیا بی یموئنه یحیی

⁵⁷ وقتی موقع وضع حمل الیزابت برسیه، اتا ریکا به دنیا بیارده.

⁵⁸ همسایه ها و فامیلها وقتی پشناسنه خداوند شه رحمت عظیم ره به وه عطا هاکارده، با وه شادی هاکارده.

⁵⁹ در هشتیمین روز، وقتی برای ختنه وچه بی یمو، و خاستنه ونه پی پر

نوم زکریا ره بر و بی یلن.⁶⁰ ونه مار بانوته: «نا! ونه نوم باید یحیی بوئه.»

⁶¹ بانوته: «ته فامیلها هیچ کس این نوم ره نداشتنه.»⁶² پس با اشاره، نظر

ونه پی پر ره درباری ونه وچه نوم بخاستنه.⁶³ زکریا اتا کاغذ بخاسته و در

جلوی تعجب همه بنوشته: «ونه نوم یحیی هسه!»⁶⁴ همون موقع ونه زیون

واز ببیه، و با شه زیون شروع به ستایش خدا هاکارده.⁶⁵ تموم همسایه ها

بترسینه و مریم در همه جای کوهستان یهودیه در این باره صحبت کارده.

⁶⁶ هر کی این حرفها ره اشناسته، تعجب کارده، برسیه: «اینتا وچه، چه

کسی وونه؟» اینسه که دست خداوند ونه همراه دره.

نبوت زکریا

⁶⁷ بعد ونه پی پر زکریا روح خدا جه پر ببیه و اینتی نبوت هاکارده:

⁶⁸ «ستایش بر خداوند خدای اسرائیل،

اینسه که به یاری شه قوم بی یموه و ویشون ره رهایی هادا.

⁶⁹ وه اومه نجات دهنده ای قویی

از نسل شه خادم داوود، رسندنه.

⁷⁰ همونتی که در زمانهای قدیم از زیون شه انبیای مقدس وعده هادا بی په

که

⁷¹ اماره دشمنون دست جه و همه ی اونایی که امجه بد دارننه

نجات دنه.

⁷² تا بر امه نیاکون رحمت هاکانه

و شه عهد مقدس ره به یاد بیاره.

⁷³ همون قسیمی ره که امه پی پر ابراهیم ائنه بخارده

⁷⁴ که اماره دشمنون دست جه رهایی هاده.

و اماره کمک کانه که وره بدون ترس خدمت هاکانیم؛

⁷⁵ ونه پلی با قدوسیت و پارسایی، تموم روزهای عمر ره خدمت هاکانیم.

⁷⁶ و ته ای وچه، نبی خدای متعال بخوندسه وونی،

اینسه که پیشاپیش خداوند حرکت کاندی تا راه ره ونسه آماده هاکانی

⁷⁷ و به ونه قوم این درک ره عطا هاکانی

که با بخشین ویشون گناه، ویشون ره نجات دنه

⁷⁸ اینسه که امه خدا رثوف و مهربون هسه.

همینسه هسه که خورشید تابون ره آسمون جه بر اما تا پندونه

⁷⁹ تا اونایی ره که تاریکی و سایه مرگ دله درنه ره، روشنایی هاده.

و امه قدما ره در مسیر صلح و آرامش هدایت هاکانه.»

⁸⁰ و اما اون وچه رشد کارده و در روح قوی بی په و تا روز ظهورش بر

قوم اسرائیل در بیابون به سر ورده.

به دنیا بی یموئنه عیسی مسیح

2 در اون روزها آگوستوس قیصر دستور هادا تا همه مردمی که زیر سلطه ی روم دیننه، سرشماری بووئن.² اینتا اولین سرشماری بی په که در روزهای فرمانداری کورینیوس بر سوریه انجام گیه.³ پس، هر کس

9 الان تیشه بر ریشه دارها بزوهه بییه. هر داری که خار میوه نده، بوریه وونه و تشه دله دَشنیه وونه.»
 10 مردم ونجه پیرسینه: «پس چکار ونه هاکانیم؟» 11 یحیی جواب هادا: «اون که دتا چمه دارنه، آتا ره هاده به اوتنا که ندارنه. و اونکه غذا دارنه هم، اینتی هاکانه.» 12 باجگیرون هم بی‌یمونه تا تعمید بیرند. ونجه پیرسینه: «استا، اما چکار ونه هاکانیم؟» 13 ویشونه بائوته: «از اونچه که قرار هسه، ویشتر مالیات نیرین.» 14 سربازها هم ونجه پیرسینه: «اما چکار هاکانیم؟» یحیی بائوته: «بزور کسی جه پول نیرین و هیچ کس ره تهمت نرَنین و به شه حقوق قانع بوئین.»
 15 مردم مشتاقانه منتظر بینه، شه پلی فکر کاردنه و گاتنه «آیا ممکن هسه یحیی همون مسیح بوئه؟» 16 جواب یحیی به همه ویشون این بی‌یه: «من شما ره با اوو تعمید دیمبه، اما آتا نفر مچه گنتر انه که من لیاقت ندارمبه حتی ونه بند کش ره واز هاکانم. وه شما ره با روح خدا و تش تعمید دنه.» 17 وه شه کج‌بیل ره شه دست دله داننه تا شه کسو ره پاک هاکانه و گنیم ره شه انبار دله ذخیره هاکانه. اما کهل ره با تشی که خاموش ئوونه، سوز دنده.»
 18 و یحیی با خله پندها مردم ره بشارت داهه. 19 اما وقتی هیرودیسی حاکم، بخاطر رابطه با هیرودیا، شه پرازرن و هم کثافت‌کاریهای دیگه‌یی که هاکارده بی‌یه، از طرف یحیی توییح بییه، 20 یحیی ره زندان دله دِمپدا و اینتی خطایی دیگه بر شه خطاها اضافه هاکارده.
 تعمید و اصل و نسب عیسی
 21 اون زمان که همه مردم تعمید گینه، عیسی هم تعمید بییتنه. در همون موقع که وه دعا کارده، آسمون واز بییه 22 و روح خدا آتا کوتر واری ونه سر هنبشته و صدایی آسمون جه بی‌یموهه که گاته: «ته هسی مه جان ریکا و من ته جه راضی هسمه.»
 23 عیسی جدود سی ساله بی‌یه که شه خدمت ره شروع هاکارده. وه به گمان مردم یوسف ریکا بی‌یه و یوسف هلی ریکا بی‌یه، 24 هلی مَثات ریکا بی‌یه، مَثات لاوی ریکا بی‌یه، لاوی ملکی ریکا بی‌یه، ملکی یثا ریکا بی‌یه، یثا یوسف ریکا بی‌یه، 25 یوسف مَثاتیا ریکا بی‌یه، مَثاتیا عاموس ریکا بی‌یه، عاموس ناحوم ریکا بی‌یه، ناحوم جَسلی ریکا بی‌یه، جَسلی نَجی ریکا بی‌یه، 26 نَجی مَعَت ریکا بی‌یه، مَعَت مَثاتیا ریکا بی‌یه، مَثاتیا سمعین ریکا بی‌یه، سمعین یسک ریکا بی‌یه، یسک یهودا ریکا بی‌یه، 27 یهودا یوحنان ریکا بی‌یه، یوحنان ریسا ریکا بی‌یه، ریسا زروبابل ریکا بی‌یه، زروبابل شَئلتینیل ریکا بی‌یه، شَئلتینیل نیری ریکا بی‌یه 28 نیری ملکی ریکا بی‌یه، ملکی آدی ریکا بی‌یه، آدی قوصام ریکا بی‌یه، قوصام ال‌امادام ریکا بی‌یه، ال‌امادام عیر ریکا بی‌یه، 29 عیر یوشع ریکا بی‌یه، یوشع ال‌عازار ریکا بی‌یه، ال‌عازار یوریم ریکا بی‌یه، یوریم مَثات ریکا بی‌یه، مَثات لاوی ریکا بی‌یه، 30 لاوی شَمعون ریکا بی‌یه، شَمعون یهودا ریکا بی‌یه، یهودا یوسف ریکا بی‌یه، یوسف یونام ریکا بی‌یه، یونام ال‌یاقیم ریکا بی‌یه، 31 ال‌یاقیم ملیا ریکا بی‌یه، ملیا منا ریکا بی‌یه، منا مَثاتا ریکا بی‌یه، مَثاتا ناتان ریکا بی‌یه، ناتان داوود ریکا بی‌یه، 32 داوود یسا ریکا بی‌یه، یسا عوبید ریکا بی‌یه، عوبید بوِعز ریکا بی‌یه، بوِعز سلمون ریکا بی‌یه، سلمون نَحشون ریکا بی‌یه، 33 نَحشون عَقیناداب ریکا بی‌یه، عَقیناداب رام ریکا بی‌یه، رام حضرون ریکا بی‌یه، حضرون پَرص ریکا بی‌یه، پَرص یهودا ریکا بی‌یه، 34 یهودا یعقوب ریکا بی‌یه، یعقوب اسحاق ریکا بی‌یه، اسحاق ابراهیم ریکا بی‌یه، ابراهیم تَارَح ریکا بی‌یه، تَارَح ناحور ریکا بی‌یه، 35 ناحور سروج ریکا بی‌یه، سروج رَعو ریکا بی‌یه، رَعو پِلج ریکا بی‌یه، پِلج عَبر ریکا بی‌یه، عَبر شَلح ریکا بی‌یه، 36 شَلح قینان ریکا بی‌یه، قینان اَرَفکَشاد ریکا بی‌یه، اَرَفکَشاد سام ریکا بی‌یه، سام نوح ریکا بی‌یه، نوح لَمک ریکا بی‌یه، 37 لَمک مَتوشالِح ریکا بی‌یه، مَتوشالِح خَنوخ ریکا بی‌یه، خَنوخ یارد ریکا بی‌یه، یارد مَهَللئیل ریکا بی‌یه، مَهَللئیل قینان ریکا بی‌یه، 38 قینان اَنوش ریکا بی‌یه، اَنوش شَبت ریکا بی‌یه، شَبت آدم ریکا بی‌یه، آدم خدا ریکا بی‌یه.

وه نشونه‌ای از طرف خدا وونه که بر ضد وه اِشننه. 35 و اینتی فکرهای دل خله‌ها آشکار وونه و شمشیری هم ته دل دله فرو شونه.»
 36 در اونجه نبیه‌ای زندگی کارده به اسم ختا. وه فَنوئیل کبجا بی‌یه از قبیله آشیر که خله پیر بی‌یه. ختا بعد از هفت سال شی خانه‌داری شه مردی ره از دست هادا بی‌یه 37 و تا هشتاد و چهار سالگی بیوه‌زن بَموندسه. وه هیچوقت معبد ره ترک نکارده، بلکه روز و شو، با روزه و دعا به عبادت مشغول بی‌یه. 38 وه هم در همون موقع جلو بی‌یمو و خدا ره شکر هاکارده. و با همی اونایی که منتظر رهایی اورشلیم بینه، درباره‌ی عیسی صحبت کارده.
 39 وقتی یوسف و مریم رسم شریعت خداوند ره تموماً انجام هادانه، بردگردستنه شه شهر ناصره واقع در جلیل. 40 اون وچه دبه گت بی‌یه و قوی بی‌یه. وه پر از حکمت بی‌یه و فیض خدا بر وه قرار داشته.

عیسای نوجوون دره خدا سیره دله

41 عیسی پی‌پر و مار هر سال عید پَسَخ و شه شینه اورشلیم. 42 وقتی عیسی دوازده ساله بییه، به رسم عید بوردنه اورشلیم. 43 پس از تموم بیینه رسم عید، وقتی ونه پی‌پر و مار بردگردستنه، عیسای نوجوون اورشلیم دله بَموندسته. اما ویشون متوجه این امر نیینه. 44 اینسه که فکر کاردنه قافله دله دره. یک روز تموم، این راه ره بوردنه. آخر سر میون شه فامیلون و دوستان دله عیسی دنبال بگردستنه. 45 و وقتی وره پدا نکارده، بردگردستنه اورشلیم ونه دنبال. 46 بعد از سه روز، آخر سر وره معبد دله پدا هاکاردنه. وه میون معلم‌ها هنبشته بی‌یه و به حرفهای ویشون گوش کارده و ویشون جه سوالهایی کارده. 47 هر کی ونه حرفها ره اِشناسه، ونه فهم جه و جوابهایی که داهه، تعجب کارده. 48 وقتی ونه پی‌پر و مار وره اونجه بدینه، تعجب هاکاردنه. ونه مار وره بائوته: «ته چه اینتی هاکاردی آجه، ریکا؟ من و ته پی‌پر با نگرانی ته دنبال گردستیمی.» 49 اما وه در جواب بائوته: «چه ایشه مه دنبال گردستینی؟ مگه ندوئستی که من ونه شه پی‌پر سیره دوویشم؟» 50 اما اونا معنی این حرف ره نفهمسنه. 51 پس ویشون همراه راه دکتنه بورده ناصره. و ویشون حرف گوش کارده. اما ونه مار تموم این چیزها ره شه یاد دله داشته.
 52 و عیسی در قامت و حکمت، و در محبوبیت خدا پلی و مردم پلی رشد کارده.

یحیی راه ره هموار کاند

3 در پانزدهمین سال فرمانروایی تپیریوس قیصر، اون زمان که پنتیوس پیلاتس فرماندار یهودیه بی‌یه، هیرودیس حاکم جلیل، و ونه پرار فیلپس حاکم ایتریه و تراخونیتس، لیسانیوس حاکم آبیلینی، 2 و ختا و قیافا کاهنان اعظم بینه، کلام خدا در بیابون بر یحیی، زکریا ریکا نازل بییه. 3 پس یحیی به سرتاسر نواحی اردن شی‌یه و مردمشه موعظه کارده که توبه هاکانند و تعمید بیرین تا شمه گناه بخشیده بووه. 4 در این باره در کتاب اِشعیا نبی بی‌یموهه که:
 «صدای اون کس که بیابون دله داد کَشنه که راه ره خداوند وشه آماده هاکانین!
 مسیر وره هموار بسازین!
 5 همه دره‌ها پر، و همه کوهها و تپه‌ها پست وونه راههای کج راست و مسیرهای نا هموار هموار وونه.
 6 اون لحظه تموم مردم نجات خدا ره ویننه.»

7 یحیی به مردمی که تعمید بییتنسه ونه پلی اِمونه، بائوته: «ای افعی زاده‌ها، کی شما ره آگاه پساته که از غضبی که در پیش دره، فرار هاکانین؟» 8 پس اون میوه‌هایی که لایق توبه هسه، بیارین و شه پلی نابیرین که: «آمه پی‌پر ابراهیم هسه، پس اِما نجات ره داریمی.» اینسه که شما ره گامبه، که خدا قادر هسه این سنگا جه وچه‌هایی ابراهیمشه درست هاکانه.

عیسی آزمایش وونه

4 عیسی پر از روح خدا، رود اردن جه بردگرددسه، و روح خدا وره بوردی بیابون. 2 در اونجه شیطان چهل روز وره وسوسه هاکارده. در اون روزها هیچ چی نخراده، و آخر سر وشنا بییه. 3 پس شیطان وره بانوته: «اگه ته خدا ریکا هسی، این سنگ ره بائور، نون بئوشه.» 4 عیسی جواب هادا: «خدا کتاب دله بئوشتوهه که آدم تنها با نون زنده نی‌یه.» 5 بعد شیطان وره آتا جای خله پلند بوردی و در یک آن همه حکومتهای دنیاره وره نشون هادا 6 و وره بانوته: «من قدرت و جلال همه ایناره تره دمبه، اینسه که به من بسپارسه بییه و مختارمه اون ره به هر کی که خامبه، هادیم. 7 کافی هسه مره پرشش هاکانی تا اینا همه از آن ته بئوهه.» 8 عیسی جواب هادا: «بئوشتوهه: «شه خداوند خدا ره پرشش هاکان و فقط وره خدمت هاکان.» 9 بعد شیطان وره به شهر اورشلیم بوردی و بالای معبد قرار هادا و بانوته: «اگر خدا ریکا هسی، شه ره اینجه جه دمپده پایین. 10 اینسته که بئوشتوهه:

«ته خوری شه فرشته‌ها ره دستور دینه تا ته جه مواظبت هاکانند.

11 ویشون تره شه دستجاهه گرتنه

نکانه ته لینگ به سنگی بخاره.»

12 عیسی جواب هادا: «خدا کتاب مقدس دله بانوته: «شه خداوند خدا ره آزمایش نکان.» 13 وقتی همه وسوسه‌های شیطان تموم بییه، وره تا فرصتی دیگه ول هاکارده.

رد هاکارنده عیسی در ناصره

14 عیسی در قوت روح خدا به جلیل بردگرددسته و ونه آوازه در همه جای اون نواحی دپیتنه. 15 وه کنیسه‌ها دله ویشونه تعلیم داهه و همه وره تحسین کاردنه. (منظور از کنیسه محل عبادت یهودیها هسته.) 16 پس به شهر ناصره، که در اونجه گت بییه بی‌په، بوردی و در روز شبات، طبق معمول بوردی کنیسه. و راست بییه تا تلاوت هاکانه قسمتی از کلام خدا ره. (منظور از شبات روز عبادت یهودیها در روز شنبه هسته) 17 طومار ایشعیای نبی ره وره هادانه. وقتی اون تا ره واز هاکارده، قسمتی ره پدا هاکارده که گاته:

18 «روح خداوند در من دَره،

اینسه که مه ره انتخاب هاکارده

تا فقیرون ره بشارت هادیم

وه مره برسدنیه تا آزادی ره به اسپرون

و بینایی ره به نابینایون اعلام هاکانیم.

و ستم بدبیه‌ها ره رهایی هادیم

19 و امسال سال لطف خداوند هسته.»

20 بعد طومار ره دپیتنه و به متولی کنیسه هادا و ویشونه روبرو هنیشته. همینتی که همه وره ایشانه، 21 اینتی بانوته «امروز این بئوشته موقعی که وره گوش دانی، به انجام برسینه.» 22 همه ونجه خار گاتنه و از کلام پر از قدرت وه در تعجب دپیتنه و گاتنه: «مگه وه یوسف ریکا نی‌یه؟» 23 عیسی ویشون ره بانوته: «بی‌گمون این مثل ره مسه یارنی که ای طیبب شه ره شفا هاده! اونجه ره پشناسیمی در کفرناحوم هاکاردی، اینجه در شه زادگاه هم انجام هاده.» 24 بعد بانوته: «اطمینان دارین که هیچ نبی‌ای شه شهر دله احترام ندارنه. 25 راستی شما ره گامبه که در زمان ایلپای پیغمبر موقعی که آسمون سه سال و نیم دوشه بییه و خشکسالی سختی همه جای اون سرزمین ره فرا بپیتنه بی‌په، بیوه‌زونون زیادی اسرائیل دله دپیتنه. 26 اما ایلپای پیغمبر هیچ کدوم پلی برسینه بییه، جز اون بیوه زناغی غیر یهودی که در شهر صرفه در سرزمین صیدون دپینه. 27 در زمان ایشع نبی هم

جذامیون زیادی اسرائیل دله دپیتنه، اما هیچ کدوم شه جذام جه پاک نپیتنه، جز نعمان شریانی غیر یهود.» 28 بعد همه اونایی که کنیسه دله دپیتنه، از بشناسن این حرفها غصبانی دپیتنه 29 و هرشانه وره شهر جه بیرون بکشینه و بر لبه کوهی که شهر ونه بالا بنا بییه بی‌په، بوردینه تا از اونجه وره دبتدن پایین. 30 اما وه از بین مرید رد بییه و بوردی.

شفای انا دیوانه

31 بعد عیسی به شهر کفرناحوم که جلیل دله بی‌په، بوردی و در روز شبات مرید ره تعلیم داهه. 32 ویشون از تعلیم وه در تعجب دپیتنه، اینسه که ونه کلام دله اقتدار دپیه. 33 در کنیسه، انا دیوانه مردی دپیه که روح ناپاک داشته. وه با صدایی پلند داد زونه: 34 «ای عیسی ناصری، ته اما ره چیکار دانی؟ مگه بی‌یمویی اما ره نابود هاکانی؟ من دومبه ته کی هسی؛ ته اون قدوس خدایی!» 35 عیسی روح ناپاک سر داد بکشیه و بانوته: «ساکت بئوش و ونجه بیرون بور!» اون لحظه دیو، اون مردی ره در حضور همه پنه بزو، و بی‌اونکه آسیمی وره برسند، ونجه بیرون بوردی. 36 مرید همه تعجب هاکاردنه و همدیگه ره گاتنه: «اینتا چه کلامی هسه؟ وه با اقتدار و قدرت به ارواح ناپاک دستور دینه و ارواح ناپاک هم مرید جه بیرون اینه!» 37 اینتی خور کارهای وه در همه جای اون نواحی دپیتنه.

شفای پطرس زن مار و خله‌های دیگه

38 بعد عیسی کنیسه ره ترک هاکارده، بوردی پطرس شمعون سره. اما پطرس شمعون زن مار ره تووی سختی دپیتنه. اونا عیسی جه بخاستنه وره شفا هاده. 39 پس بوردی ونه بالین سر هرسا و توو ره دستور هادا و ونه توو قطع بییه. وه سریع راست بییه و شروع هاکارده اونا جه پذیرایی هاکاردن. 40 غروبسری همه اونایی که فریضی‌های مختلف داشتنه، اونا ره عیسی پلی بیاردنه، و وه هم بر هر کدوم ویشون دست پشته و شفا داهه. 41 دیوها هم خله‌ها جه بیرون بوردی و فریادکنون گاتنه: «ته خدای ریکا هسی!» اما وه اونای سر داد کشیه و نیپشته اونا حرفی بزین، اینسه که اونا دوشنه وه مسیح هسه. 42 سویایی عیسی بوردی آتا جای خلوت. اما مرید ونه دنبال گردسینه و وقتی به اونجه که وه دپیه برسینه، سعی هاکارده نی‌پلن ویشون پلی جه بوردی. 43 اما وه بانوته: «من ونه پادشاهی خدا ره در شهرهای دیگه هم بشارت هادیم، بخاطر همین برسینه بییمه.» 44 پس به موعظه در کنیسه‌های یهودیه ادامه هادا.

اولین شاگردون عیسی

5 آتا روز که عیسی دریاچه جنیسارت کنار هرسا بی‌په و مرید از هر ظرف ونه پلی هجوم یاردنه تا کلام خدا ره گوش هاکانند، 2 در کنار دریاچه دتا قایق بدی‌په که صیادون ونه دله جه بیرون بی‌یمونه و مشغول بشوسن شه تورها بی‌په. 3 پس سوار آتا از اون قایق‌ها بییه که مال شمعون بی‌په و ونجه پخاشه قایق ره آتا کمی ساحل جه دور هاکانه. بعد عیسی قایق دله هنیشته و مرید ره تعلیم داهه. 4 وقتی ونه حرف‌ها تموم بییه، شمعون ره بانوته: «قایق ره بئورین جوله جا، و تورها ره دمپدین او دله تا ماهی بپرین.» 5 شمعون جواب هادا: «استا، اما تموم شو سخت کار هاکاردمی و هیچ چی نپیتیمی. اما که ته گانی، تورها ره او دله دمپدیمی.» 6 وقتی اینتی هاکاردنه، آنده ماهی بپیتنه که نزدیک بی‌په ویشون تورها پاره بئوشه! 7 همینسه شه رفقاچه که آتا دیگه قایق دله دپیتنه ره، با اشاره پخاشنه تا ویشونه کمک هاکانند. اونا بی‌یمونه و هر دتا قایق ره آنده ماهی جه پر هاکاردنه که نزدیک بی‌په او دله غرق بئوشند. 8 شمعون پطرس وقتی اینا ره بدی‌په، عیسی لینگه سر دکتته و بانوته: «خداوند، مه‌جه دور بئوش، اینسه که مردی گناهکارمه!» 9 شمعون و ونه همراهنون از اتفاق ماهی بپتن در تعجب دپیتنه. 10 یعقوب و یوحنا، زیدی ریکائون هم که شمعون همکار بیینه، همین حال ره داشتنه. عیسی شمعون ره بانوته:

موقعی رسنه که داماد ویشون جه بییته وونه. در اون روزها روزه گِرته. 36 پس این مَیل ره ویشون اِسه بیارده: «هیچ کس نو جمه ره نوریته تا اونتره بر کهنه جمه پینه بزنه. اینسه که اگه این کاره هاکنه، هم نو جمه ره پاره هاکارده و هم نو پارچه، کهنه جمه اِسه ناجور هسته. 37 هیچ کس هم شراب تازه ره مشکهای کهنه دله نَشیندنه. اینسه که اگه این کاره هاکنه، شراب تازه مشکها ره پاره کاند و شراب دشنی یه وونه و مشکها هم از بین شونه. 38 شراب تازه ره مشکهای تازه دله شَنَدنه. 39 و هیچ کس بعد از بخارنده کهنه شراب، شراب تازه نخانه، اینسه که گانه: <کهنه شراب بهتر هسه.>»

صاحب روز شبات †

6 آتا از روزهای شبات عیسی گندمجار دله جه دیبه رد بی یه. ونه شاگردون خوشه های گندم ره چینه و شه دست جه ساوِشنه، خارنده. 2 اما چند تا فریسی بائوته: «چه کاری کائی که در روز شبات جایز نی یه؟» 3 عیسی جواب هادا: «مگه کتاب مقدس دله نَخوندِشینی که داوود پیغمبر چیکار هاکارده اون موقع که و و ونه یارا وشنا پینه؟ 4 و بورده خدا سره دله و نون وقفی ره بیی ته و بخارده و شه یارا ره هم هادا، در صورتی که فقط کاهنونه اون نونا حلال بی یه.» 5 باز بائوته: «من که انسان ریکا هستم صاحب شبات هم هسه.»

6 در شباتی دیگه بورده کنیسه و شروع هاکارده به تعلیم هادان. آتا مردی اونجه دیه که ونه راشه دست خشک بیی ته بی یه. 7 علمای دینی و فریسیون، عیسی ره زیر نظر داشتنه، تا بویند آیا در روز شبات هیچ کس ره شفا دنه یا نا؛ اینسه که دنیال آتا بهانه دیی نه تا و ره متهم هاکانند. 8 اما عیسی که متوجه ویشون فکرها بییه، خشکه دست فردی ره بائوته: «راست بوش همه جلو هرس.» و هم راست بیه و هرسا. 9 عیسی ویشونه بائوته: «شجه پورسمبه: کدوم در روز شبات درست هسه، خوبی یا بدی، نجات هادانه جان آدم، یا نابود هاکاردن؟» 10 آتا آتای ویشونه حارشا و بعد اون فردی ره بائوته: «شه دست ره دراز هاکان!» و هم این کار ره هاکارده و ونه دست سالم بیه. 11 اما اونا خله عصبانی بیی نه و با هم مشورت هاکارنده که عیسی ره چیکار هاکانند.

انتخاب دوازده رسول

12 در آتا از اون روزها عیسی دعا هاکاردِشنه بورده کوه، و شو ره در عبادت خدا به صبح برسندییه. 13 صبح زود شاگردون ره پخاشه، ویشون دله جه دوازده تا ره انتخاب هاکارده و ویشون ره رسول بخوندِشه. 14 شمعون که عیسی ونه نوم ره پطرس بی پشته، آندریاس، پطرس برار، یعقوب، یوحنا، فیلیپ، برتولما، 15 متی، توما، یعقوب خلفای ریکا، شمعون که معروف بی یه به غیور، 16 یهودا یعقوب ریکا، و یهودای آسخریوطی که و ره خیانت هاکارده.

«خش به حال شما»

17 عیسی شه شاگردون همراه، کوه جه پایین بی یمو و آتا صاف جا هرسا. ونه شاگردون و خله از مردم از سرتاسر یهودیه، اورشلیم، و شهرهای ساحلی صور و صیدون، اونجه دیی نه. 18 اونا بی یمنه اونجه تا ونه حرفها ره گوش هاکانند تا شه مریضی ها جه شفا بیرند، اونایی که ارواح ناپاک وویشونه اذیت کارده هم، شفا گینه. 19 مردم همه سعی کارنده و ره لمس هاکانند، اینسه که آتا نیرو ونجه بیرون امو که همه ره شفا داهه. 20 اون لحظه عیسی شه شاگردون ره حارشا و بائوته: «خش به حال شما که فقیر هسینی،

اینسه که پادشاهی خدا مال شما هسته.
21 خش به حال شما که الان وشنا هسینی،

†

«تیرس، از این به بعد مردم ره صید کاندی.» 11 پس اونا شه فایقها ره بیاردنه ساحل و همه چی ره ول هاکارنده و ونه دنیال راه دکتنه.

شفای مرد جذامی

12 آتا روز که عیسی آتا از شهرهای دله دیبه، آتا مردی اونجه بی یمو که جذام تموم ونه تن ره بییته. وقتی عیسی ره بدی یه، ونه لینگه پلی خاک دله دکتنه و خواهش هاکارده، بائوته: «ای آقا، اگه ته بخوای، توندی مره جذام جه پاک هاکانی.» 13 عیسی شه دست ره دراز هاکارده و وره لمس هاکارده و بائوته: «من خوامه، پاک بوش!» هموندم جذام اون مرد جه برطرف بییه. 14 بعد عیسی وره دستور هادا: «هیچ کس ره هیچی ناتور، ولی بور، شه ره کاهن ره نشون هاده و شه طهارتسه قریونیهایی ره که، موسی دستور هاداه، تقدیم هاکان تا اونا شه گواهی بوئه.» 15 با این همه، ونه کارها خور بییتر پیچی یه، آنده که جمعیت زیادتری ونه پلی امو، تا ونه حرفها ره گوش هاکانند و شه مرضها جه شفا بیرند. 16 اما عیسی بییتر موقع دور جاشی یه و تنهایی دعا کارده.

شفای آتا فلیج مردی

17 آتا روز عیسی تعلیم داهه و فریسیون و علمای دینی از تموم شهرهای جلیل و یهودیه و اورشلیم بی یمنه اونجه و هنیشته بینه. قدرت خداوند با عیسی بی یه تا مریضها ره شفا هاده. 18 یکدفعه چند تا مردی راه جه برسینه که آتا فلیج ره با ونه تخت شه همراه یارنده. اونا سعی هاکارنده وره بوردن سره دله و عیسی جلو بی یلن. 19 اما وقتی به خاطر شولوگی، راهی پیدا نکاردنه، بوردنه پوشته بوم و وره سفالها میون جه با ونه تخت پایین برسینه، و در وسط جمعیت وره بی پشته عیسی جلو. 20 وقتی عیسی ایمان اونا ره بدییه، بائوته: «ای مرد، ته گناه بیخشییه بییه!» 21 اما فریسیون و علمای دینی شه پلی فکر هاکارنده: «وه کی هسه که کفر گانه؟ کی بجز خدا بتونده گناهون ره ببخشه؟» 22 عیسی بفهمسه ویشون به چی شی فکر کانه، ویشون جه پپورسیه: «چه اینتی فکر شه دل دله راه دیی؟ 23 بائوته کدوم آسونتره: <ته گناه بیخشییه بییه>، یا اینکه <راست بوش، راه بور؟> 24 اِسا من این کارها ره کامبه تا بدونین که انسان ریکا بر روی زمین اقتدار پنخشیینه گناهون ره دانه...» فلیج مردی ره بائوته: «ته ره گامبه، راست بوش، شه تخت ره جمع هاکان، بور شه سره!» 25 هموندم ویشون جلو هرسا و اونچی ره که ونه رو بخاته بی یه ره، جمع هاکارده و خدا ره شکرکون بورده شه سره. 26 همه این اتفاق جه در تعجب دیی نه، خدا ره شکر کارنده و در حالی که خله بترسینه، گانه: «امروز چیزهای عجیبی بدیمی.»

دعوت از لاوی

27 بعد عیسی اون سره جه بیرون بی یمو و آتا خراجگیر ره بدی یه که ونه اسم لاوی بی یه. لاوی خراجگاه دله نیش بی یه. وره بائوته: «مه دنیال جه پرو.» 28 لاوی راست بییه، همه چی ره ول هاکارده و عیسی دنیال راه دکتنه. 29 وه شه سره دله بخاطر عیسی مهمونی بییته و خله از خراجگیرون و مردمون دیگه با ویشون سفره سر هنیشته. 30 اما فریسیون و علمای دینی شون، شاکی بییته. اونا عیسی شاگردون ره بائوته: «چه ایشه با خراجگیرون و گناهکارون خارتی و نوشتی؟» 31 عیسی جواب هادا: «مریضها هسنه که دکنتر لازم دارننه، نا سالمون. 32 من نی یمنومه تا صالحون ره به توبه دعوت هاکانم، بلکه گناهکارون ره.»

سؤال درباره روزه

33 وره بائوته: «بیحی شاگردون ویشتر روزها روزه گِرته و دعا کانه، فریسیون شاگردون هم این کار ره کانه، اما ته شاگردون همیشه در حال بخورین و بتوشین هسنه.» 34 عیسی جواب هادا: «آیا وونه مهمونهای عروسی ره تا موقعی که داماد با اونا ذره، مجبور هاکانند روزه بیرن. 35 اما

اینسه که سیر ووئی.

خش به حال شما که الان پرمه کائی،
اینسه که خندون ووئی.

22 «خش به حال شما اون لحظه که مردم، انسان ریکا ایشه شمه جه متنفر بووئی و شما ره شه جمع جه بیرون هاکنند و شمار مردم پلای بد نام هاکنند. 23 در اون روز شادی و خشحالی هاکنین، اینسه که شمه پاداش آسمون دله زیاد هسه. اینسه که ویشون جد هم انبیا جه اینتی هاکارنده.

24 «اما وای بر شما که ثروتمندینی، اینسه که شه تسلی ره پدا هاکاردینی.

25 وای بر شما که الان سیرینی

اینسه که وشنا ووئی.

وای بر شما که الان خنده کائی،

اینسه که عزا گرتی و پرمه کفتی.

26 «وای بر شما اون لحظه که همه شمه جه تعریف هاکنند، اینسه که ویشونه جد هم با انبیا دی دروغین اینتی هاکارنده.»

محبت به دشمنون

27 بعد عیسی ادامه هادا و بائوته: «ای اونایی که ایشان نی، شما ره گامبه که شه دشمنون ره دوست دارین و اونایی که شمه جه بد دارنه، خوبی هاکانید. 28 و هرکی شما ره نفرین کنده، ونسه برکت بخابین و هر کی شما ره اذیت کنده، ونسه دعای خیر هاکانید. 29 اگه کسی ته آتا ظریف صورت ره چک بزوهه، اون ور صورت ره هم بردگردن بزنه. اگه کسی ته کت ره خانه، شه پیراهن ره هم حاده وره. 30 اگه کسی آتا چی تی جه خانه، هاده وره، و اگه ته مال ره کسی بیی ته، ونجه نخاه ته ره پس هاده. 31 با مردم همونتی رفتار هاکنین که خائی با شما رفتار هاکانند.

32 «اگه فقط کسانی ره دوست دارین که شما ره دوست دارنه، چی تی شما برترنی؟ حتی گناهکارون هم شه زفقا ره دوست دارنه. 33 و اگه فقط به کسانی خوبی کائی که به شما خوبی کائنه، چی تی شما برترنی؟ حتی گناهکارون هم اینکاره کائنه. 34 و اگه فقط به کسانی قرض دئی که دوئی پس دئه، چی تی شما برتر هسنه؟ حتی گناهکارون هم به گناهکارون قرض دئه تا آتا روز ویشون جه پس بپرند. 35 اما شما، شه دشمنون ره دوست دارین و به اونا خوبی هاکنین و ویشونه قرض حادین و پس نخاین، اینسه که شمه پاداش خله زیاد هسه و شما خدای وچه بخونیدسه ووئی. اینسه که و با ناسپاسون و بدکارون مهربون هسه. 36 پس رحیم بوشین، همونتی که شمه پی پر رحیم هسه.

عیبجویی از دیگران

37 «قضاوت نکانین، تا بر شما قضاوت نووشه. محکوم نکانین، تا شما ره محکوم نکانند. ببخشین، تا شما بخشیده بووشین. 38 هادین، تا به شما هاداهه بووه؛ پیمانته پر، آپس، نکون هاداهه و سرریز شمه دامن دله دشندیه وونه! پس با هر پیمانته که هادین، با همون پیمانته شما ره پس هاداهه وونه.»

39 و این میل ره هم ویشون ایشه بیارده: «آیا کور تونده راهنمای کور دیگه بووه؟ آیا هر دتا چاه دله تکفئه؟ 40 شاگرد، شه استا جه برتر نی، اما هرکی تعلیم و تربیتش کامل بووه، شه استا واری وونه.

41 «چه ایشه پر کاه ره شه برار چش دله ویندی، اما اون چوبی که ته چشه دله دره، نویندی؟ 42 چیتی توندی شه برار ره بایری: «برار، بی پل اون کاه ره ته چش دله جه در بیارم، اما شه چش دله چو ره نویندی؟ ای آدم درو، اول اون چو ره شه چش دله جه در بیار، بعد پتر توندی بوینی، تا پر کاه ره شه برار چش دله جه بیرون بیاری.

دار و ونه میوه

43 «هیچ خاره دار میوه بد نینه و هیچ دار بد هم خوب میوه نینه. 44 هر داری ره ونه میوه جه ایشناسنه. تلی دار جه انجیر نتونه بچینن. تمشکلم جه هم انگور نتونه بچینن! 45 خار آدم شه دل دله جه خوبی بیرون یائنه و آدم بد شه دل دله جه بدی بیرون یائنه. اینسه که زبون از اونچه دل ونجه پرهسته، حرف زنده.

معمار دونا و معمار نادون

46 «چی تی هسه که مه ره «سرورم، سرورم» گائی، اما به اونچه گامبه، عمل نکائی؟ 47 اونی که مه پلای اینه و مه حرفها ره گوش کنده و عمل کنده، هارشین کی ره موندنه: 48 و کسی ره موندنه که موقع سیره درست هاکارین، زمین ره جول کنینه و سیره پی ره سنگ رو بنا کنده. وقتی سیل اینه و سیلاب اون سیره سر هجوم یارنه، نتونده اون سیره ره تگون هاده، اینسه که سنگ رو بنا بیئه. 49 اما اونی که مه حرفها ره گوش کنده، ولی به اون عمل نکانده، کسی ره موندنه که شه سیره ره بدون پی، زمین رو پساته. وقتی سیلاب اون سیره سر هجوم بی یاره، در جا خراب وونه و خرابی زیادی بر جا موندنه.»

ایمان آتا نظامی رومی

7 وقتی عیسی تموم شه حرفها ره با مردم تموم هاکارده، به کفرناحوم بورده. 2 اونجه آتا نظامی رومی آدبیه که ونه غلام که خله ونه پیش عزیز بی پی، مریض و در حال مرگ بی پی. 3 نظامی وقتی درباره عیسی بشناسه، چند تا از مشایخ یهود ره برسیندیه ونه پلای تا ونجه بخاند که بی پی ونه غلام ره شفا هاده. 4 اونا عیسی پلای بی یمنونه و با التماس زیاد و ره بائوته: «اینتا مردی سزاوار هسه که این لطف ره ونسه هاکانی. 5 اینسه که آمه قوم ره دوس داننه و کنیسه هم آمنه پساته.» 6 پس عیسی اونا همراه بورده. سیره نزدیکی که برسینه، اون نظامی چند نفر از شه دوستها ره عیسی پلای برسیندیه با این پیغوم که: «سرورم، شه ره زحمت نده، اینسه لیاقت ندارمه می سقفه زیر پی. 7 همینسه حتی شه ره لایق ندونشمه ته پلای بی پی. فقط حرفی بایر که مه خادم شفا بیره. 8 اینسه که من شه فردی هشمه زیر دستور. سربازانی هم زیر شه دستور دارمه. ائتاره گامبه: «بور، شونه؛ اونتاره گامبه: «پرو، اینه. شه غلامه گامبه: «این ره انجام هاده، انجام دهنه» 9 عیسی وقتی اینا ره بشناسه، ونجه تعجب هاکارده و بردگردسه به جمعیتی که ونه همراه اومنه، بائوته: «شما ره گامبه: اینتی ایمانی ره حتی اسرائیل دله هم ندیمه.» 10 وقتی اونایی که ونه پلای بی یمنو بیینه، بردگردسینه سیره، غلام ره سالم بدینه.

زنده هاکارنده بیوه زنا ریکا

11 چند مدت بعد عیسی راه دکتته بورده شهری به نام نائین ظرف. شاگردون و آتا خله مردم ونه همراه راه دکتته بورده. 12 به نزدیکی دروازه شهر که برسینه، بدبیه چنازهیی ره وردنه که تنها ریکای آتا بیوه زنا بی پی. خله از مردمون شهر هم اون زنا ره همراهی کاردنه. 13 عیسی وقتی اون زنا ره بدبیه، ونه دل ونسه بسوته و بائوته: «پرمه نکان.» 14 بعد نزدیک بورده و تابوت ره لمس هاکارده. اونایی که اون تابوت ره حمل کاردنه، هرسانه. عیسی بائوته: «ای چوون، ته ره گامبه، راست بووش.» 15 مهرده راست بیه، هنیشته و شروع هاکارده به حرف بزنی عیسی و ره پسپارسه ونه مار دست. 16 ترس و وحشت همه ره فرا بییته و در حالی که خدا ره تمجید کاردنه، گاتنه: «آتا گته پیامبر آمه میون ظاهر بیه. خدا به کمک شه قوم بی یمنوه.» 17 خور این کار عیسی در تموم یهودیه و نواحی اطراف دبیته.

عیسی و یحیی تعمیددهنده

18 شاگردون یحیی، و ره از تموم این اتفاقها باخوَر هاکارده. پس و دتا نفر از اونا ره پخاشه 19 و با این پیغوم عیسی پَلی بَرَسندیه: «آیا ته همون نجات دهنده‌ای هستی که خدا وعده هاده که رسندنه، یا منتظر دیگری بوئیم؟» 20 اونا دتا عیسی پَلی بی‌یَمونه و بائوته: «یحییای تعمیددهنده اما ره بَرَسندیه تا ته جه بَرسیم که آیا ته همونی که ونه بی‌په یا منتظر دیگری بوئیم؟» 21 در همون زمان عیسی خَله‌ها ره از مریضی‌ها و دردها و ارواح ناپاک شفا هادا و نابینایون زیادی ره بینایی هادا. 22 پس در جواب اونایی ره که یحیی بَرَسندیه، بائوته: «بورین اونچه ره بدینی و پشناسنی، یحیی اینه بائورین. که کورا بینا وونه، لنگون راه شوئه، جذامیان شفا گِرته، گرها ایشانه، مرده‌ها زنده وونه، و به فقیرون بشارت هاده وونه. 23 خوشحال کسی که مه جه شک نکانه.»

24 وقتی فرستادگان یحیی بورده، عیسی ونه خوری جمعیت بائوته:

«اون مردی که برای بدینه و به بیابون بورینی کی بیه؟ آیا مردی بی‌په شست مثل علف که با هر بادی بِلرزه؟ 25 برای بدینه چیشی بوردینی؟ انا مردی که لباس لطیف شه تن دله داشته؟ اونا که لباسهای آنچونونی پوشنه و در تجمل زندگی کانه، در قصرهای پادشاهان درنه. 26 پس برای بدینه چیشی بوردینی؟ برای بدینه پیامبری؟ آره شما ره گامبه که یحیی از پیامبر هم برتر هسه. 27 و همون هسه که دربار و در کتاب مقدس بنوشته بیه:

«اِشا شه رسول ره قبل از ته رسندنیه

تا راه ره ته لینگ جلو صاف هاکانه.»

28 شما ره گامبه که هیچ کس گتیر از یحیی شه مار جه زراهه؛ اما کوچترین فرد در پادشاهی خدا، از و گتیر هسه.» 29 تموم اونایی که حرفهای عیسی ره گوش کارده، حتی خراجگیرون، تصدیق کارده که راه خدا حق هسه، اینسه که یحیی دستجه تعمید بیته بینه. 30 اما فریسیون و علمای دینی اراده خدا ره شه و شه رد کارده، اینسه که یحیی دستجه تعمید نییته.

31 عیسی ادامه هادا و بائوته «پس، مردم این نسل ره به چیشی تشبیه هاکانیم؟ چیشی ره موندنه؟ 32 اونا مثل وچه‌هایی هسنه که بازار دله نییته و همدیگه ره صدا کانه:

«شمسه لیه‌وا بزومه، شما زقص نکاردینی؛

نوحه بخوندشمه، سینه نژوتی.»

33 اینسه که یحییای تعمیددهنده بی‌یَمو، که نا نون خارده، و نا شراب خارده، گاتنه، «دیو دانه.» 34 انسان ریکا بی‌یَمو، که همه چی خارده، گاتنی: «مردی هسه شیکمو و شرابخار، زقی خراجگیرون و گناهکارون.» 35 اما حقانیت حکمت خدا به وسیله اونایی که، این حکمت ره پذیرنه، تایید وونه. 36

خشبو هاکارده عیسی به وسیله انا زَن بدکاره

36 انا روز انا از فریسیون که نوم شمعون بی‌په، عیسی ره غذا بخاردنسه شه سیره دعوت هاکارده. پس بورده اون فریسی سیره و سفره سر هنیشته. 37 در اون شهر انا زَن بدکاره زندگی کارده که وقتی پشناسه عیسی اون فریسی سیره مهمون هسه، انا ظرف مرمر پر از عطر شه همراه بیارده 38 و پر مه کنان عیسایه پشت سر، ونه لینگ کنار هنیشته. بعد با شه چیش او عیسی لینگ ره بشوسته و شه می جه اونا ره خشک هاکارده. بعد ونه لینگها ره ماچ هادا و عطر بزوهه. 39 وقتی اون فریسی که صاحب سیره بی‌په، ایناره بدیه، شه پَلی بائوته: «اگه این مردی راستی راستی پیامبر هسه، دونده این زنا که و ره دست کانه، کی هسه و چیتی زنی هسه؛ دونده که زنی بدکاره هسه.» 40 عیسی و ره بائوته: «ای شمعون، خامه انا چی ته ره بائورم.» بائوته: «بائور، اِستا!» 41 عیسی بائوته: انا نفر د نَفر جه طلب

+

++

داشته: از انا پانصد دینار،⁴² از دیگری پنجاه دینار. 42 اما وقتی هیچ چی نداشتنه و ره هادین، بدهی هر دتا ره پخشییه. اِشا به گمان ته کدوم تا و ره ویشتر دوست دانه؟ 43 شمعون جواب هادا: «به گمونم اون که بدهی بیشتری داشته و پخشییه بیه.» عیسی بائوته: «درست بائوتی.» 44 بعد اونا زناره اشاره هاکارده و شمعون ره بائوته: «اینتا زناره ویندی؟ من ته سیره بی‌یَمومه، ته مه لینگ بشوخته اوو نی‌یاردی، اما این زنا با شه چیش اوو می لینگ ره بشوشه و با شه می خشک هاکارده! 45 ته مه ره خاش ندایی، اما این زنا از اون موقع که بی‌یَمومه، همنتی مه لینگاره خاش دنه و ول نکانده. 46 ته مه سر ره روغن نژویی، اما این زنا مه لینگاره با عطر خشبو هاکارده. 47 پس تره گامبه، محبت زیاد این زنا اینسه هسه که ونه گناهون که خله زیاد بی‌په، پخشییه بیه. اما اون که کمتر پخشییه بیه، کمتر هم محبت کانه.» 48 پس بر دگرسته اونا زناره بائوته: «ته گناهون پخشییه بیه» 49 مهمونا همدیگه ره بائوته: «اینتا کی هسه که گناهون ره هم بخشنه؟» 50 عیسی اونا زناره بائوته: «ته ایمان ته ره نجات هادا، بور به سلامت.»

مَثَل کِشاوَرز

8 پس از اون عیسی شهر به شهر و ده به ده شبیه و پادشاهی خدا ره بشارت داهه. اونا دوازده شاگرد هم با و دینه 2 و چندتا از زنها که از ارواح ناپاک و مریضی‌ها شفا بیی‌ته بینه ونه همراه دینه: مریم که و ره گاتنه مجدلیه که ونجه هفت روح ناپاک بیرون بی‌یَمو بی‌په، 3 یونا خوزا زنا، «هیرودیس زبردست» سوسن و خَله از زنها دیگه. این زنها شه دارایی ره در اختیار عیسی و ونه شاگردون بییشتنه.

4 وقتی مردم از خَله شهرها برای بدینه عیسی بی‌یَمونه و جمعیت زیاد بیه، عیسی این مَثَل ره ویشونسته بیارده: 5 «انا روز کِشاوَرز برای دونه پشاشین بورده بیرون. وقتی دونه پشاشیه، بعضی راه دله دکتینه و لو بخارده و پرنده‌های آسمون اونا ره بخارده. 6 بعضی دیگه سنگها دله دکتینه و وقتی نوچ بزوهه، خشک بیه، اینسه که نم نداشته. 7 بعضی هم تلی‌ها دله دکتینه و تلی‌ها با دونه‌ها رشد هاکارده، اونا ره خفه هاکارده. 8 اما بعضی از دونه‌ها خار خاک دله دکتینه و رشد هاکارده و صدبرابر زیاد بیه.» وقتی ایناره بائوته، ونگ هادا: «هرکی گوش شنوا دانه، بشنوهه.»

9 شاگردون معنی این مَثَل ره ونجه بیورسینه. 10 بائوته: «بفهمسنه اسرار پادشاهی خدا به شما هاداهه بیه، اما با دیگرون اینسه با مَثَل صحبت کامبه، تا:

«هرچند اشننه، اما نویته؛

هرچند اشنانه، اما نفهمنه.»

11 «معنی این مَثَل این هسه: دونه، کلام خدا هسه. 12 دونه‌هایی که راه دله کفنه، کسانی هسنه که کلام ره اشنانه، اما شیطان اینه و اونا ره ویشونه دل دلجه دزنه، تا نتونند ایمان بیان و نجات پدا هاکانند. 13 دونه‌هایی که سنگها دله کفنه، کسانی هسنه که وقتی کلام ره اشنانه اون ره با شادی قبول کانه، اما ریشه ندارنه. اینها مدت کمی ایمان دارنه، اما آزمایش موقع شه ایمان ره از دست دنه. 14 دونه‌هایی که تلی‌ها دله کفنه، کسانی هسنه که اشنانه و ایمان یارنه، اما نگرونی‌ها، مال و منال، و کیف زندگی اونا ره خفه کانه و نییلنه اون ایمان ثمر هاده. 15 اما دونه‌هایی که خار خاک دله کفنه، کسانی هسنه که کلام ره با دل پاک و نیکو اشنانه و اونره قایم گِرته، و تا آخر موندنه و ثمر یارنه.»

مَثَل چراغ

16 «هیچ کس چراغ ره روشن نکانه تا اونا سر سرپوش بی‌په، یا اون ره تخت زیر بی‌په! بلکه چراغ ره پنه چراغدون دله، تا هر کی دله اینه، ونه نور ره بوبنه. 17 هیچ چیز پنهونی نی‌په که پدیدار نوهه، و هیچ چیز پنهونی نی‌په که آشکار نوهه. 18 پس توجه هاکانین که چیجوری اشنانی، اینسه که

به اون تا که دائه، ويشتر هادا وونه، و از اون تا که ندائه، همون هم که گمون کانه دائه، بيبی ته وونه.»

عیسی مار و برارون

¹⁹ در این موقع، عیسی مار و برارون بی‌یمونه تا و ره بوبیند، اما خله شلوغ بی‌په و نتونسنه به و نزدیک بویون. ²⁰ پس عیساره خور هادانه که: «ته مار و برارون بیرون ایشانه و خانه ته ره بوبیند.» ²¹ در جواب بائوته: «مه مار و برارون اونایی هسنه که کلام خدا ره ایشانه و اون ره عمل کانه.»

آروم هاکارنده توفان دریا

²² آتا روز عیسی شه شاگردون ره بائوته: «بوریم اونور دریاچه.» پس سوار قایق بیبی نه و راه دکتینه. ²³ و همینتی که شینه، عیسی بخاته. آدغه آتا تندوها شروع به بژن هاکارده، آنده که قایق اووجه پر بیه و ویشونه جان در خطر دکتینه. ²⁴ شاگردون عیسی پلی بوردنه و و ره بیدار هاکارنده، بائوته: «ای ایستا، ای ایستا، آنده نمونده غرق بوئیم!» عیسی خو جه راست بیه و باد و موج سر داد بزوهه. توفان هنیشته و همه جا آروم بیه. ²⁵ پس ویشونه بائوته: «شمه ایمان کوهه؟» شاگردون با تعجب و ترس همدیگه جه پرسینه: «اینتا کی هسه که حتی باد و اوو ره دستور دنه و اوناه و نه حرف ره إطاعت کانه.»

شفای آتا مرد دیوبزه

²⁶ پس به ناحیه جدریان برسینه که اون ور دریاچه روبروی جلیل قرار داشته. ²⁷ وقتی عیسی بورده ساحل دله با آتا مردی دیوبزه که از مردمون اون شهر بی‌په، روبرو بیه. و خله وقت بی‌په که لباس نپوشی بی‌په و سرهای دله زندگی نکارده بی‌په، بلکه گورها دله زندگی کارده. ²⁸ وقتی عیسی ره بدیه، جیغ بلندی بکشیه و ونه لینگه سر دکتینه و با صدای بلند داد زوهه: «ای عیسی، خدای متعال ریکا، من و ته باهم چیکار دارمبی؟ ایتماس کامبه، مه ره عذاب نده!» ²⁹ اینسه که عیسی به روح ناپاک دستور هادا بی‌په ونجه بیرون بی‌په. اون روح چند دفعه وره بیهته بی‌په، و با اینکه ونه دست و لینگه با زنجیر وندسنه و ونجه نگهبانی کاردنه، زنجیرها ره پاره کارده و دیو و ره به جایهای خلوت ورده. ³⁰ عیسی ونجه پرسینه: «ته نوم چی شیه؟» جواب هادا: «لشکر» اینسه که آتا خله دیو ونه دله بورده بینه. ³¹ اوناه خواهش کنون عیسی جه بخاشنه که، ویشونه دستور دنه تا به جهنم بردگرن.

³² در اون نزدیکی، آتا گله خی تپه زیر دبی نه چرا کاردنه. دیوها عیسی جه خواهش هاکارنده، اجازه هاده، بورن خی ها دله، و و هم اجازه هادا. ³³ پس اون مردی جه بیرون بی‌یمونه و بوردنه خی ها دله. و خی ها سرازیری تپه جه هجوم بوردنه دریاچه دله و غرق بیه نه. ³⁴ وقتی خی بونا این واقعه ره بدینه، پا به فرار بیهیته و در شهر و نواحی اطراف، ماجرا ره بائوته. ³⁵ پس مردم بیرون بی‌یمونه تا اونچه اتفاق دکتینه بی‌په ره بوبیند. وقتی عیسی پلی برسینه و بدینه اون مردی که دیوها ونجه بیرون بی‌یمونه، عاقل بیه و لباس دپوشیه و عیسی لینگه پلی نیشته، بترسینه. ³⁶ اونایی که ماجرا ره شه چش جه بدی به بینه، ویشونسه بائوته که مرد دیوبزه چی جوری شفا بیه ته. ³⁷ پس تموم مردم ناحیه جدریان عیسی جه بخاشتنه که ویشون پلی جه بوره، اینسه که خله بترسینه. پس و سوار قایق بیه و بورده. ³⁸ اونتا مردی که دیوها ونجه بیرون بی‌یمونه، عیسی جه خواهش هاکارده که بی‌پله و با و همراه بووهه. اما عیسی و ره راهی هاکارده و بائوته: ³⁹ «بر دگرد شه سیره و اونچه خدا تسه هاکارده، مردمنه باور.» پس و بورده و در همه جای شهر اعلام هاکارده که عیسی ونسه چیکار هاکارده.

یائروس کیجا و زن مبتلا به خونریزی

⁴⁰ وقتی عیسی بردگردسته جلیل، مردم به گرمی ونجه استقبال هاکارنده اینسه که همه چشم به راهه و بینه. ⁴¹ در این موقع آتا مردی یائروس نام که رئیس کنیسه بی‌په بیه و عیسی لینگه سر دکتینه و خواهش هاکارده که ونه سیره بوره. ⁴² اینسه که ونه یکدونه کیجا که حدود دوازده سال داشته، در حال مرگ بی‌په.

اون زمان که عیسی راه دله دیهه مردم از هر ظرف بر و فشار یاردنه. ⁴³ در اون میون زنی دیهه که دوازده سال مبتلا به خونریزی بی‌په و با اینکه تموم شه دارایی ره صرف دکتراها هاکارده بی‌په کسی ره توان درمان و نییه. ⁴⁴ و از پشت سر به عیسی نزدیک بیه و لبه ردا و ره لمس هاکارده و دردم ونه خونریزی قطع بیه. ⁴⁵ عیسی پرسینه: «کی مه ره دست بزوهه؟» وقتی همه انکار هاکارنده پطرس بائوته: «ای ایستا مردم از هر ظرف ته دور ره بیهیته و بر ته فشار یارنه!» ⁴⁶ اما عیسی بائوته: «کی مه ره لمس هاکارده! برای اینکه بقیه هم اتا نیرو مه جه بیرون بیهوا!» ⁴⁷ اون زنا وقتی بدیهه نتونده جا بخاره، با ترس و لرز جلو بیه و ونه لینگه سر دکتینه و همه جلو بائوته چه ایسته و ره لمس هاکارده و چجوری دردم شفا بیهته. ⁴⁸ عیسی و ره بائوته: دتر ته ایمان ته ره شفا هادا. به سلامت بور. ⁴⁹ عیسی هنوز حرف زوهه که آتا نفر یائروس رئیس کنیسه سیره جه بیهوه و بائوته: «ته کیجا بمرده، دیگه ایستا ره زحمت نده.» ⁵⁰ عیسی وقتی اینا ره بشناشه یائروس بائوته: «نترس! فقط ایمان داشته بوش! ته کیجا شفا پدا کانه.» ⁵¹ وقتی یائروس سیره برسینه، نییسته هیچ کس جز پطرس و یوحنا و یعقوب و کیجا مار و بی پر با و سیره دله بورن. ⁵² تموم مردم کیجاشه برمه و زاری کاردنه. عیسی بائوته: «پرمه نکانین اینسه که و نمرده بلکه خوو زده.» ⁵³ اوناه و ره خنده بزونه، اینسه که اوناه دونستن کیجا بمرده. ⁵⁴ اما عیسی کیجا دست ره بیهته و بائوته: «دتر راست بووش!» ⁵⁵ ونه روح بر دگردسته و دردم شه جا جه راست بیه. عیسی بائوته و ره خوراک هادن. ⁵⁶ کیجایه مار و پی پر همینتی مات بمونستن اما و ویشونه دستور هادا که ماجرا ره هیچ کس ره نایرن.

مأموریت دوازده شاگرد

9 عیسی اون دوازده شاگرد ره پخاشه و ویشونه قدرت و اقتدار برای بیرون هاکارنده تموم ارواح ناپاک و شفای مریض ها ره هادا. ² بعد اوناه ره برسندیه تا درباره پادشاهی خدا موعظه هاکنند و مریض ها ره شفا هادن. ³ ویشون بائوته: «هیچ چی برای سفر شه همراه نورین، نا چونا کوله بار، نا نون، نا پول و نا پیراهن اضافی. ⁴ به هر سیره ای که بوردینی، تا زمون ترک شهر اونجه بمونین. ⁵ آگه مردم اون شهر شما ره نخاستنه، وقتی شهر ترک کانن، شه لینگه خاک تکون حادین تا شهادتی بر ضد اوناه بوئه.» ⁶ پس ویشون راه دکتینه از این ده به اون ده شینه و هر جا رسینه مژده بیهونه پادشاهی خدا ره موئظه کاردنه و مریض ها ره شفا دانه. ⁷ و اما خور تموم اینا به گوش هیروودیس حاکم رسیه. هیروودیس در تعجب و سردرگمی دیهه اینسته که بعضی گائنه عیسی همون یحیی هسه که مهردها دلجه راست بیه. ⁸ بعضی دیگه گائنه ایلیا ظهور هاکارده و بعضی هم گائنه آتا از پیامبران روزهای قدیم هسه که زنده بیه. ⁹ اما هیروودیس بائوته: «یحیی سر من از تن جدا هاکاردمه. پس اینتا کی هسه که اینا ره ونه خوری اشنامبه؟» و در تلاش دیهه که عیسی ره بوبینه.

خوراک هادان به پنج هزار نفر

¹⁰ وقتی رسولان بردگردستن، هر چی هاکارده بینه ره عیسی ره بائوته. بعد اوناه ره شه همراه به سمت شهری به نام بیت صیدا بورده تا اونجه تنها بوئن. ¹¹ اما خله ها بقیهستن و ویشونه دنبال راه دکتینه. عیسی هم اوناه ره قبول هاکارده و ویشونسته درباره پادشاهی خدا صحبت هاکارده و اونایی ره که نیاز به درمان داشتن، شفا هادا.

کامبه لطف هاگان مه ریکا ره هارش، اینسه که مه تنها وچوهه هسه. 39 اتا روح یکدفعه وره گننه و و دردم جیقه پلندی کیشه و دجار تشنج وونه، جوری که ونه داهون کف کانه. روح خله کم وره ول کانه و خانه وره از بین بوره. 40 من ته شاگردهاجه التماس هاکاردمه روح ره ونجه بیرون هاکانند اما نتوئستینه. 41 عیسی جواب هادا: «ای نسل بی ایمان و منحرف، تا به کی با شما بویشم و شما ره تحمل هاکانیم؟ شه ریکا ره بیار اینجه.» 42 حتی اون زمان که ریکار یاردنه، دیو و ره پنه بزو و به تشنج دیمدا. اما عیسی اون روح ره داد بزوهه و ریکار ره شفا هادا و بسپارسته ونه پیر دست. 43 مردم همگی از بزرگی خدا در تعجب دینه. در اون موقع که همه از کارهای عیسی در تعجب دینه و به شه شاگردون بائوته: 44 «به اونچه خامبه به شما بایرم به دقت گوش هاکانین: انسان ریکا ره دشمنون دست تسلیم کانه.» 45 اما اونا منظور و ره نفهمستینه؛ بخاطر اینکه ویشون جه پنهن بوندسته تا اونا ره درک نکاند ونجه ترسینه اینتا خبری ونجه سؤال هاکانند.

گت بودن در چیه؟

46 اتا روز در میونه شاگردون این بحث پیش بی موهه که کدوم تا شون از همه گتتر هسه. 47 عیسی که از فکرهای ویشون آگاه بییه، اتا وچه ره بییته شه کنار هتیشندیه. 48 بعد ویشون بائوته: «هر کی این وچه ره به نام من قبول هاکانه مه ره قبول هاکارده؛ و هر کی مه ره قبول هاکانه فرستنده مه ره قبول هاکارده. اینسه که در میونه شما اون کس گتتر هسه که همجه کوچتر بوئه.»

49 یوحنا بائوته: «استا اتا نفر ره بدیمی که به نام ته دیو اخراج کارده اما وقتی از انا نییه، و ره منع هاکاردمی.» 50 عیسی بائوته: «و ره منع نکانین، اینسه که هرکی بر ضد شما نییه با شما هسه.»

قیمت پیروی از عیسی

51 وقتی زمان صعود عیسی به آسمون نزدیک بی په با جدیت راه اورشلیم در پیش بییته. 52 شه پیشاپیش قاصدان برسدیه که به انا از دهکده های سامریان بورینه تا ونسته تدارک بوینند. 53 اما مردم اونجه و ره نخاستنه اینسه که ونه قصد اورشلیم بی په. 54 وقتی ونه شاگردون یعقوب و یوحنا اینا ره بدینه بائوته: ای سرور ما، آیا خانی بایریم از آسمون تش باره و تموم اوناره نابود هاکانه؟ 55 اما عیسی ویشونه حارشا و توپبخشان هاکارده. 56 بعد راه دگته بورینه به دهی دیگه.

57 در راه، اتا نفر عیسی ره بائوته: «هر جا بوری، ته ره پیروی کامبه.» 58 عیسی جواب هادا: «روباهنسته لونه زیاد تره و پرنده هاسه کالی، اما انسان ریکاشه جای برای سر بییشتن دینه.» 59 عیسی به انا نفر دیگه بائوته: «مرا پیروی هاگان.» اما اون نفر جواب هادا: «سرورم، اول بییل من بورم تا شه پیر دفن هاکانم» 60 عیسی و ره بائوته: بییل مردها شه مردها ره دفن هاکانند اما ته بور و بیمونه پادشاهی خدا ره موعظه هاگان. 61 دیگری بائوته: «سرورم ته ره پیروی کامبه اما اول بییل تا بورم و شه خانواده جه خداحافظی هاکانم.» 62 عیسی در جواب و بائوته: «کسی که زمین ره شخم زنده و شه پشت سر اشنه، شایسته پادشاهی خدا نییه.»

اعزام هفتاد شاگرد

10 پس از اون عیسی هفتاد نفر ++ دیگر ره هم تعیین هاکارده و اوناره دتا دتا شه پیشاپیش به هر شهر و دیار اطراف برسدیه که قرار بی په بوره اونجه. 2 ویشونه بائوته: «محصول زیاد هسته اما کارگر کم. پس از صاحب محصول بخواهین تا کارگر ویشتری برای دروی شه محصول

12 نزدیک غروب، اون دوازده شاگرد عیسی پلی بییمونه و بائوته: «مردم ره مرخص هاگان تا بورن به روستاها و باغهایه دور ره ور تا شسته غذا و جای خواب پیدا هاکانند آخه اینجه مکانی دور دگته هسه.» 13 عیسی در جواب بائوته: «شما شه ویشونه خوراک هادین.» بائوته: «ما جز پنج نون و دتا ماهی هیچ چی نداریم، جز اینکه بوریم و برای تموم این مردم خوراک بخارینیم.» 14 اونجه حدود پنج هزار مرد دینه. عیسی به شه شاگردون بائوته: «مردم ره بایرین پنجاه نفر پنجاه نفر پنه سر هتیشن.» 15 شاگردون هم اینکار هاکارده و همه ره هتیشندینه. 16 بعد پنج نون و دتا ماهی ره بییته، آسمونه حارشا و شکر هاکارده اوناره پاره هاکارده و هادا شاگردون ره تا جلو مردم پیلن. 17 همه بخارینه و سر بیینه و دوازده تا سبد از تکه نونه ای اضافه ره جمع هاکارده.

اعتراف پطرس درباره مسیح

18 اتا روز عیسی در خلوت دعا کارده و تنها ونه شاگردون ونه همراه دینه. از اونا پرسیده: «مردم گانه من که هستمه؟» 19 جواب هادانه: «بعضی ها گانه یحیی تعمیددهنده ای؛ بعضی دیگه گانه ایلیایی، و بعضی هم ته ره انا از پیامبران روزهای قدیم دونه که زنده بییه.» 20 اونجه پرسیده: «شما چی؟ شما مه ره که دونی؟» پطرس جواب هادا: «مسیح خدا.» 21 بعد عیسی ویشون ره منع هاکارده و دستور هادا که این ره به هیچ کس ناپین، 22 و بائوته: «انسان ریکا باید خله رنج بویه و مشایخ و سران کاهنون و علمای دینی و ره رد هاکانند و بکشته بووه و در روز سوم راست بووه.»

23 بعد همه ره بائوته: «اگر کسی خانه دنباله رو من بووه باید شه ره انکار هاکانه و هر روز شه صلیب ره بیره و مه دنبال راه دکفه. 24 اینسه که هرکی بخواشه شه جان نجات هاده اون ره از دست دنه اما هرکی به خاطر من شه جان از دست هاده، اون ره نجات دنه. 25 انسان ره چه سودی که تمومه دنیا ره داره، اما شه جان ره از دست هاده. 26 اینسه که هرکی از من و حرفهای من عار داشته باشه، انسان ریکا هم در روزی که در شه جلال و شه پییر جلال و فرشتها مقدس بردگرده، ونجه عار پیدا کانه. 27 راستی راستی شما ره گامبه، بعضی اینجه ائانه که تا پادشاهی خدا ره نبینند، مهزه مرگ ره نکشنه.»

عوض بیینه عیسی ظاهر

28 حدود هشت روز پس از این حرفها عیسی پطرس و یوحنا و یعقوب ره بییته و بورده کوهه بالا تا دعا هاکانه. 29 در همون موقع که دعا کارده شکل چهره اش عوض بییه، و ونه لباس برف واری سفید و خورشید واری نورانی بییه. 30 یکدفعه دتا مرد موسی و ایلیا بیغمبر پدیدار بیینه، و با و به صحبت هتیشته. 31 اونا در جلال ظاهر بیینه و درباره بمرده عیسی طبق اراده خدا که باید بزودی در اورشلیم اتفاق دکفه صحبت کارده. 32 پطرس و ونه همراهنون خله خو داشتنه، اما وقتی کاملاً بیدار و هوشیار بیینه، جلال عیسی ره بدینه و اون دتا مرد ره که ونه کنار هرسا بیینه. 33 اون زمان که اون دتا عیسی پلی جه بورده، پطرس بائوته: «استا دینه اما در اینجه خوب هسه! بییل سه تا سرپناه بسازیم، انا تسه انا موسی اسه و انا هم ایلیا اسه.» پطرس ندوئسته چیشی گانه. 34 این حرف هنوز بر زبون پطرس دینه که اتا ابر پیدا بییه و اونا ره دور هاکارده. وقتی بورده ابر دله، بترسینه. 35 اون لحظه صدایی از ابر دله بشناسینه که «اینتا هسه مه ریکا، من که و ره انتخاب هاکاردمه؛ و ره گوش هادین!» 36 و وقتی صدا قطع بییه عیسی ره تنها بدینه. شاگردون اینا ره شه پلی نگه داشتنه، و در اون زمان هیچ کس ره از اونجه بدیهه بیینه آگاه نکاردنه.

شفای اتا ریکا دیوبزه

37 روز بعد، وقتی کوه جه پایین بییمونه، اتا خله مردم عیسی ره ملاقات هاکارده. 38 یکدفعه انا مردی مردی دلجه داد بزوهه: «استا جه خواهش

†

++

به اریحا شبیه. در راه به دست راهزنان دکتته. اونا و ره لخت هاکارده چو بزونه، و نیمه جان وره ول حاکارنه و بوریدنه. ³¹ از قضا کاهنی از همون راه رد بییه. اما وقتی ونه چش به اون مردی دکتته شه راه ره کج هاکارده و اتا سمت دیگه جه بورده. ³² اِتا نفر از طایفه لایو ها هم اونجه رد بی. په. و هم وقتی به اونجه برسیده و اون مرد ره بدیده شه راه ره کج هاکارده و از سمت دیگه بورده. ³³ اما اتا مسافر بیگانه سامری وقتی اونجا برسیده و اون مردی ره بدیده ونه دل اون مردیسته بسوته. ³⁴ پس ونه پلی بورده، ونه زخمها رو شراب دَشندبیه و روغن پمالسته و اوناره دوسته. بعد و ره شه الاغ سر بیسته و به کاروانسرای بُورده و ونجه پرستاری هاکارده. ³⁵ روز بعد دتا دینار به کاروانسرادار هادا و و ره بائوته: «این مردی جه پرستاری هاکان و اگه ویشتر از این خرج هاکاری، وقتی بردگردستمه تره دمه.» ³⁶ اِشا به نظر ته کدومتا از این سه نفر همسایه اون مردی بی. په که راهزنان دست دکتته؟» ³⁷ و جواب هادا: «اون که ونه دل ونسته بسوته.» عیسی و ره بائوته: «بور و ته هم این کار ره هاکان.»

مریم و مرتا سیره دله

³⁸ وقتی در راه دینه، به اتا ده برسینه. اونجه اتا زنا که ونه نوم مارتا بی. په عیسی ره شه سیره دعوت هاکارده. ³⁹ مارتا اتا خاخر داشته به نام مریم. مریم خداوند لینگ پلی هنبشته و به حرفهای و گوش کارده. ⁴⁰ اما مارتا که سخت مشغول درست هاکاردن غذا شه مهماناشه بی. په عیسی پلی بییمو و بائوته: «سرورم، آیا ته ره باکی نییه که مه خاخر مه ره در کار پذیرایی دست تنها بیسته؟ و ره بایر که مه ره یاری هاکانه!» ⁴¹ خداوند جواب هادا: «مارتا! مارتا! ته ره خله چیزها نگران و مضطرب هاکارده ⁴² در صورتی که تنها اتا چیز لازم هسه. و مریم اون چیز بهتر انتخاب هاکارده که ونجه پس بیسته نونه.»

تعلیم درباره دعا

11 اتا روز عیسی در مکانی دعا کارده. وقتی ونه دعا تموم بییه، اِتا از شاگردون وره بائوته: «ای سرور ما دعا هاکارده ره به اما یاد هاده، همونجور که یحیی به شه شاگردون یاد هادا.» ² ویشونه بائوته، «وقتی دعا کانی بایرین:

«ای پی. پر که آسمون دله تری ته نوم مقدس بوئه، پادشاهی ته بی. په.

³ نون روزانه ما ره هر روز به اما عطا هاکان.

⁴ گناهون ما ره ببخش،

اینسه که اما هم تموم اونایی ره که به اما گناه کانه بخشمی.

و اما ره در آزمایش نیار.»

⁵ بعد ویشونه بائوته: «کدوم تایه شما که اِتا رفیق دانه، و شو سری بوره و وره بایره: «ای رفیق سه تا نون داننی مه ره قرض حادی ⁶ اینسه که اِتا از مه رفیقا سفر جه بییموهه، و هیچ چی ندارمه تا ونه جلو بیلم.» ⁷ و وه سیره دلجه جواب هاده: «مه ره زحمت نده. در قفل هسه و مه وچه ها مه پلی بخاتنه. ننتومبه شه جاجه راست بوهم و هیچ چی تره حاد.» ⁸ شما ره گامبه اگه به خاطر شه رفیق راست نوهه و و ره نون نده به خاطر سماجت و راست وونه و هر چی نیاز دانه و ره دنه.

⁹ «پس شما ره گامبه، خداجه بخواین که شما ره هادا وونه بگردین که پدا کانی؛ در بزنین که در شمشته واز وونه. ¹⁰ اینسه که هرکی بخوایه، به دست یانه؛ و هرکی بگرده، پدا کانه؛ و هرکی در بزنه، در ونسته واز وونه. ¹¹ کدوم اِتا از شمه بیپرون، اگه ونه ریکا ونجه ماهی بخوایه وره مَر دنه ¹² یا اگه مرغانه بخوایه وره عقرب دنه؟ ¹³ اِشا اگه شما با تموم بدزاتی دوننی که باید شه وچه ها ره خاره هدیه حادین، چنده ویشتر شمه پی. پر خدا شه روح قدوس ره به هرکی ونجه بخوایه عطا کانه.»

برسند. ³ بورین! من شما ره گوسفند واری رسندمه ورگها دله. ⁴ کیسه پول یا کوله بار یا کش شه همراه نورین؛ راه دله هیچ کس ره سلام نکانین. ⁵ به هر سیره ای که شوننی اول بایرین: «سلام بر اهالی این سیره.» ⁶ اگه در اون سیره کسی از اهل صلح و سلام بوشه سلام شما بر وه قرار گننه؛ وگرنه، به خود شما بر گردنه. ⁷ اون سیره دله بمونین و هر چی شما ره هادانه بخورین. اینسه که کارگر مستحق شه حقوق هسه. از این سیره به سیره دیگه نشوبین. ⁸ وقتی وارد شهری بیینی و شما ره به گرمی قبول هاکارده، هر چی در جلوی شما بیهشته، بخارین. ⁹ مریض ها اونجه ره شفا هادین و بایرین: «پادشاهی خدا به شما نزدیک بییه.» ¹⁰ اما وقتی به شهری بوردین و شما ره نخاستنه به کوچه های اون شهر بورین و بایرین: ¹¹ «اما شمه خاک شهر که امه لینگ سر هنبشته ره تکون دیمی اما پدوین که پادشاهی خدا نزدیک بییه.» ¹² اطمینان دارین که در روز جزا، تحمل مجازات شهر سدوم آسونتر هسه تا برای اون شهر.

¹³ «وای بر ته ای خوززین! وای بر ته ای بیت صیدا! اینسه که اگه

معجزه های که در شما انجام بییه در صور و صیدون انجام گنه مردم اونجه خله وقت پیش در پلاس و خاکستر نیشبینه و توبه کارده. ¹⁴ اما در روز جزا تحمل مجازات، برای صور و صیدون آسونتر هسه تا شمشته. ¹⁵ و ته ای کفرناحوم، آیا تا آسمون بالا شونی؟ ابدأ بلکه تا عمق جهنم سرنگون وونی.»

¹⁶ بعد عیسی بردگردسته شه شاگردون بائوته «هرکی شما ره گوش هاداهه مه ره گوش هاداهه و هرکی شما ره رد هاکانه مه ره رد کانه اما هرکی مه ره رد هاکانه فرستنده مه ره رد هاکارده.»

شاگردون از مأموریت بردگردستین

¹⁷ اون هفتاد نفر با شادی بردگردستنه و بائوته: «سرور ما حتی دیوها هم وقتی ته اسمه یارمی امجه اطاعت کارده.» ¹⁸ ویشونه بائوته:

«شیطون ره بدیمه که برقی واری آسمونجه گنه پنه. ¹⁹ اِشا شما ره قدرت دمه که مرها و عقربها و تموم قدرت امه دشمنون ره لینگ زیر له هاکانین و هیچ چی شما ره آسیب نرسند. ²⁰ اما از این خشحال نوهشین که ارواح شمه جه اطاعت کانه بلکه شادی شما از اینا بوشه که شمه اسم آسمون دله بنوشته.»

²¹ در همون زمان عیسی در روح خدا به وجد بییمو و بائوته: ای پی. پر، صاحب آسمون و زمین ته ره پرستش کامبه که این حقیقت ره از دانایون و خردمندون پنهون کاندی و شه وچه هاشه نمایون کاندی. اِره ای پی. پر اینسه که اراده خوب ته این بی. په. ²² بعد بردگردسته جمعیت بائوته «مه پی. پر همه چیزه به من بسپارسته. هیچ کس ندونده ریکا کی هسه جز پی. پر و هیچ کس ندونده پی. پر کی هسه جز ریکا و اونایی ره که ریکا بخوایه و ره بر اونا نمایون کانه.»

²³ بعد در خلوت، رو هاکارده به شاگردون و بائوته: «خشبحال چشی که اونچه شما وینی، وینده. ²⁴ اینسه که شما ره گامبه که خله از انبیا و پادشاهون آرزو داشتنه اونچه شما وینی بویند و ندینه و اونچه شما اِشناننی بشنانن و نشناستنه.»

مَثَل سامری نیکو

²⁵ اتا روز اِتا از فقیهون راست بییه تا با این سوال عیسی ره دام دله دیمده: «ای اِستا چیکار هاکانیم تا وارد بهشت جاودان بووم؟» ²⁶ عیسی در جواب بائوته: «در تورات چیشی بنوشته هسه؟ از اون چیشی فهمنی؟» ²⁷ جواب هادا: «خدایوند شه خدا ره با تموم دل، با تموم جان، با تموم قوت و با تموم شه فکر دوست دار؛ و شه همسایه ره شه واری دوست دار.» ²⁸ عیسی بائوته: «جواب درست هادایی. این ره انجام هاده تا وارد بهشت جاودان بووی.»

²⁹ اما و که خاسته شه ره تبرئه هاکانه عیسی جه پرسیده: «پس مه همسایه کی هسه؟» ³⁰ عیسی و ره جواب هادا بائوته: «اتا مردی از اورشلیم

عیسی و روح شریر

سرزنش رهبرون مذهبی

14 عیسی دیوی لال ره از اتا نفر بیرون کارده. وقتی دیو بیرون بورده مرد لال بتونسته صحبت هاکنه و مردم تعجب هاکارده. 15 اما بعضی بانوته: «دیوها ره به کمک شیطان، رئیس دیوها، بیرون کانه.» 16 دیگران به منظور آزمایش هاکاردن و، ونجه پخاستنه نشان آسمانی ویشونسته بییاره. 17 و ویشونه فکرها ره درک هاکارده و ویشونه بانوته: هر حکومتی که بر ضد خودش راست بوشه نابود ونه و هر خانواده‌ای که بر ضد خودش راست بوشه چجوری ونه حکومت پابرجا موندنه؟ اینا ره بخاطر این گامبه که ادعا کانی دیوها ره به کمک شیطان بیرون کامبه. 19 اگه من به کمک شیطان دیوها ره بیرون کامبه، شمه شاگردون به کمک کی اوناره بیرون کانه؟ پس ویشون شه شما ره محکوم کانه. 20 و اما اگه من به قدرت خدا دیوها ره بیرون کامبه اطمینان بدونین که پادشاهی خدا الان در میونه شما دره. 21 هروقت اتا مرد نیرومند و مسلح شه سره جه نگهبانی کانه، ونه اموال در امان دره. 22 اما وقتی اتا نفر قویتر از و ور حمله هاکنه و ور حریف بووه، سلاحی ره که اون مردی و ره توکل کارده ره ونجه گنه، و غنیمت ره تقسیم کانه. 23 هرکی با من نیه بر ضد من هسته و هرکی مره یاری نکانه، خرابی به بار یاننه.

24 عیسی ادامه هادا و بانوته، «زمانی که روح ناپاک از کسی بیرون شوئه، روح پلید به جاهای خشک و بی آب و علف شوئه تا جایی برای استراحت پدا هاکنه، اما وقتی نتونده جایی پدا هاکنه شه پلی گانه: <به سره‌ای که اونجه جه بیومومه، بر گردمبه.> 25 اما وقتی به اونجه رسنه و سره ره تر و تمیز وینده 26 شوئه و هفت روح شه جه بدتر ره هم یاننه، و همگی داخل ووننه و اونجه سکونت گرنه. در نتیجه، آخر سر اون نفر حال بدتر از اول وونه.»

27 اون زمان که عیسی این حرفها ره گاته، اتا زنا از میونه مردم با صدای بلند بانوته: «خوشبحال اون زنی که ته ره به دنیا بیارده و ته ره شیر هادا.» 28 اما عیسی در جواب بانوته: «خوشبحال اون که کلام خدا ره اشناننه و اوناره انجام دنه.»

نشونه یونس پیغمبر

29 وقتی بر تعداد مردم زیاد تبیه عیسی بانوته: ایتنا نسل، نسلی بس شرارت‌پیشه هسته. مچه نشونه خاننه! اما هیچ نشونه ای ویشونه هادا نئونه جز نشونه یونس پیغمبر. 30 اینسه که همونجور که یونس پیغمبر نشونه‌ای بی‌په برای مردم نینوا، انسان ریکا هم برای این نسل نشونه‌ای وونه. 31 در روز جزا ملکه سبا با مردمه این نسل، مرده‌هاجه راست وونه و ویشونه محکوم کانه، اینسه که اون وړ دنیاچه بییمو تا حکمت سلیمان پیغمبر ره بشنوهه، و اسا کسی گتتر از سلیمان پیغمبر اینجه دره. 32 مردم نینوا در روز جزا با این نسل مرده‌هاجه راست وونه و ویشونه محکوم کانه، اینسه که اون در اثر موعظه یونس پیغمبر توبه هاکارده و اسا کسی گتتر از یونس پیغمبر اینجه دره.

چراغ بدن

33 عیسی ادامه هاداهه و بانوته، «هیچکس چراغ ره روشن نکانه تا اون ره پنهنون هاکنه یا زیر کاسه‌ای بیپله، بلکه چراغ ره پینه چراغدون دله تا هر کی دله انه ونه نور ره بوینه. 34 ته چش ته چراغ بدن هسته. اگه ته چش سالم بوئه تموم ته وجود روشن وونه. اما اگه ته چش نوبینه تموم ته وجود ره تاریکی گنه. 35 پس هوشیار بش نوری که در ته دره، فکر نکان روشنایی، شاید تاریکی بوئه. 36 اگر تمومه ته وجود روشن بوئه و هیچ جایی از اون تاریک نئونه، اون لحظه مثل زمانی که نور چراغ بر ته تاپنه، تموم در روشن کانه.»

37 وقتی عیسی شه حرفها ره تموم هاکارده، اتا از فریسیون و ره برای بخارینه غذا شه سره دعوت هاکارده. پس بورده ونه سره وسفره سر هنبشته. 38 اما اون فریسی وقتی بدیهه که عیسی شه دسا ره قبل از غذا نشوسته خله تعجب هاکارده. 39 بعد عیسی بر دگردسته و ره بانوته: شما فریسیون بیرون کاسه و بشقاب ره پاک کانی اما از دله پر از حرص و طمع و شرارت هستینی! 40 ای نادونها، آیا خدای که بیرون ره بیافرینیه، دله ره هم نیافرینیه؟ 41 از اونجه دارنی به فقیرون صدقه حادین تا همه چیز شمسسته پاک بووهه.

42 وای بر شما ای فریسیون! شما از نعناع و تره و همه نوع سبزی ده یک دنی، اما عدالت ره نادیده گزینی و از محبت خدا غافلینی. باید اینها ره انجام دانی و اوناره هم از یاد نوردنی. 43 «وای بر شما ای فریسیون! اینسه که دوست دارینی در بهترین جای کنیسه‌هیشین و مردم در کوچه و بازار شما ره سلام هاکنن. 44 وای بر شما! اینسته که قبرهایی ره موندنی که نام و نشون ندارنی و مردم ندونسته اوناره راه شونه.»

45 اتا از فقیهون در جواب بانوته: «استا ته با این حرفها به اما هم توهین کاندی.» 46 عیسی بانوته: «وای بر شما، ای فقیهون، که تکلیفهای سنگین مردم دوش پلنی اما شه حاضر نینی حتی شه انگشت کمک هاکاردنسته تکون حادین. 47 وای بر شما که پیغمبرونسته که شمه اجداد دست کشته بیینه مقبره سازنی! 48 راستی راستی که این جور پر کار اوناه مهر تأیید زنی. اوناه پیامبران ره کاشتنه و شما ویشونسته آرامگاه سازنی. 49 اینسته خدای حکیم گانه که <من ویشونسته پیغمبرون و رسولان رسندمبه. اما بعضی ره کاشتنه و بعضی ره اذیت کانه.> 50 پس خون همه پیغمبرونی که ویشون خون از اول خلقت تا الان دشنیه بییه، بر گردن این نسل دره 51 از خون هابیل تا خون زکریا که میون قربانگاه و محراب معبد کشته بییه. آره شما ره گامبه که این نسل برای اینا همه حساب پس دنه. 52 وای بر شما ای فقیهون! اینسه که کلید معرفت ره ده دستی دارینی. نا شه دله شوننی نا اونایی ره که خوانه دله بیهنه راه دنی.»

53 وقتی عیسی بیرون بورده علمای دینیو فریسیون سخت به ضد و راست بیینه و شروع هاکارده و ره سوال پیچ هاکاردن سوالهای زیادی 54 و در کمین دینه تا حرفی ونه زیور جه بکشند تا و ره گرفتار هاکنند.

هشدار به شاگردون

12 در این موقع هزاران نفر جمع بیینه، اونجوری که همدیگر لقمه‌مال کاردنه. عیسی اول با شه شاگردون صحبت هاکارده و بانوته: «از خمیرمایه فریسیون که همونا ریاکاری هسته دوری هاکنن. 2 هیچ چی جا بخارده نییه که پدیدار نوهه و هیچ چی پوشیدنیه که آشکار نوهه. 3 اونجه در تاریکی بانوتینی در روشنایی بشنوبیه وونه و اونجه پشت درهای دوسته صحبت هاکنن از پشت بومها اعلام وونه. 4 «رفقون، شما ره گامبه از اونایی که جسم ره کاشتنه و ویشون دست جه ویشتر بر ننه، نترسین. 5 شما ره نشون دمه از کی باید نترسین: از خدا که پس از بکاشتنه جسم، قدرت دانه به جهند دمیده. آره شما ره گامبه از خدا هسته که باید نترسین. 6 آیا پنج تا میشکا به دتا شاهی بروت نئونه؟ با این همه حتی اتا از اوناه یادجه نشونه. 7 حتی شمه سر می هم همه بشمارسته هسته. پس نترسین، اینسته که شمه ارزش خله ویشتر از هزارون میشکا ارزش داننه.»

8 «شما ره گامبه هر کی مه ره نزد مردم اقرار هاکنه انسان ریکا هم و ره در حضور فرشتهای خدا اقرار کانه. 9 اما هرکی نزد مردم مه ره انکار هاکنه من هم در حضور فرشتهای خدا انکار کامبه که وړ اشناسیمه. 10 هر کی حرفی برضد انسان ریکا بایره، بخشیده وونه اما هر کی به روح خدا کفر بایره بخشیده نئونه. 11 وقتی شما ره به کنیسه‌ها و حاکمان یا قاضی‌ها پلی ورنه، ناراحت نئوشین که چجوری شه جه دفاع هاکنن یا پیشی

39 «بدونین که آگه صاحبخانه پدونه دزد در چه ساعتی اینه نیشته و نیئه ونه سیره ره دزد بزنه. 40 پس شما هم آماده بوشین اینسته که انسان ریکا در ساعتی اینه که انتظار ندارنی.»

41 پطرس پرسیه: «سرور من آیا این مثل ها ره آمسته بیاردی یا همه ایسته؟» 42 عیسی خداوند در جواب بائوته: «پس اون کارگر امین و دونا کی هسته که ونه ارباب و ره سرپرست شه خادمون سیره هاکارده تا سهم غذای اونا ره به موقع هاده؟ 43 خوشبحال اون غلام که وقتی ونه ارباب بر دگرده و ره مشغول کار بوینه. 44 اطمینان دارین که وره ناظر تموم شه دارایی کانه. 45 اما آگه اون غلام شه پلی فکر هاکارده که ونه ارباب دیر هاکارده، و شروع هاکارده به اذیت و آزار خادمون و بخارندن و عرق خاری هاکاردن 46 ونه ارباب در اتا روزی که و انتظار ندانه و در اتا ساعت که از اون آگاه نییه اینه و و ره از میونه دوپاره کانه و و ره جایی که خائنین دَرَنه یم دنه. 47 «غلامی که شه ارباب خاشه ره دونده و با این همه شه ره برای انجام اون آماده نکانه خله چو خانه. 48 اما اون که شه ارباب خاشه ره نَدونده و کاری کانه که سزاوار تنبیه هسه چویه کمتری خانه. هرکی ره ویشتر هاداه بوهه ونجه ویشتر هم بخاشه وونه و هرکی مسؤلیتیش ویشتر بوهه ویشتر جواب پس هاده.»

هشار درباره اختلاف و جدایی

49 «بییمومه تا زمینسته تش بیارم و ای کاش که تا ایشا تش گنه! 50 اما من باید از تجربه های سخت عبور هاکنم و هر چند در فشار درمه تا تموم بوهه. 51 خیال کانی بییمومه تا زمینسته صلح بیارم؟ نا بلکه تا جدایی یمیم. 52 از این به بعد میونه پنج نفر از اهل آنا سیره جدایی کفنه سه تا علیه دتا هستنه و دتا علیه سه تا. 53 پی پر علیه ریکا و ریکا علیه پی پر مار علیه کیجا و کیجا علیه مار، شی مار علیه پسر زن و پسر زن علیه شی مار.»

تعریف زمون ها

54 بعد عیسی مردم ره بائوته: «وقتی ویئی اتا ابر از طرف غرب بییموهه زود گانی: وارش خانه بیره و وارش گنه. 55 و وقتی باد جنوب بیره، گانی: «هوا گرم خانه بوهه» و همینتی وونه. 56 ای ریکارون! شما که خوب دونی چجوری با حارشان به زمین و آسمون، وضع آب و هوا ره تعبیر هاکانین، چه ایسته نئونین این زمانی که ونه دله درینه ر درک هاکانین؟»

57 «چه ایسته شه درباره اونچه درست هسه قضاوت نکانی؟ 58 اون زمان که با شه شاکي شوننی دادگاه، تلاش هاکان تا راه دله ونه رضایت ره جلب هاکان، وگرنه ته ره قاضی پلی وئه و قاضی ته ره نگهبون دست دنه و ته ره یم دنه زندان دله. 59 ته ره گامبه که تا آخرین شاهی ره پس ندی زندان چه در نینی.»

دعوت به توبه

13 در همون زمان چند نفر از حاضرین، درباره جلیلیانی با عیسی صحبت هاکارده که پیلاطس فرماندار روم ویشون خون ره با ویشون قربانیها خون قاطی هاکارده. 2 عیسی در جواب بائوته: «آیا فکر کانی وقتی اون جلیلی ها سر اینتی بییموهه از بقیه مردم جلیل گناهکارتر بینه؟ 3 شما ره گامبه که اینجوری نییه. بلکه آگه توبه نکانین شما هم همگی هلاک وونی. 4 و آیا فکر کانی اون هجده نفر که برج سلوام ویشون سر دکتبه و بمرده، از دیگر ساکنان اورشلیم ویشتر خطا هاکارده؟ 5 شما ره گامبه که اینجوری نییه. بلکه آگه توبه نکانین شما هم همگی هلاک وونی.» 6 بعد این مثل ره بیارده: «اتا مردی، اتا انجیر دار، شه انگور باغ دله پکاشته. وقتی خواشه ونه تن جه انجیر بکنه بدییه هیچی ونه تن ندانه. 7 پس شه باغبون ره بائوته: «سه سال هسه امبه این دار جه میوه بچینم اما هیچ چی پدا نکامبه. اون ره بورین، تا خاک ره هدر نده.» 8 اما و جواب هادا:

بایرین، 12 اینسه که در اون زمون روح خدا اونچه ره که باید بایرین شما ره یاد دنه.»

مثل ثروتمند نادون

13 یکدفعه اتا نفر از میونه مردم و ره بائوته: «استا مه برار بایر مه ارث پییری ره با من قسمت هاکارده.» 14 عیسی جواب هادا: «ای مرد کسی مه ره میون شما داور یا تقسیم کونده قرار نده!» 15 پس مردمسته بائوته: «بهوش بوشین انده حرص و طمع نخارین اینسه که انسان زندگی به زیادی ونه دارایی نییه.»

16 بعد این مثل ره ویشون ایشه بیارده: «اتا مردی سرمایه دار شه باغ جه اتا خله محصول جمع هاکارده. 17 پس شه پلی فکر هاکارده، چیکار هاکانیم اینسه که جایی برای انبار هاکارده محصول ندارمبه؟» 18 بعد بائوته: «دومبه چیکار باید هاکانیم! شه انبارها ره خراب کامبه و انبارهای گتتر درست کامبه، و تموم گندم و شه دارو ندار ونه دله ذخیره کامبه. 19 بعد شه پلی گامبه: ای جان من برای سالها اموال جمع هاکاردی. اسیا با خیال راحت؛ بخور و بنوش و خوش بوش.» 20 اما خدا و ره بائوته: «ای نادون! همین امشو ته جانه گرمبه. پس اونچه جمع هاکاردی کججه رسنه؟» 21 شما ره گامبه این هسه عاقبت کسی که شسته سرمایه جمع کانه اما در برابر خدا ثروتمند نییه.»

زندگی بدون نگرانی

22 بعد عیسی شه شاگردون ره بائوته: «پس شما ره گامبه ناراحت شه زندگی نووشین که چیشی بخورین و نا ناراحت شه تن که چیشی دوشین. 23 زندگی از خوراک و تن از لباس مهمتر هسه. 24 کلاغها ره هارشین: نا کارنه و نا درو کانه نا کهل دون دارنه و نا انبار؛ با همه اینا خدا ویشونه روزی دنه. و شما چنده بارزشتتر از پرنده ها هستین! 25 کی هسه از شما که پتونه با ناراحتی، اتا ساعت شه عمر زیاد هاکارده؟ 26 پس آگه شما کار به این کوچیکی ره نئونین انجام حادین، چهسته ناراحت بقیه هستین؟ 27 «گلهای صحرا ره بویین که چجوری رشد کانه نا ریسته و نا بافته. شما ره گامبه که حتی سلیمان بیغمبر هم با تموم شکوه و جلالش مثل آتا از اونا آراشه نیینه. 28 پس آگه خدا علف صحرا ره که امروز دره و فردا تنیر دله دشنیدی وونه، اینجوری پوشیدنه، چنده ویشتر شما ره ای بیایمانون پوشیدنه! 29 پس دنبال این نووشین که چیشی بخارین. ناراحت اینها نووشین. 30 اینسته که مردم بیایمان این دنیا دنبال این چیزها درنه اما شمه پی پر خدا دونده که به اینا همه نیاز دارن. 31 بلکه شما دنبال پادشاهی و دووشین که همه اینا ر هم خدا شما ره دنه. 32 «ای گله کوچک، نرسین اینسه که خشحالی شمه پی پر خدا این هسه که پادشاهی ره به شما عطا هاکارده. 33 اونچه دارننی بروشین و به فقرا حادین؛ شسه کیسه هایی حاضر هاکانین که بیسته نووشه، و گنجی تموم نشودنی آسمون دله جمع هاکانین، جایی که نا دزد اینه و نا بید زنده. 34 اینسه که هر جا شمه گنج دره، شمه دل اونجه دره.»

آمادگی برای بر دگردستن مسیح

35 عیسی ادامه هادا بائوته، «شه کمر خدمتسته دوندین و شه چراغ ره روشن دارین. 36 مثل کسانی بوشین که منتظرنه ویشونه سرور عروسی جه بر دگرده، تا وقتی راه جه برسیه و در ره بزو سریع در ر واز هاکارده. 37 خوشبحال خادمونی که وقتی ویشونه سرور بر دگرده اونا ره بیدار و هشیار بوینه. راستی راستی شما ره گامبه که ویشون سرور شه کمر به خدمت هاکارده ویشون وندنه؛ آره اونا ره سفره سر نیشندنه و جلو اینه اونا جه پذیرایی کانه. 38 خوشبحال خادمانی که وقتی ویشونه سرور راه جه برسه چه وسط شو چه آخر شو ویشون ره بیدار و هشیار بوینه.»

کانه، ته وچه ها ره جمع هاکانم، اما نخواستی.³⁵ الان ته سره همینجوری خراب موندنه اینسته که تزه رها کامبه. و شما ره گامبه که دیگه مه ره نوبینی تا اتا روز که بایرین: «مبارک هسه و که از ظرف خدواند اینه.»

عیسی بورده اتا فریسی سره

14 در آتا از روزهای شبات که عیسی غذا بخاردنسه بورده اتا فریسی سر شناس سره اونایی که اونجا دینی به دقت و ره زیر نظر داشته. ² ونه روبرو آتا مردی دبیبه که ونه تن باد دکتبه بی. ³ عیسی از فقیهون و فریسیون پرسیده: «آیا شفا هداهن در روز شبات جایز هسه یا نا؟» ⁴ اونا ساکت بموندستنه. پس عیسی اون مردی ره بییته شفا جدا و مرخص هاکارده. ⁵ بعد رو به اونا هاکارده ویشونجه پورسیده: «کدوم تابه شما اگه ونه خر یا ونه گو در روز شبات چاه دله دکفه نشونی چاه دله وره درنبارنی؟» ⁶ اونا جوابی نداشته.

⁷ وقتی عیسی بدیبه مهمونا چتی شوننه بالای مجلس نیشرنه این مثل ره ویشون اسه بیارده: ⁸ «وقتی اتا نفر ته ره به مجلس عروسی دعوت کانه، نشو بالای مجلس نیش اینسه که شاید اتا نفر تچه سرشناس تر دعوت بووه. ⁹ در اون صورت صاحب عروسی که هر دتای شما ره دعوت هاکارده اینه و ته ره گانه: «شه جا ره هاده ور.» بعد ته خجالت کشنی ناچاراً شونی پایین مجلس نیشنی. ¹⁰ هر موقع هر کی ته ره دعوت هاکارده، بور و پایین ترین جای مجلس هنیش، تا وقتی اگه صاحب سره بییموهه ته ره بایره: «رفق جان بفرمی بور بالاتر هنیش.» اون لحظه ته بقیه مهمونا پلی سربلند وونی. ¹¹ اینسه که هرکی شه ره گت هاکانه کوچیک وونه و هرکی شه ره کوچیک هاکانه سربلند وونه.»

¹² بعد عیسی صاحب سره بانوته: «وقتی نهار دهی یا شام دهی دانی شه رفقون و برارون و فامیلون و همسایون ثروتمند ره دعوت تکان اینسه که اونا هم ته ره دعوت کانه و اینجوری شه مهمانی ره پس گنی. ¹³ پس وقتی میهمانی دنی، فقیرون و معلولین و لنگون و کورها ره دعوت هاکان ¹⁴ تا ته زندگی دله برکت بییه؛ اینسه که اونا چیزی ندارنه که در عوض، ته ره حاین و شه پاداش ره در قیامت پارساهون گنی.»

مثل گنه میمونی

¹⁵ وقتی آتا از مهمونها که با عیسی هم سفره بی په اینا ره بشناشه بانوته: «خوشحال اون که در مهمونیه پادشاهی خدا در اون دنیا نون خانه.» ¹⁶ عیسی در جواب بانوته: «اتا نفر اتا گنه میمونی بییته و خله ها ره دعوت هاکارده. ¹⁷ وقتی شام موقع بییه شه نوکر ره برسندیه تا اونایی که دعوت بییه ره بایره: «پهیند که همه چیز آماده هسه.» ¹⁸ اما اونا هرکدوم اتا بهانه بیارنده. اتا بانوته: «اتا باغ بخریمه که باید بورم اونه بوینم خواهش کامبه مه ره بپخش که نتومبه بیهم.» ¹⁹ اتا نفر دیگه بانوته: «پنج تا جفت گو بخریمه، و الان دشومبه تا اونا ره بوینم. مه ره بپخش که نتومبه بیهم.» ²⁰ سومی هم بانوته: «تازه زن بییتمه، اینسه نتومبه بیهم.» ²¹ پس ونه نوکر بر دگردسته و شه سرور ره آگاه هاکارده. صاحب سره خله ناراحت بییه و شه نوکر ره دستور هادا که بوره کوچه و بازار دله و فقیرون و معلولین و کورها و لنگون ره بیاره. ²² ونه نوکر وقتی شه ارباب دستوار انجام هاداه بر دگردسته و شه ارباب ره بانوته: «سرور من ته دستورها ره انجام هادامه، اما هنوز جا دَره.» ²³ پس ونه سرور بانوته: «بور جادهها و کوره راه های بیرون شهر و به اصرار مردم ره بیار مه مهمانی تا مه سره پر بووشه. ²⁴ شما ره گامبه که هیچ کدوم از اونایی که دعوت بیینه مه شام ره نخارنه.»

قیمت پیروی از مسیح

²⁵ اتا خله مردم عیسی ره همراهی کاردنه. عیسی بر دگردسته ویشون ره بانوته: ²⁶ «هر کی مه پلی بی په و مره ویشتر از شه مار و پی پر، زن و وچه، برار و خاخر، و حتی شه جان دوست نداشتنه بوشه، نتونه مه شاگرد بوشه. ²⁷ و هرکی شه صلیب نیره و مه دنبال راه نکفه، نتونه مه شاگرد بوشه.»

«سرورم بیپل یکسال دیگه هم بمونه. ونه دور ره کندمبه و کود دمبه. ⁹ اگه سال بعد میوه بیارده که هیچ؛ اگه نیارده بعد وره وریمبه.»

شفای اتا زن علیل

¹⁰ در آتا از روزهای شبات عیسی اتا کنیسه دله تعلیم داهه. ¹¹ اونجه اتا زنا دبیبه که اتا روح بد و ره هجده سال علیل هاکارده بی په. ونه پشت غوض بییه بییه و هیچ جوری نتونسته راست هرسته. ¹² وقتی عیسی و ره بدیه وره شه پلی پخاشه و بانوته: «ای زن، شه مریضی دست جه خلاصی پدا هاکاردی.» ¹³ بعد ونه رو دست بییشته و اون زنا شفا بییته و راست هرشا خدا ره شکر هاکارده. ¹⁴ اما رئیس کنیسه از اینکه عیسی در روز شبات شفا هادا بی په خله ناراحت بییه و مردم ره بانوته: «شش روز برای کارحاکاردن وقت دارنی. در اون روزها ببین و شفا بیرین، نا در روز شبات که روز عبادت هسته.» ¹⁵ عیسی در جواب بانوته: «ای ریاکارون! آیا هیچ کدوم از شما در روز شبات شه گو یا خر ره طویل جه بیرون نورینی تا و ره اوو حادین؟ ¹⁶ پس آیا نباید این زنا ره که ابراهیم کیجا هسه و شیطون هجده سال وره اسیر هاکارده در روز شبات شیطون دستجه آزاد بووه؟» ¹⁷ وقتی اینا ره بانوته ونه مخالفون همگی شرمنده بیینه اما مردم همگی از اون همه کارهای تعجب آور و خشحال بینه.

مثل دونه خردل و خمیرمایه

¹⁸ بعد بانوته: «پادشاهی خدا پیشی موندنه؟ بیبلین اینتی شمشسته مثال بیارم. ¹⁹ پادشاهی خدا مثل دونه کوچیک خردلی ره موندنه که اتا نفر اون ره گرنه و شه باغ دله کارنه. اون دونه نوچ زنده و داری وونه اونطی که پرندهای آسمون اینه و ونه شاخه هایه سر کالی سازنه.» ²⁰ باز بانوته: «پادشاهی خدا ره پیشی تشبیه هاکانم؟ ²¹ مثل خمیرمایه ای هسه که اتا زنا وره گرنه و با اتا خله آرد مخلوط کانه تا تموم خمیر ور بیه.»

در تنگ

²² عیسی موقعی که به ظرف اورشلیم شیه، به شهرها و روستاهایی که راه دله دینه شیه و تعلیم داهه. ²³ در این میون اتا نفر ونجه پرسیده: «سرور من آیا تنها اتا کمی از مردم وارد بهشت وونه؟» ویشونه بانوته: ²⁴ «سخت تلاش هاکانین تا از در تنگ داخل بووشین، اینسته شما ره گامبه خله ها خانه تلاش هاکانند تا داخل بووشن، اما نتونه. ²⁵ وقتی صاحب سره راست بووه و در ره دوندنه، بیرون اینتنی، در ره زنی و گانی: «سرور، در ره آمسته واز هاکان!» اما و جواب دینه: «شما ره نشناشمه؛ ندومبه کاجه جه بییمونی.» ²⁶ گانی: «اما با هم اتا سفره سر نیشیمی و ته کوچه ها دله اما ره تعلیم داهی.» ²⁷ اما جواب اشنانی: «شما ره نشناسیمه ندومبه از کجا بییمونی؟ ای بدکارون مچه دور بووشین.» ²⁸ اون لحظه جزء برمه و دندون ریگه کار دیگه بتوننی هاکانین، اینسته که ابراهیم و اسحاق و یعقوب و تموم انبیا ره در پادشاهی خدا ویننی اما شه ره محروم ویننی. ²⁹ مردم از شرق و غرب و شمال و جنوب، اینه و خدا پادشاهی سفره سر نیشرنه. ³⁰ آره اونایی که آخر درننه اول وونه و اونایی که اول درننه آخر.»

ناراحتی عیسی از اورشلیم

³¹ در اون موقع چند تا فریسی پلی پیمونه و بانوته: «اینجه ره ول هاکان و بور اتا جایه دیگر اینسه که هیرودیس حاکم خانه ته ره بکاشه.» ³² در جواب بانوته: «بورین و اون روباه ره بایرین که امروز و فردا دیوها ره بیرون کامبه و مردم ره شفا دمبه، و در روز سوم شه کار ره تکمیل کامبه.» ³³ اما امروز و فردا و پس فردا باید شه راه ره ادامه هادیم اینسه که امکان نداننه نبی بیرون از اورشلیم کشته بووه. ³⁴ ای اورشلیم ای اورشلیم ای قاتل پیامبرون و سنگسارکننده رسولونی که ته پلی پرسیده بیینه! چند بار خواستمه مثل کرکی که شه چیندکا ره شه بالها زیر جمع

20 «پس راست بیبیه و راه دکتته بورده شه پی پر سره. اما هنوز دیردست بیبیه که ونه پی پر وره بیبیه ونه دل ونسه بسوته و دو بیبیه بورده ونه ظرفی وره گشه بیبیه و شروع هاکارده به خاش هاداهن.

21 «ریکا بانوته:» پی پر به خدا و به ته گناه هاکاردمه. دیگه لیاقت ندارمه ته ریکا بویشم.»

22 «اما پی پر شه نوکرها ره بانوته:» بورین! بهترین لباس ره بیارین و ونه تن دپوشین. انا انگشتر ونه دست بییلین و انا نو دوندی ونه لینگ دپوشین.

23 انا خار گوگزا بیارین قربونی هاکانین تا بخوریم و جشن بیریم. 24 اینسه که مه این ریکا بمرده بی په زنده بیبیه؛ گوم بیبیه بی په پدا بیبیه! پس به جشن و سرور هنیشتنه.

25 «و اما گنه ریکا باغ دله ذبیه. وقتی به سره نزدیک بیبیه و صدای ساز و آواز بشناشه 26 انا از نوکرها ره بخاشه بیورسیه چه خور هسه. 27 نوکر جواب هادا:» ته برار بییمو و ته پی پر انا چاق گوگزا ونسته قربونی هاکارده اینسه که ونه ریکا سلامت بر دگردهسته.»

28 «وقتی اینا ره بشناسه عصبانی بیبیه و نخاشه بوره سره. پس پی پر بیرون بییمو و و ره التماس هاکارده. 29 اما و در جواب شه پی پر بانوته:

«الان خله سال ته ره چون انا غلام خدمت کامبه و هیچوقت ته دستورهجه سر پیچی نکاردیمه. اما ته هیچوقت حتی انا پزغاله هم مره ندایی تا با شه زفقون انا مهمونی راه دمدم. 30 و انا که این ریکا بر دگردهسته ریکایی که ته دارایی ره با زن های خراب از دست هاداهه ونسته گوگزا قربونی کاندی!»

31 «پی پر بانوته:» پسر، ته همیشه با منی، و هر چی دارمه مال ته هسه. 32 اما الان باید جشن بیریم و خشحالی هاکانیم اینسه که ته برار بمرده بی په زنده بیبیه گوم بیبیه بی په پدا بیبیه!»

مَثَلِ مَبَاشَرِ زَبَرَک

16 بعد عیسی این مثل رشه شاگردونسته بیارده: «اتا سرمایه دار انا مَبَاشَرِ داشته. وقتی شکایت هاکارده ونه پلی که ته مَبَاشَرِ ته

سرمایه ره بر باد دینه 2 و ره بخاشه، پیرسیه:» اینا چیشیه که ته خوری گانه؟ شه حساب ره پس هاده که دیگه مه مَبَاشَرِ نتوندی بوشی.»

3 «مَبَاشَرِ شه پلی فکر هاکارده:» چیکار هاکانیم؟ ارباب خانه از کار مه ره برکنار هاکانه. زمین که نتومبه بکنم و از گدایی هم عار دارمه. 4 دومبه

چیکار هاکانیم تا وقتی شه کار ره از دست هادامه کسانی دوشین که مه ره شه سره دله راه هاده. 5 پس شه ارباب بدهکارون ره انا بخاشه. از اولی

پیرسیه:» چنده مه سرور ره بدهکاری؟ 6 جواب هادا:» صد تا خمره روغن زیتون.» بانوته، «بیر اینتا ته حساب. هنیش و رقم اون ره عوض هاکان و بنویس پنجاه خمره!» 7 بعد از دومی پیرسیه:» ته چنده بدهکاری؟» جواب

هادا:» صد تا خروار گندم.» بانوته:» بیر اینتا ته حساب. رقم اون ره عوض هاکان و بنویس هشتاد خروار!»

8 «ارباب وقتی ایناره پشناسته، شه مَبَاشَرِ متقلب ره تحسین هاکارده اینسه که عاقلانه عمل هاکارده؛ اینسته که مردم این دنیا در رابطه با شه هم نوعون باهوش ترنه و آینده ر در نظر گرته تا خداشناسون شه آخرت. 9 پس

شما ره گامبه که مال این دنیای خراب ره برای خدمت به دیگرگون صرف هاکانین تا وقتیکه بمردینی و به اون مال دسرسی ندارنی، شما ره در سره های ابدی قبول هاکانند.

10 «اون که در کارهای کوچک امین بونه در کارهای گت هم امین هسه و اون که در کارهایه کوچک امین نئوشه در کارهای گت هم امین نیبیه. 11 پس

اگه در به کار نوردینه مال این دنیای خراب امین نئوشین کی هسته که مال حقیقی ر به شما بسپاره 12 پس اگه در به کار نوردینه مالی که خدا به شما

هدا امین نئوشین چیتی خدا نجاتی که وعده هدار به شما هاده؟ 13 هیچ غلامی دتا ارباب ره خدمت نئونده هاکانه اینسه که یا از انا نفرت پدا کانه و به دیگری علاقه مند وونه و یا سرسپرده انا از اونا وونه و انا نفر دیگه ره

خوار خوندنه. نئونی هم بنده خدا بوشین هم بنده پول.»

28 «اگه کسی بخواشه سره سازه اول نیشنه اون خرج کرد ره در نظر گینه تا بوبنه پئونده ونه خرججه پر بی په یا نا 29 اینسه که اگه پی اون ره بکنه اما نتونه تکمیل هاکانه هرکی وره بوبنه مسخره کانه 30 گانه:» یارو شروع هاکارده به سره درست هاکاردن اما نئونسته اون ره تکمیل هاکانه!»

31 «و یا کدوم پادشاه هسه که خانه بوره جنگ با انا دیگه پادشاه، بدون اینکه اول هنیشه و فکر هاکانه که آیا با ده هزار تا سرباز تونده به جنگ با کسی بوره که بیست هزار داننه؟ 32 و اگه بوبنه که نئونده اونا ره خریف بوبوه اون موقع تا سپاه دشمن دور دره چند نفر ره رسنده تا درباره صلح با اونا صحبت هاکانه. 33 همینی هیج کدوم از شما هم تا از تموم شه دارایی دست نکشه نئونده شاگرد من بوبوه.»

34 «نمک خوب هسه، اما اگه شه مزه ره از دست هاده، چجوری تونده شه مزه اصلی ر بدست بیاره؟ 35 نا به کار زمین اینه و نا بردر کود زمین خانه؛ بلکه اون ره دور شنیدنه. هر کی گوش شنوا دانه بشنوهه!»

مَثَلِ گوسفند گمشده

15 و اما خراجگیران و گناهکارون همگی عیسی پلی جمع بیبیه تا ونه حرفها ره گوش هاکانند. 2 اما فریسیون و علمای دینشاکی بیبیه

شه پلی گائنه: «اینتا مردی گناهکارون پلی نیشنه و راست وونه و با اونا نون خانه.»

3 پس عیسی اینتا مثل ره ویشون اینه بیارده: 4 «اگه انا از شما صدا تا گوسفند داره و انا از اونا گوم بوبوه چکار کانه؟ حتماً اون نود و نه تا ره

صحرا دله ول کانه و دمباله اون گوسفند گومشده گردنه 5 و وقتی اونره پدا هاکارده باخوشحالی شه دوش سر بننه 6 و شونه شه سره. و شه تموم دوستا و همسایهون ره جمع کانه تا با وه شادی هاکانند. اینسه که

گوسفندی ره که گوم بیبیه بی په ره پدا هاکارده. 7 شما ره گامبه همین جوری آسمون دله برای انا گناهکار که توبه کانه جشن و سرور خله زیادتری برپا

وونه تا برای نود و نه تا خارآدم که نیاز به توبه ندارنه.

مَثَلِ سَكَّةٔ گمشده

8 «و یا اگه انا زنا ده تا سکه نقره و انا از اوناره گوم هاکانه انا چراغ ره روشن کانه و سره ره جارو کانه تا اون تا ره پدا هاکانه و تا پدا نکانه آروم

نیبیه. 9 و وقتی اون تا ره پدا هاکارده، شه زفقون و همسایهون ره خانه و گانه:» با من خشحالی هاکانین اینسه که اون سکه ای که گوم بیبیه بی په ره

پدا هاکاردمه. 10 شما ره گامبه همینی برای توبه انا گناهکار، در حضور فرشتهای خدا جشن و سرور برپا وونه.»

مَثَلِ رِیکای گمشده

11 بعد عیسی ادامه هادا و بانوته: «اتا مردی دتا ریکا داشته. 12 انا روز ونه خورد ریکا وره بانوته:» پی پر جان سهمی ره که بعد از مرگ خانی مره حادی

الان مه ره هاده. پس پی پر شه دارایی ره میون اون دتا تقسیم هاکارده. 13 «پس از چند وقت خورده ریکا اونچه داشته جمع هاکارده و راه دکتته

بورده انا جایه دیگه و شه سرمایه ره اونجه به عیاشی برباد هادا. 14 «وقتی هر چی داشته ره خرج هاکارده اونجه قحطی دکتته و و خله

سخت به تنگدستی دکتته. 15 همینه نوکر انا از مردمون اون دیار بیبیه. و و وره بعنوان خی بون شه باغ دله بیهشته.

16 «ریکا آرزو داشته شه ایشکم ره با غذای خی ها سیر هاکانه اما هیچ کس و ره هیچ چی نداده. 17 آخر سر عقل بیموئه شه پلی فکر هاکارده بانوته:

«ای خدا مه پی پر کارگرها غذا اضافی یارننه و من اینجه وشنایی جه نرمبه میپرمبه.»

18 «پس راست وومبه و شه پی پر پلی شومبه و گامبه:» پی پر به خدا و به ته گناه هاکاردمه. 19 دیگه لیاقت ندارمه ته ریکا بویشم. با من مثل انا از

شه کارگرها رفتار هاکان.»

وقتی اونچه به شما دستور هادانه انجام حادین بایرین: «ما نوکران بی لیاقتیمی و تنها انجام وظیفه ها کاردیمی.»

شفای ده تا جذامی

11 عیسی راه دله که دشیبیه اورشلیم از مرز سامره و جلیل دیه رد بیه. 12 پس وقتی راه دله وارد آتا ده بیه، ده تا جذامی عیسی جه برخورد هاگردنه. اونا دیر دست هرسانه 13 با صدای بلند داد کشینه و گاتنه: «ای عیسی ای استرا بر اما ترحم هاکن.» 14 وقتی عیسی اوناره بدیه بائوته: «بورین و شه ره به کاهنون نشون حادین.» اونا راه دکنینه و در میانه راه جذام جه پاک بیینه. 15 آتا از اونا وقتی بدیه که شفا بییته درحالی که با صدای بلند خدا ره ستایش کرده بردگردسته؛ 16 و شه ره عیسی لینگه سر دمپدا و ونجه تشکر هاکارده. اون جذامی سامری بییه. 17 عیسی بائوته: «مگر تموم اون ده نفر پاک نیینه؟ پس نه نفر دیگر کاجه دَرنه؟» 18 آیا بجز این غریبه، هیچ کس دیگه بر نگردهسته تا خدا ره سپاس بایره؟ 19 بعد و ره بائوته: راست بوش و بور ته ایمان ته ره شفا هادا.

بیموهنه پادشاهی خدا

20 عیسی در جواب فریسیون که بیورسینه پادشاهی خدا کی انه بائوته: «بیموهنه پادشاهی خدا ره نتونی بوبین 21 و کسی نایینه اینجه یا اونجه دَره اینسه که پادشاهی خدا در درون شما دَره.» † 22 بعد به شاگردون بائوته: «زمانی انه که آرزو کاننی آتا از روزهای انسان ریکا ره بوبین اما نوبینی. 23 مردم شما ره گاتنه: «و اینجه دَره یا و اونجه دَره.» اما دنبال اونا نشوبین. 24 اینسه که انسان ریکا روزی انه که مثل صاعقه که در اِتا آن دَرخشنه و آسمون ره از کران تا کران روشن کانه. 25 اما انسان ریکا اول باید خله رنج بکشه و این جماعت جه طرد بوشه. 26 قبل از بیمونه انسان ریکا روزگار مثل روزهای نوح هسه. 27 مردم خارنده و نوشینه و زن گتینه و شی کارنده تا اون روز که نوح بورده کشتی دله. بعد سل بیموهه و همه ره هلاک هاکارده. 28 در زمان لوط هم اینتی بیه. مردم سرگرم بخارندن و بتوشتن و خرید و فروش و زراعت و عمارت بیینه. 29 اما انا روز که لوط سدوم ره ول هاکارده تش و گوگرد از آسمون بیارسته و همه ره هلاک هاکارده. 30 روز ظهور انسان ریکا همینجوری هسه. 31 در اون روز کسی که شه سیره پشت بوم دَره و ونه اثاث سیره دله دَره برای بوردن اثاث سره دله نشوهه. و اون که شه باغ دله دَره هم، شه سیره بر نگرده. بلکه در فکر نجات دوشه. 32 لوط زنا ره به یاد بیارین که چیتی بیه! 33 هر کی بخواشه شه جان ره حفظ هاکنه اون ره از دست دینه و هر کی شه جان ره خدا دست هاده اون ره حفظ کانه. 34 شما ره گامبه در اون شو از دتا نفر که انا جا یخائنه آتا به آسمون بوردنه و ونه و انا نفر دیگه موندنه. 35 و از دتا زن که در اِتا جا گندم اسیو کانه آتا به آسمون بوردنه و ونه و انا نفر دیگه موندنه. 36 و هم از دتا مرد که در باغ دله دَرنه آتا به آسمون بوردنه و ونه و دیگری موندنه.» † 37 شاگردها بیورسینه: «سرورم کاجه بوردنه و ونه؟» جواب هادا: «هر جا انا لاشه دوشه لاشخورا اونجه جمع ووننه!»

مَثَل بیوه زن سمج

18 عیسی شاگردهاشه مثلی بیارده تا نشون هاده که باید همیشه دعا هاکنند و اصلا دلسرد نبوشن. 2 بائوته: «در شهری آتا قاضی دیه که نا خداجه ترسییه نا به خلق خدا توجه کارده. 3 در اون شهر آتا بیوه زنا دیه که همیشه شبیه ونه پلی و ونجه خاشه ونه حق ره ونه دشمن جه پس بیره. 4 قاضی چنددفعه هیچ اعتنائی به و نکارده. اما آخر سر شه پلی بائوته: «هرچند از خدا نترسمبه و به خلق خدا هم هیچ توجهی ندارمبه 5 اما وقتی این بیوه زنا همیشه مره زحمت دینه ونه داد برسم نکانه همیشه بیه و مه ره به ستوهه در بیاره!» 6 بعد عیسی بائوته: «پشناستینی این

††

†

14 فریسیون پول دوست با پشناستین این حرفها عیسی ره خنده بزونه. 15 عیسی ویشونه بائوته: شما اونایی هستینی که مردم پلی شه ر خار آدم نشون دنی اما خدا شمه دلجه آگاه هسه. اونچه مردم پلی با ارزش خدا پلی بی ارزش!

16 «تا قبل از موعظه یحیی، تورات و کتابهای انبیا راهنمای شما بیینه اما اسا که یحیی مژده بیمونه ملکوت خدا ره هدا مردم تلاش کانه بزور وارد ملکوت خدا بووشن. 17 اما این ر بدونین با این همه آسونتر هسه آسمون و زمین از میونه بوره تا اینکه انا نقطه از تورات از جا دکفه! 18 «مثلاً: هر کی شه زنا ره طلاق هاده و انا زنا دیگه بیره زنا هاکارده و هم هر کی با اون زنی که طلاق بییته ازدواج هاکنه مرتکب زنا بیه.»

مرد سرمایه دار و ایلعازر

19 بعد عیسی ادامه هدا و بائوته: «اتا مردی سرمایه دار بی په که لباسی از کتون لطیف ارغوانی شه تن کرده و همه روز به خوشگذرانی مشغول بی په. 20 ونه سره دم انا گدا نیشبیه ونه نوم ایلعازر بی په که ونه تن همه جا زخم و زلی بی په. 21 ایلعازر آرزو داشته با خورده های غذایی که اون مرد سرمایه دار سیره جه موندسه شه ره سر هاکنه. حتی سگها هم اونه و ونه زخمها ره لبس زونه. 22 بعد اون گدا بمرده و فرشته ها و ره بوردنه ابراهیم پلی. سرمایه دار هم بمرده و و ره دفن هاگردنه. 23 اما وقتی شه چشما ره واز هاکارده شه ره جهنم دله در عذاب بدیه. از دور ابراهیم ره بدیه و ایلعازر ره هم ونه کنار. 24 پس با صدای بلند بائوته: «ای آمه پی پر، ابراهیم، بر من ترحم هاکن و ایلعازر ره برسدن تا شه انگوس ره اوو دله خیس هاکنه و بزنه مه زبون ره تا خنک بوهه اینسه که در این تش عذاب کشمه.» 25 اما ابراهیم جواب هادا: «ای وچه به یاد بیار که ته در زندگی، تموم چیزهای خوب ره داشتی در حالیکه چیزهای بد قسمت ایلعازر بیه. الان و اینجه در آسایش دَره و ته در عذاب. 26 تازه ایناجه بگذریم میون اما و شما دَره عمیقی دَره، اونا که بخان از اینجه ته پلی بیهند نتونه و اونایی هم که اونجه دَرنه نتونه آمه پیش بیهند.» 27 بائوته: «پس، ای پی پر خواهش کامبه ایلعازر ره مه پی پر سیره برسدن 28 اینسه که من پنج تا برار دارمبه. و ره برسدن تا مه برارها ره هشدار هاده نکانه اونا هم دکفدن این مکان عذاب آور دله.» 29 ابراهیم جواب هادا: «اونا تورات موسی و کتابهای انبیا ره دارنه پس به حرفهای ویشون گوش هاکنند.» 30 بائوته: «ای آمه پی پر ابراهیم اگه انا نفر از مرده ها بوره اونا پلی اونا توبه کانه.» 31 ابراهیم و ره بائوته: «اگر به موسی و انبیا گوش نکانه حتی اگه انا نفر از مرده ها زنده بوهه باز هم ویشون باور نکانه.»

گناه، ایمان، وظیفه

17 بعد عیسی به شه شاگردون بائوته: «از لغزشها فرار نوبنه هاگردن اما وای بر کسی که اوناره سبب بوهه. 2 و ره بهتر اینکه که انا سنگ اسیو ونه گردن دوندن و دمپدن دریا دله تا اینکه باعث لغزش آتا نو ایمان بوهه. 3 پس شه ر مواظب بوشین. 4 اگه ته برار گناه هاکنه و ره تویخ هاکن و اگه توبه هاکارده و ره بپخش. 4 اگه هفت بار در روز به ته گناه هاکارده و هفت بار ته پلی بییمو و بائوته: «توبه کامبه و ره بپخش.»

5 رسولان به عیسی خداوند بائوته: «آمه ایمان ره زیاد هاکن!» 6 عیسی خداوند جواب هادا: «اگر ایمانی به کوچکی دونه خردل داشته بوشین توننی به این توت دار بایرین از ریشه بکندسته در دریا کاشته بوهه و شمه دستور ره انجام دینه.

7 «کدوم تابه شما که وقتی ونه نوکر از شخم بزین یا چراهیدنه گوسفندا، صحراجه بر دگرده و ره بایره: بور هنیش و بخور؟ 8 آیا نایینه: «مه شام ره آماده هاکن و مه جه پذیرایی هاکن تا بخارم و بعد ته بخور؟» 9 آیا ونه نوکر و ره منت کانه که ونه دستور ره انجام دینه؟ 10 پس شما هم

قاضی بی‌انصاف چیشی بائوته؟⁷ ایشا آیا خدا به داد اونایی که شه انتخاب هاکارده و روز و شو به درگاه و دعا کائنه نرسنه؟ آیا ویشونه کار ره همیتتی عقب یم دینه؟⁸ شما ره گامبه که به زودی به داد ویشون ریسنه. اما اون زمان که انسان ریکا بییموهه آیا ایمانداری پنه سر پدا کائنده؟»

مثل فریسی و خراجگیر

⁹ بعد عیسی بعضی اسه که شه پارسایی جه مطمئن بیینه و دیگران ره شه پلی کوچیک دینه این مثل ره ویشونسه بیارده:¹⁰ «د نفر عبادت اسه بورنده معبد آتا فریسی مومن، آتا دیگه خراجگیر. ¹¹ اون فریسی هرسا و شه پلی اینتی دعا هاکارده: <خدایا، ته ره شکر گامبه که مثل دیگر مردمون دزد و بدکاره و زناکار نیمه، این خراجگیرواری هم نیمه. ¹² د بار در هفته روزه گرمبه و از هر چی که در یارمبه، شه ده یک ره دیمه، ¹³ اما اون خراجگیر دور هرسا و نخاسه حتی شه چشا ره به سوی آسمون پلند هاکنه فقط شه سینه ره زوهه و گاته: <خدایا بر من گناهکار رحم هاکان. ¹⁴ شما ره گامبه که اون خراجگیرنسبت به اون فریسی خدا پلی خارآدم شمرده بییه و بورده شه سیره. اینسه که هر کی شه ره گت آدم دونه کوچیک وونه و هر کی شه ره کوچیک هاکنه سرپلند وونه.»

عیسی و خورده وچه ها

¹⁵ مردم حتی خورده وچه ره عیسی پلی یارینه تا ویشون سر دست بکشه. شاگردون وقتی اینا ره بدینه مردم ره سرزنش هاکارینه.¹⁶ اما عیسی وچه ها ره شه پلی بخاسه و بائوته: «بیپلین خورده وچه ها مه پلی بیهند و ویشون ره منع نکانین اینسه که پادشاهی خدا از آن اینجورکسان هسه.¹⁷ راستی راستی شما ره گامبه هر کی پادشاهی خدا ره مثل اتا خورده وچه قبول نکانه هرگز نتونده وارد پادشاهی خدا بووهه.»

حاکم سرمایه دار

¹⁸ اتا روزحاکمی عیسی جه بیورسییه: «استای نیکو، چیکار هاکانم تا وارد بهشت جاودان بوونم؟¹⁹ عیسی جواب هادا: چه ایسته مه ره نیکو خوندنی؟ هیچکس نیکو نییه جز خدا.²⁰ احکام خدا ره دوندی؟ زنا نکان، قتل نکان دزدی نکان شهادت دروغ نده شه پی پر و مار ره احترام هاکان.»²¹ بائوته: «همه اینها ره از وچکی انجام دامه.»²² عیسی وقتی اینا ره بشناسه بائوته: «هنوز آتا چیز کم داننی، اونچه داننی بروش و اون پولها ره میونه فقیرون تقسیم هاکان که آسمون دله گنج داری. بعد برو و مه ره پیروی هاکان.»²³ وقتی اینا ره بشناسه ناراحت بییه اینسه که سرمایه زیادی داشته.²⁴ عیسی و ره هارشا و بائوته: «چنده سخت هسه بورنده سرمایه دارون به پادشاهی خدا!²⁵ رد بیینه شتر از سوزنه سوراخ آسونتر هسه از بورنده اتا نفر سرمایه دار به پادشاهی خدا.»

²⁶ اونایی که اینا ره ایشناسینه بیورسینه: «پس کی تونده نجات پدا هاکانه؟»²⁷ بائوته: «اونچه انسانسته نا ممکن هسه خداسه ممکن هسه.»²⁸ پطرس بائوته: «اما که شه سیره و کاشانه ره ول هاکاردیمی تا از ته پیروی هاکانیم!»²⁹ عیسی ویشونه بائوته: «راستی شما ره گامبه هر که شمه واری شه سیره یا زن یا برار یا پی پر و مار یا وچه ها ره به خاطر پادشاهی خدا ول هاکانه ³⁰ خدا در این دنیا چند برابر به و دینه، و در اون دنیا دله هم حیات جاودان ره.»

سومین پیشگویی عیسی درباره شه بمردن

³¹ بعد عیسی اون دوازده شاگرد تا ره اتا کنار بکشیه و ویشونه بائوته: «ما به اورشلیم شومبی، و اسا اونچه انبیا درباره انسان ریکا بتوشتنه، به انجام ریسنه.³² اینسه که و ره به غیریهودی ها دینه. اونا و ره مسخره و توهین کانه و توف و نه سر شبدننه و ره چو زنه و کاشننه.³³ اما در روز سوم قبر جه راست وونه.»³⁴ شاگردون هیچی ره نفهمستنه. معنی و نه حرفا اونا جه پنهنون بی په و نفهمستنه درباره چیشی حرف زنده.

شفای گدای کور

³⁵ عیسی وقتی نزدیک اریحا برسیه آتا کورگدا ر بدیه که راه دله نیشیبیه و گدایی کارده.³⁶ وقتی اون کور گدا مردم صدا ره که اونججه رد بییه بشناسه بیورسییه، «چه خور هسه؟»³⁷ بائوته: «عیسای ناصری ذره اینجه جه رد وونه.»³⁸ و داد بکشیه: «ای عیسی داوود ریکا مه جه رحم هاکان!»³⁹ اونایی که پیشاپیش مردم دینینه ونجه بخاستنه که ساکت بووهه. اما و ویشتر داد زوهه که: «ای داوود ریکا مه جه رحم هاکان!»⁴⁰ بعد عیسی هرستا و دستور هادا اون مردی ره و نه پلی بیارن «وقتی نزدیک بیموهه عیسی ونجه بیورسییه:⁴¹ چیشی خانی تسته هاکانم؟» بائوته: «ای سرور من خامه بینا بووشم.»⁴² عیسی و ره بائوته: «بینا بووش! ته ایمان ته ره شفا هادا.»⁴³ کورگدا همون جا بینا بییه و همیتتی که خدا ره شکر کارده عیسی دنبال راه دکتبه. مردم وقتی اینا ره بدینه همگی خدا ره شکر هاکارینه.

زکای خراجگیر

19 عیسی وارد شهراریحا بی په و از میونه شهردیه رد بییه.² اونجه اتا مردی سرمایه دار دینیه و نه نوم زکای بی په و رئیس خراجگیران بییه.³ و خاسه بوینه عیسی کی هسه، اما بخاطر این که و نه قد کوتا بی په اون شلوعی دله تنوسته عیسی ر بوینه.⁴ همینسته بورده اتا چناردار بالا تا و ره بوینه، اینسه که عیسی دیه اونجه جه رد بییه.⁵ وقتی عیسی به اون جه برسیه بالا ره حارشا و زکا ره بائوته: «زکای، غچله هاکان و پایین برو که امروز باید ته سیره بمونم.»⁶ زکای سریع پایین بییمو و با خشحالی و ره قبول هاکارده.⁷ مردم وقتی اینتا ره بدینه همگی شاکی بیینه که: «اتا گناهکار سیره بورده مهمونی.»⁸ و اما زکای شه جا جه راست بییه و به خداوند بائوته: «ای سرور من ایشا نصف شه دارایی ره دیمه به فقیرها و از هر کی به ناحق چیزی بیینه چهار برابر وره پس دیمه.»⁹ عیسی بائوته: «و نشون دینه که امروز نجات به این سیره بییمو اینسته که این مردی هم ابراهیم وچه بی په که گمراه بیه پییه.¹⁰ اینسه که انسان ریکا بییمو تا گمشده ره پدا هاکانه و نجات حاده.»

مثل پادشاه و ده تا خادم

¹¹ در همون موقع که اونا به این حرفها گوش دانه عیسی در ادامه شه حرفها، مثل بیارده، اینسه که در نزدیکی اورشلیم دینیه و مردم فکر کارینه پادشاهی خدا در همون موقع ظهور کائنده.¹² پس بائوته: «اتا نجیب زاده بورده اتا سرزمین دیر دست تا از ظرف امپراطور اونجه به پادشاهی شه ایالت گماشده بووهه و بعد بردگرده.¹³ همینسته ده تا از شه خادمها ره بخاسه و به هر کدوم آتا سکه طلا هادا و بائوته: <تا بر دگردستن من با این پول تجارت هاکانین.>¹⁴ اما مردمانی که قرار بی په بر ویشون حکومت هاکانه ونجه بد داشتنه؛ اونا امپراتورسته قاصد برسندینه با این پیغوم که: <ما نخامبی این آقا بر اما حکومت هاکانه.>¹⁵ با این همه و پادشاه اونجه بییه و بردگردسته شه ولایت. پس بائوته خادمانی ره که ویشون سرمایه هادا بی په ره بایرن بیهند تا بوینه هرکدوم چنده سود هاکارینه.¹⁶ اولی بییمو و بائوته: «سرورمن، ته سکه ده تا سکه دیگه سود بیارده.»¹⁷ و ره بائوته: «آفرین، ای خادم نیکو! وقتی در چیزهایه کم امین بییه حکومت ده تا شهر ره به ته دیمه.»¹⁸ دومی بییمو و بائوته: «سرورمن ته سکه پنج تا سکه دیگه سود بیارده.»¹⁹ و ره هم بائوته: «بر پنج تا شهر حکمرانی هاکان.»²⁰ بعد دیگری بییمو و بائوته: «سرورا اینتا ته سکه! اون ره پارچه دله دینیمه مواظب بیمه.²¹ اینسه که ته جه ترسیمه چون ته مرد سختگیری هستی. اونچه ندایی گنی و اونچه نکاشتی درو کاندی.»²² و ره بائوته: «ای خادم بد سیرت طبق ته حرفا ته ره حکم کامبه. ته که دوندستی من مردی سختگیرمه، اونچه ندامه گرمبه و اونچه نکاشتمه درو کامبه،²³ چرا مه پول ره به صرافها ندایی تا وقتی بردگردسته اونا ره با سود پس بیرم؟»²⁴ پس به اونایی که اونجا دینینه بائوته: «سکه ره ونجه بیرین و

مَثَلِ باغبونهایه شیر

9 بعد این مثال ره مردمسته بیارده: «اتا مردی انا انگور باغ درست هاکارده و اون ره به چند تا باغبون اجاره هاداهه چند مدتی بورده مسافرت. 10 در موقع فصل انگور انا غلام ره پرسندیه باغبونها پَلی تا انا که از اون انگورها ره به و حابن. اما باغبونها و ره بزونه و دست خالی بر دگاردینه. 11 پس انا دیگه غلام ره پرسندیه، اما و ره هم بزونه و ور بی حرمتی هاکارده، دست خالی بر دگاردینه. 12 پس سومین بار انا دیگه غلام ره پرسندیه، اما و ره هم مجروح هاکارده، بیرون دمبده.»

13 «پس صاحب شه پَلی باغ بائوته: «چیکار هاکانم؟ شه ریکا ره که خله دوست دارمه رسندمه شاید و ره احترام هاکانند.» 14 اما باغبونها وقتی ریکا ره بدینه با هم مشورت هاکارده بائوته: «و وارث این باغ هسه، بیین و ره بکاشیم تا ارث اومه بووه.» 15 پس و ره انگور باغ جه بیرون دمبده و بکاشته.»

بعد عیسی مردمه بائوته شما فکر کاننی صاحب باغ با اونا چیکار کانه؟ 16 اینه و باغبونها ره هلاک کانه و انگور باغ ره به دیگران دهنه. «مریم وقتی اینا ره بشناسسته بائوته: خدا نکانه!» 17 اما وه ویشونه حارشا و بائوته:

«پس منظور کلام خدا چیشیه که گانه:
«همون سنگی که معمارون رد هاکارده
سنگ اصلی ساختمان هسه؟»

18 هر کی بر اون سنگ دَکفه خُرد وونه و هروقت اون سنگ بر کسی دَکفه و ره دردم کاشنه.» 19 علمای دینی و سران کاهنون وقتی بفهمسته این مثال ره درباره اونا گانه تصمیم بییتنه همون جا و ره گرفتار هاکانند اما مریم جه ترسینه.

سوال درباره پرداخت مالیات

20 معلون دینی و فریسیون عیسی ره زیر نظر بهیتنه و جاسوسانی وونه پَلی برسینه که شه ره صادق نشون دانه. اونا دنبال این دَینه که از حرفهای عیسی بهانه ای برای تسلیم و به والی پدا هاکانند. 21 پس جاسوسها و نجه پرسینه: «ای ایستا دومبی که ته حقیقت ره گانی و تعلیم دینی و کسی جه ظرفداری نکاندی بلکه راه خدا ره بدرستی یاد دینی. 22 آیا هاداهنه مالیات به قیصر درست هسه یا نا؟» 23 اما وه ویشونه حیلله ره بفهمسته و بائوته: 24 «آتا سیکه مه ره نشون هادین. نقش و نام این سیکه کینه هسه؟» 25 جواب هادانه: «ازاونه قیصر.» ویشونه بائوته: «مال قیصر ره به قیصر هادین و مال خدا ره به خدا!» 26 همینسته نتونسته مردم پَلی و ره با وونه حرفا دام دله دمبدن و در تعجب از جواب و ساکت بموندسته.

سؤال درباره قیامت

27 بعد چند تا از صدوقیون که منکر قیامت هستنه، عیسی پَلی بيمونه و سوالی و نجه هاکارده، بائوته: 28 «ایستا، موسی در تورات اوسته بئوته که اگر انا مردی زنی بیره اما بدون اینکه وچه دار بووه بمیره وونه برار باید اون زن ره به زنی بیره تا نسلی شه برارسته باقی بییله. 29 هفت تا برار بیینه که اولی زنی بییته و بدون اونکه وچه ای داره بمیره. 30 بعد دومین 31 و بعد سومین و ره به زنی بهیتنه و همیتی هر هفت تا برار بمردنه بدون اونکه شه جه وچه ای بیین. 32 آخر سر اون زناهم بمیره. 33 ایستا در قیامت، و کدوم تای زن هسه؟ اینسه که هر هفت تا برار و ره به زنی بهیتنه.»

34 عیسی جواب هادا و بائوته: «مردم این دنیا زن گرنه و شی کانه. 35 اما اونا که خدا ویشونه شایسته برسین به دنیای آینده و قیامت دونده، نا زن گرنه و نا شی کانه 36 و نا دیگه میرنه اینسه که مثل فرشتها هستنه. اونا وچه هایه خدا هستنه اینسته که بعنوان فرزند ارثی ورنه و اون ارث اینکه در روز قیامت قیام کانه. 37 حقیقت راست بیینه مردهها ره موسی در تورات در شرح ماجرای بوتۀ سوزان نمایون کانه، اونجه که خداوند ره، خدای ابراهیم و خدای اسحاق و خدای یعقوب خونده. 38 اما و نا خدای

به اون که ده تا سکه دانه هادین.» 25 و ره بائوته: «سرورا و که شه ده تا سکه دانه!» 26 جواب هادا: «شما ره گامبه که هر کی دانه ویشتر هادا وونه اما اون که ندانه حتی اونچه دانه هم و نجه بییته وونه. 27 و ایستا اون دشمنون مه ره که نخاستنه بر اونا حکومت هاکانم بیارین اینجه و ویشونه گردنه مه پَلی بورینین.»

ورود شاهانه به اورشلیم

28 پس از این حرفا عیسی پیشاپیش دیگران راه اورشلیم ره در پیش بییته.

29 وقتی به نزدیکی بیت فاجی و بیت غنیا که کوه زیتون بالا بی په برسینه، دتا نفر از شه شاگردون ره پخامسته بائوته: 30 «بورین این ده دله. وقتی وارد بیینی انا کزه الاغ ره دوسته وینی که تا به ایستا هیچ کس وره سوار نبییه. اون ره واز هاکانین و بیارین اینجه. 31 اگه کسی شمه جه پرسینه: چه ایسته وره واز کاننی؟ بایرین: «امه سرور وره لازم دانه.» 32 فرستادگان بورده و همه چیز ره همونتی که عیسی بائوته بی په پدا هاکارده. 33 و وقتی کزه الاغ ره واز کارده، و نه صاحب ویشونه پرسینه: «چه ایسته کره الاغ ره واز کاننی؟» 34 جواب هادانه: «امه سرور وره لازم دانه.» 35 اونا کزه الاغ ره عیسی پَلی بیارده. بعد شه لباسها ره دمبده کره الاغ سر و عیسی ر سوار اون هاکارده. 36 همینجوری که عیسی جلو شبیه مردم شه لباسها ره راه دله ونسته پهن کارده. 37 وقتی نزدیک سرازیری کوه زیتون برسینه همه مردم و شاگردون با خشحالی خدا ره با صدای بلند به خاطر تموم معجزه های که و نجه بدییه بینه شکر گاتنه 38 و داد زونه که: «مبارک بوهه پادشاهی از ظرف خداوند اینه!»

صلح و سلامتی در آسمون و جلال در عرش برین بوهه!»

39 بعضی از فریسیون از میونه مردم عیسی ره بائوته: «ای ایستا شه شاگردون ره بایر ساکت بوهن!» 40 و در جواب بائوته: «شمار گامبه اگه اینا ساکت بووهن سنگها به صدا در اینه!»

41 پس وقتی به اورشلیم نزدیک بییه و شهر ره بدیه ونسته برمه هاکارده 42 و بائوته: «کاشکی امروز دونستی پیشی تسته صلح و سلامتی یانه. اما افسوس که ته چشا جه پنهنون بموندسته. 43 انا زمان اینه که ته دشمنون ته دورور سنگر سازنه و از هر ظرف ته ره محاصره کانه عرصه ره بر ته تنگ کانه 44 و ته و ته وچه ها ره ته دله به خاک و خون کشنه. و سنگی بر سنگ نمونده اینسه که موقعی که خداوند ته نجاتسته بی بيموهه ره درک نکاردی.»

پاک بساينه معبد

45 بعد به صحن معبد بورده و کاسبها ره اونجه جه بیرون هاکارده 46 و ویشون بائوته: «خدا اینتی بائوته که مه سره، سره دعا هسه اما شما اون ره پناگاه دزدون بساتینی.»

47 و هر روز صحن معبد دله تعلیم داهه. اما سران کاهنون و علمای دینی و مشایخ دنبال بکاشنه و دینه 48 اما راهی برای انجام شه هدف پدا نکارده اینسه که مردم همه عاشق وونه حرفا بیینه.

سؤال درباره اجازه و اختیار عیسی

20 انا از روزها که عیسی در صحن معبد مردم ره تعلیم و خور خوش نجات ره ویشونه داهه، سران کاهنون و علمای دینی به همراه مشایخ وونه پَلی بيمونه 2 و بائوته: اما ره بائور به چه حقی این کارها ره کاندی؟ کی این حق ره ته ره هاداهه 3 جواب هادا: «من هم شمه جه پرسمبه مه ره بائورین 4 آیا تعمیم هاداهنه یحیی از ظرف خدا بی په یا از انسان؟» 5 اونا با هم مشورت هاکارده بائوته: «اگر بایریم از ظرف خدا بی په گانه، پس چه ایسته به و ایمان نیاردینی؟ 6 و اگه بائوریم از انسان بی په تموم مردم اما ره سنگسار کانه اینسه که اعتقاد دارنه که یحیی پیامبر بی په.» 7 پس جواب هادانه: «دومبی از کاجه بییه.» 8 عیسی بائوته: «من هم شما ره نایریمه به چه حقی این کارها ره کامبه.»

پیشگویی خرابی اورشلیم

20 «وقتی بدینی سپاهيون، اورشلیم ره به محاصره در بیارندن، بدونین خرابی اون نزدیک هسه. 21 بعد هر کی در یهودیه تره باید به کوهها فرار هاکنه، اونایی که در اورشلیم درنه اورشلیم جه بیرون بورن و اونایی که در دشت و صحرا درنه به اورشلیم نیهند. 22 اینسه که اون روزها روزهای مکافات اورشلیم هسه که درباره اون هرچی در کتاب مقدس بنوشته بییه اتفاق گفته. 23 وای بر زهای آبتن و مارونه شیرده در اون روزها! اینسه که مصیبتی عظیم دامنگیر اورشلیم وونه و این مردم به غضب الهی دچار وونه. 24 به دم شمشیر قرار گیرنه و در میونه تموم قومهای دیگه به اسیری بورد وونه و اورشلیم بدست غیر یهودیها گفته و پابمال وونه تا زمانی که دوره غیر یهودیها به سر بییه.

بردگردستن مسیح

25 «نیشونه هایی در خرشید و ماه و ستاره ها پدا وونه. زمین دله مردم از جوش و خروش دریا آشفته و دلنگرون وونه. 26 مردم از اونجه باید در دنیا اتفاق دیکه از ترس عَش کائو اینسه که نیروهای آسمون به لرزه در آئه. 27 بعد انسان ریکا ره ویننه که با قدرت و شکوه خله زیاد بر اتا ابر اینه. 28 وقتی اینا شروع بووه راست ایست هاکنین و شه شرها ره بالا بیرین اینسه که شمه نجات نزدیک هسه!» 29 و این مثال ره ویشونسته بیارده: «انجیر دار و دارهابه دیگه ره در نظر بیرین. 30 وقتی برگ دینه توننی بوینین و بفهمین که تابستون نزدیک هسه. 31 همینسته هروقت بدینی، این چیزها تره اتفاق گفته، متوجه وونی پادشاهی خدا نزدیک هسته. 32 راستی راستی شما ره گامبه که تا تموم اینا اتفاق نکهه این نسل از بین نشونه. 33 آسمون و زمین از بین شونه اما حرفهای من هیچوقت از بین نشونه.

در انتظار بردگردستن مسیح

34 «بهوش بوشین نکانه عیش و نوش، و مستی و گرفتاریهایه زندگی شمه دل ره سنگین هاکنه و اون روز مثل اتا دام، یکدفعه شما ره غافلگیر هاکنه. 35 اینسه که این اتفاق برسر تموم مردم در همه جای دنیا گفته. 36 پس همیشه مواظب بوشین و دعا هاکنین تا بتونین از تموم این چیزها که بزودی اتفاق گفته در امان بومین و در حضور انسان ریکا ایست هاکنین.» 37 عیسی هر روز معبد دله تعلیم داهه وشوها شهر جه بیرون شیبیه و کوه زیتون بالا شو ره با دعا به صبح رسنیده. 38 صبح ها مردم برای گوش هاکارنده و نه حرفها معبد دله جمع بیینه.

خیانت یهودا

22 عید فطیر که پسخ هم گانه نزدیک بیه 2 و سران کاهنون و علمای دینی در ضد دینیه بهانه پدا هاکنند تا عیسی ره بکاشن اینسته که از شورش مردم ترسینه. 3 در اون لحظه شیطان در یهودا که معروف به آسخریوطی که آتا از دیوارده تا شاگردعیسی بییه نفوذ هاکارده. 4 و بورده سران کاهنون و فرماندهون قراولان پلی و با اونا صحبت هاکارده که چجوری عیسی ره ویشون دست تسلیم هاکنه. 5 اونا خشحال بیینه و توافق هاکارنده پولی وره حادین. 6 و هم قبول هاکارده و دنبال فرصت دینیه تا در نبود مردم عیسی ره به اونا تسلیم هاکنه.

شام آخر

7 روز عید فطیر که باید گوسفند پسخ قربونی بووه برسیه. 8 عیسی پطرس و یوحنا ره برسنیده بائوته: «بورین و شام پسخ ره آمسته آماده هاکنین تا بخوریم.» 9 بیورسینه: «در کاجه خانی تدارک بوینیم؟» 10 جواب

مردها بلکه خدای زنده ها هسه؛ اینسه که ونسته همه پارسایون زنده هستنه.» 39 بعضی از علمای دینی در جواب بائوته: «ای استا خار بائوتی!» 40 و دیگه هیچ کس جرأت نکارده سوالی ونجه هاکنه.

مسیح کته ریکا هسه؟

41 بعد عیسی به ویشون بائوته: «چیتی هسه که گانه مسیح آداوود ریکا هسه؟ 42 داوود شه در کتاب مزامیر گانه: «خدا، مه خدایوند ره بائوته، به دست راست من هینیش 43 تا اتا زمان که ته دشمنون ره ته لینگ زیرسته، کرسی هاکنیم.» 44 اگه داوود مسیح ره خدایوند خوننده، چیتی و تونده داوود ریکا بوئه؟» 45 در همون موقع که مردم همه گوش دانه، عیسی به شه شاگردون بائوته: 46 «از علمای دینی دوری هاکنین که دوست دارنه که قباي پلند دپوشن و کوچها و بازارده مردم ویشونه سیلام بایرن، و در کنیسه بهترین جای ره داشته بوشن و در مهمونیها در بالای مجلس هینیشن. 47 از یک طرف بیوه زنان سیره ره غارت کانه و از طرف دیگه شه دعا ره ریکاکارانه طول دینه. ویشونه سختترین مجازات ره وینه.»

هدیه اتا بیوه زن فقیر

21 عیسی دور ور ره ایشا و سرمایه دارها ره دبه که شه هدیه ره درون صندوق بیت المال معبد دم دانه. 2 در اون میون اتا بیوه زن فقیر ره هم بدیهه که دتا سکه ناچیز صندوق دله دمدا. 3 عیسی بائوته: «راستی شما ره گامبه که این بیوه زن فقیر از تموم اونا ویشتر هادا. 4 اینسه که اونا همگی از زیادی شه دارایی هادانه اما این زنا در تنگدستی خودش تموم شه دارایی ره هادا.»

نشونه های پایان زمون حاضر

5 وقتی شاگردون درباره معبد صحبت کاردنه که چجوری با سنگهای زیبا و هدایای وقف بییه، چنده قشنگ هسته، عیسی ویشونه بائوته: 6 «زمانی انه که از اونچه اینجه ویننی سنگی بر سنگ دیگه نمونده بلکه همه خراب وونه.» 7 بیورسینه: «ای استا اینا کی اتفاق گفته و نشانه نزدیک تبین وقوع اون چیشیه؟» 8 جواب هدا: «بههوش بوشین که گمراه بووین؛ اینسه که خله ها به نام من آئه و گانه: «من مسیح هستمه» و «زمان موعود برسیه». از اونا پیروی نکاینین. 9 «و وقتی خور جنگها و آشوبها ره ایشنانی نترسین. اینسه که باید اول اینجوری اتفاق دیکه اما پایان کار بلافاصله نرسنه.» 10 بعد ویشونه بائوته: «قومی بر قومی دیگه و حکومتی بر حکومتی دیگه راست وونه. 11 همه جا زلزله و قحطی و طاعون انه و اتفاق خله بدی روی دینه نشونه های عجیب از آسمون ظاهر وونه.

12 «اما پیش از اینا شما ره گرفتار کانه و اذیت کانه و شما ره تحویل رهبرون مذهبی دئه و به خاطر پیروی از من، شما ره پادشاهون و حاکمون پلی ورئه تا شمسسته حکم بورینند تا شماره زندانی هاکنند 13 و اینجوری فرصت پدا کانی تا مه خوری ویشونجه صحبت هاکنین. 14 شه عزم ره جزم هاکنین، پیش پیش نگران بووشین که چه جوری شه جه دفاع هاکنین. 15 اینسه که شما ره کلام و حکمت دمبه که هیچ کدوم از شمه دشمنون نتونند مقاومت یا مخالفت هاکنند. 16 حتی شمه پی پر و مارون و شمه برارون و فامیلها و شمه رفقون شما ره تسلیم دشمن کانه و اونا بعضی از شما ره کاشننه. 17 مردم همه به خاطر مه اسم شمه جه نفرت پدا کانه. 18 اما اتا خال می شمه سر جه کم بوونه. 19 با مقاومت صاحب حیات ابدی وونی.

سر کلبسته. 45 وقتی دعا چه راست بیبیه و شاگردون پلى بردگرددسته بدیبه از ناراحتی بختونه. 46 ویشونه بائوته: «چه ایسته بختونی؟ راست بوشین و دعا هاکانین تا در آزمایش نکفین.»

گرفتار بیبین عیسی

47 هنوز صحبت کرده که انا گروه راه چه برسینه. یهودا اصخرویوی که آتا از اون دوازده تا شاگرد بیه اوناره هدایت کرده. و عیسی پلى بییموهه وور ماچ هاکارده 48 اما عیسی و ره بائوته: «ای یهودا آیا انسان ریکا ره با ماچ تسلیم کاندی؟» 49 وقتی پیروان عیسی بفهمستنه چه اتفاقی ذره گفته عیسی ره بائوته: «ای سرور ما اجازه هاید شمشیر بکشیم؟» 50 و آتا از اونا غلام کاهن اعظم ره به شمشیر بزوهه و ونه راست گوش از بیخ بوریبه. 51 اما عیسی بائوته: «اینکار ره نکانین!» و گوش اون مردی ره لمس هاکارده و شفا هدا. 52 بعد خطاب به سران کاهنون و فرماندهون قراول معبد و مشایخی که برای گرفتار هاکارده و بییمونه بائوته: «مگه من راهزنمه که با چماق و شمشیر مه دنبال بییمونی؟» 53 هر روز معبد دله شمه چشمه جلو ذیمه ویشما دست بر من دراز نکاردینی، اما الان ساعت شما هسه، ساعت حکومت تاریکی.»

انکار پطرس

54 بعد عیسی ره بهیتنه و وره بوردنه کاهن اعظم سیره. پطرس دیرادیر ویشون دنبال شبیه. 55 در وسط حیاط تیش روشن بیپه و جمعی دور اون هنبشته بینه. پطرس هم در میون اونا هنبشته. 56 در همین موقع انا کنیز و ره در روشنایی تیش بدیبه و و ره خیره بیبیه بائوته: «اینتا مردی هم با عیسی بیپه.» 57 اما و انکار هاکارده و بائوته: «خانم جان من و ره نشناسمبه.» 58 انا کم بعد انا نفر دیگه و ره بدیبه و بائوته: «ته هم آتا از اونا بی.» پطرس در جواب بائوته: «آقا جان من با اونا نیمه.» 59 چند ساعت بگذشته و انا نفر دیگه بائوته: «بی شک اینتا مردی هم با عیسی بیپه اینسته که جلیلی هم هسه.» 60 پطرس در جواب بائوته: «آقا جان من ندومه چیشی گانی.» هنوز صحبت کرده که جلا ونگ بزوهه. 61 اون لحظه عیسی بر دگرددسته و پطرس ره هارشا و پطرس ونه حرفا ره بیاد بیارده که بائوته بیپه: «امروز قبل از طلا ونگ سه بار مه ره انکار کاندی.» 62 پس بیرون بورده و زارو زار پر مه هاکارده.

مسخره هاکارده عیسی

63 اونا عیسی ره شه وسط دمبدانه و شروع هاکارده به مسخره هاکاردن و بزوهنه عیسی. 64 ونه چشم ره دوستنه گانته: «پیش گویی هاکان و بایر کی ته ره زنده؟» 65 و خله بدو بیرا وره گانته.

محاکمه عیسی در حضور شورای یهود

66 وقتی صبح بیبیه شورای مشایخ قوم، یعنی سران کاهنون و علمای دینی، تشکیل جلسه هادانه و عیسی ره پخاستنه. 67 بائوته: «اگر ته مسیحی، انا ره بایر.» جواب هادا: «اگر بایرم مه حرف ره باور نکاننی» 68 و اگه شمه چه بیرسم، مه ره جواب ندیننی. 69 اما از این بعد انسان ریکا به دست راست خدای قادر نیشنه. 70 همگی بائوته: «پس آیا ته خدای ریکایی؟» در جواب بائوته: «شما شه گانی که هستمه.» 71 پس بائوته: «دیگر نیازی به شهادت داریمی؟ شه ونه زبون چه بشناسیم.»

محاکمه در حضور پپلاثس

23 بعد تموم شورا راست بیبینه و عیسی ره پپلاثس حاکم رومی پلى بوردنه 2 و نجه شکایت هاکارده بائوته: «این مردی تموم امه مردم ره گمراه کاند و انا ره گانه به قیصر مالیات ندین و ادعا کاند مسیح و پادشاه هسه.» 3 پس پپلاثس و نجه پرسیه: «آیا ته پادشاه یهود هستی؟»

هدا: «زمانی که شهر دله بوردینی، انا مردی با کوزه ای اوو شمه جلو در ائه. ونه دنبال راه دکفین بورین اون سیره دله که و شونه اونجه 11 و صاحب سیره ره بایرین: «استا گانه: «مهمونخانه کاجه هسه تا شام پسخ ره با شه شاگردون بخورم؟»» 12 و شما ره ونه بالا طبقه که خله گت هسه ره نشون دنه. اونجه تدارک بوینین.» 13 اونا بوردنه و همه چیز ره همونجور پدا هاکارده که عیسی ویشونه بائوته بیپه و پسخ ره اونجه تدارک بدینه. 14 اون ساعت پرسیه و عیسی با شه رسولان سفره سر هنبشته. 15 بعد ویشونه بائوته: «خله دوست داشتمه قبل از رنج بکشیم این پسخ ره با شما بخرم.» 16 اینسته که شما ره گامبه که دیگه از اون نخرمبه تا اون زمون که در پادشاهی خدا تحقق پدا هاکانه.» 17 پس انا جام شراب ره بیبته و شکر هاکارده و بائوته: «ایننار بیرین و شه میون تقسیم هاکانین.» 18 اینسته که شما ره گامبه که تا بییموهنه پادشاهی خدا دیگه از محصول انگور نخارمبه.» 19 بعد نون ره بیبته شکر هاکارده و پاره هاکارده و ویشونه هدا و بائوته: «اینتا بدن من هسه که شیمسته هاداهه وونه این ره به یاد من انجام هادین.» 20 بعد پس از شام جام شراب ره بیبته و بائوته: «این جام شراب، عهد جدید هسه در خون من که شمه نجاتسه دشمنیه وونه.» 21 اما دست اون نفر که مره تسلیم کاند با مه دست در سیره ذره. 22 انسان ریکا اون جوری که مقدر هسه شونه اما وای بر اون کس که و ره تسلیم دشمن کاند.» 23 بعد شروع هاکارده همدیگر چه سوال هاکاردن کدومشون که این کار ره کاند.

24 و جر و بحث کارده که کدوم تای ویشون گتتر هسه. 25 عیسی ویشونه بائوته: «پادشاهون این دنیا بر مردم سروری کانه و حاکمون اونا وولی نعمت» بخوندسته وونه. 26 اما شما اینجوری نووشین. گتترین شما باید مثل کوچکترین بووهه و حاکم باید مثل خادم بووهه. 27 اینسته که کدوم تا گتتر هسه اون که سفره سر نیشته یا اون که خدمت کاند؟ آیا نا اون که سفره سر نیشته؟ اما من در میونه شما مثل خادم هستمه. 28 «شما کسانی هستینی که در آزمایشهای من مه کنار هرستانی.» 29 پس همونجور که مه پیپر سلطنتی مه ره عطا هاکارده من هم شما ره عطا کامبه تا بر مه سفره در پادشاهی من بخارین و بنوشین و تخت سر هنبشین و دوازده تا قبیله اسرائیل ره داوری هاکانین. 31 «ای شمعون ای شمعون شیطون اجازه خواهه شما ره مثل گندم غربال هاکانه.» 32 اما من تسه دعا هاکاردمه تا ته ایمان تلف نووشه. پس وقتی بردگرددستی شه برارها ره استوار دار.» 33 اما و در جواب بائوته: «ای سرورم، من آمادومه با ته به زندان بورم و بمیرم.» 34 عیسی جواب هادا: «پطرس، بدون که امروز قبل از طلا ونگ، سه بار مره انکار کاندی و گانی مره نشناسنی.»

35 بعد اوناچه پرسیه: «آیا زمانی که شما ره بدون کیسه پول و غذا و کفش برسندیمه به هیچ چی محتاج بیبینی؟» جواب هادانه: «نا، به هیچ چی.» 36 پس ویشونه بائوته: «اما الان هر کی کیسه پول یا غذا دانه اون ره بیره و اگه شمشیر ندانه شه لباس ره بزوشه شمشیر بخرینه. 37 اینسته که اونچه درباره من در کلام خدا بنوشته، باید اتفاق دکفه که: و جزء خطا کارها بیبیه.» آره اونجه دربارۀ من بنوشته بیبیه عملی وونه.» 38 شاگردون بائوته: «ای خداوند هارشا دتا شمشیر دارمی.» ویشونه بائوته: «وسته.»

دعا در کوه زیتون

39 بعد عیسی بیرون بورده و بنا بر عادت بورده کوه زیتون سر و ونه شاگردون هم ونه همراه بوردنه. 40 وقتی اونجه برسینه ویشونه بائوته: «دعا هاکانین تا در آزمایش نکفین.» 41 بعد به اندازه پرتاب سنگ اوناچه دور بیبه و زانو بزوه، اینجوری دعا هاکارده: 42 «ای پیپر اگه اراده ته هسه این جام ره مچه دور هاکان؛ انا نا به خواهه من بلکه به اراده ته بووهه.» 43 بعد فرشته ای آسمون جه بر و ظاهر بیبه و و ره تقویت هاکارده. 44 پس وقتی در عذاب بیپه با جدیتی ویشتر دعا هاکارده و عرقش مثل قطره هایه خون بنه

بکشینه. ³⁴ عیسی بائوته: «ای پی پر اینا ره بخش اینسه که ندونته چیکار کانه». بعد مامورین قرعه دیمدانه تا لباسهایه و ره شه میون تقسیم هاکنند. ³⁵ مرید به تماشا هرسا بینه و بزرگان قوم هم خنده زونه گاتنه: «دیگرون ره نجات هادا! اگه مسیح هسه و برگزیده خداهسته شه ره نجات هاده.» ³⁶ سربازون هم و ره مسخره کارنده. شراب ترش و ره دانه ³⁷ و گاتنه: «اگر پادشاه یهود هستی، شه ره نجات هاده.» ³⁸ ونه سر بالا بنوشتنه نصب هاکارنده که گاته: «اینجا هسه پادشاه یهود.»

³⁹ آتا از دتا قاتل که بر صلیب آویزون بی په اهانت کارده و ره گاته: «مگر ته مسیح نبهی؟ پس ایا و شه ره نجات هاده!» ⁴⁰ اما اتا دیگه و ره سرزنش هاکارده و بائوته: «ته خدا جه نترسینی؟ ته هم زیر همون حکمی! ⁴¹ مکافات ایا بحق هسه اینسه که سزای اعمال اما هسه. اما اینتا مردی هیچ تقصیری نکارده.» ⁴² بعد بائوته: «ای عیسی وقتی به شه پادشاهی برسهی مه ره هم به یاد بیار.» ⁴³ عیسی جواب هادا: «راستی ته ره گامبه که امروز با من در فردوس دری.»

مرگ عیسی

⁴⁴ حدود ساعت دوازده بی په که تموم اون سرزمین تاریک بییه و تا ساعت سه بعد از ظهر ادامه پدا هاکارده ⁴⁵ اینسته که خرسید دیگه نیدرخشیه. در این موقع پرده معبد از وسط پاره بییه. ⁴⁶ بعد عیسی به صدای بلند داد بزوهه: «ای پی پر شه روح ره به ته دستا سپارمه.» اینتا ره بائوته و جان هادا. ⁴⁷ فرمانده سربازون با بدینه این واقعه، خدا ره شکر هاکارده و بائوته: «اطمینان دارمه که اینتا مردی بی گناه بی په.» ⁴⁸ مردمی هم که تماشا کارنده وقتی اونچه اتفاق دیکته بی په ره بدینه درحالی که بر شه سینه زونه، اونچه ره ترک هاکارنده. ⁴⁹ اما تموم آشنایان عیسی از جمله زنها که از جلیل بییه از دور هرستانه و این صحنه ره ایشانه.

خاکسپاری عیسی

⁵⁰ اونچه اتا نفر یوسف نوم هم حضور داشته که مردی بی په خوب و درستکار. و هر چند عضو شورا هم بی په ⁵¹ با رأی و تصمیم اونا موافق بییه. یوسف از مردمون رومه، آتا از شهرهای یهودیان بی په و مشتاقانه انتظار پادشاهی خدا ره کشییه. ⁵² و پیلاتس پلی بورده و جنازه عیسی ره بخاشه. ⁵³ پس اون ره پایین بیارده در اتا پارچه کتان دله دپیچییه و در اتا قبر دله که از سنگ بی په بیبسته که تابه حال هیچ کس در اون قرار نهیته بیه. ⁵⁴ تموم کار دفن و کفن ره همون روز انجام هادانه چون فردای اون روز شبات بیه و طبق رسم یهودیا از ساعت شش غروب جمعه به پیشواز شبات شینه و از کار دست کشینه. ⁵⁵ زنها که از جلیل دنبال عیسی بییموهه بییه یوسف دنبال بوردنه و جای مقبره و چیجوری قرار بییتن جنازه ره بدینه. ⁵⁶ بعد شه سیره بردگردستنه حنوط و عطرهايه مختلف آماده هاکارنده و در روز شبات طبق حکم شریعت آروم بهیته.

قیام عیسی مسیح

24 صبح زود یکشنبه، زنا عطرهايه ره که آماده هاکارده بییه ره بییتنه و بوردنه سر قبر ² بدینه سنگ جلو مقبره کنار هاداهه هسه. ³ اما وقتی بوردنه مقبره دله بدن خداوند عیسی ره پدا نکارنده. ⁴ از این واقع در تعجب دینه که یکدفعه دتا مردی با لباسهای نورانی در کنار ویشون هرسانه. ⁵ زنا از ترس شه سرها ره دیمدانه زیر، اما اون دتا مردی ویشونه بائوته: «چه ایسته زنده دنبال، میون مردها گردنی ⁶ و اینجه دنییه، بلکه راست بییه! به یاد بیارین اون زمان که در جلیل دینه شما ره چیشی بائوته. ⁷ بائوته که انسان ریکا باید مردم گناهکار دست تسلیم بووهه صلیب رو بوره و در روز سوم راست بووهه.» ⁸ بعد زنا ونه خرفا ره به یاد بیارنده. ⁹ وقتی مقبره جه بردگردستنه تموم اینها ره به اون یازده تا رسول و هم به دیگرون بائوته. ¹⁰ زنهايه که این خور ره به رسولها هادانه: مریم مجدلیه،

در جواب بائوته: «چنین هسه که ته گانی!» ⁴ بعد پیلاتس به سران کاهنون و مرید اعلام هاکارده: «هیچ دلیلی نومیسه که وره محکوم هاکنیم» ⁵ اما اونا به اصرار بائوته: «و در همه جای یهودیه مردم ره با شه تعلیم ها تحریک کاند. از جلیل شروع هاکارده و ایشا به اینجه هم برسیه.»

محاکمه در حضور هیروودیس

⁶ وقتی پیلاتس این ره بشناسه خواهه بدونه آیا و جلیلی هسه. ⁷ و وقتی بفهمسته و جزو قلمرو هیروودیس هسته و ره برسندیه ونه پلی که در اون زمون در اورشلیم دینه. ⁸ هیروودیس وقتی عیسی ره بدیه خله خشحال بیه چون درباره عیسی خله چیزها پشئویه بی په و دوست داشته آتا معجزه‌ای ونجه بوینه. ⁹ پس سؤال هابه زیادی عیسی جه هاکارده اما عیسی جوابی و ره ندهه. ¹⁰ سران کاهنون و علمای دینی که اونجه دینه خله وره اتهام زونه. ¹¹ هیروودیس و ونه سربازها هم و ره بی حرمتی کارنده و وره مسخره کارنده. بعد آتا لباس شاهی ونه تن دپوشینه و پیلاتس پلی بردگردینه. ¹² در همون روز هیروودیس و پیلاتس با هم آشتی هاکارنده اینسته که قبل از اون دشمن هم دیگر بییه.

محکوم هاکارنده عیسی

¹³ پیلاتس سران کاهنون و بزرگون قوم و مرید ره بخاشه ¹⁴ و ویشونه بائوته: «اینتا مردی ره به اتهام اینکه مرید ره بر ضد حکومت روم تحریک کاند مه پلی بیاردنی. من در حضور شما و ره آزمایش هاکاردمه و هیچ دلیلی ندیمه که شمه تهمتها راست بووهه. ¹⁵ نظر هیروودیس هم همین هسه چه ایسته و ره آمه پیش بردگردینینی. همین جوری که ویننی کاری نکارده که مستحق مرگ بووهه. ¹⁶ پس دستوردمه و ره چو برزند و بعد آزاد هاکنند.» ¹⁷ در هر عید پیلاتس باید آتا زندانی ره آزاد کارده. ¹⁸ اونا یکصدا داد کشینه و گاتنه: «و ره اعدام هاکان و باراباس ره آسته آزاد هاکان!» ¹⁹ باراباس به خاطر شورشی که در شهر اتفاق دیکته بی په و بخاطر قتل، در زندان دینه. ²⁰ پیلاتس که خواسته عیسی ره آزاد هاکانه یک بار دیگه اونا ره بائوته و کاری نکارده مستحق اعدام بووهه. ²¹ اما همینجوری اونا داد کشینه گاتنه: «بر صلیب هاکان! بر صلیب هاکان!» ²² سومین بار ویشونه بائوته: «چه ایسته؟ چه بدی هاکارده؟ من که هیچ دلیلی برای بکاشتنه و نومیسه. پس و ره چو ژمه و آزاد کامبه.» ²³ اما اونا با داد بلند اصرار کارنده وره به صلیب بکشین. آخر سر ویشون داد و فریاد پیروز بییه ²⁴ و پیلاتس حکمی ره که خاستنه صادر هاکارده. ²⁵ و باراباس ره که به خاطر شورش و قتل در زندان دینه و مردم خواسته آزاد بووهه آزاد هاکارده و عیسی ره هادا ویشون ره تا هر جوری خانه ونجه رفتار هاکنند.

بر صلیب بیین عیسی

²⁶ وقتی ماموران عیسی ره وردنه، آتا مردی به نوم شمعون از مرید قیروان ره که صحراجه به شهر اموهه ره بییتنه و صلیب ره ونه دوش سر بیهشتنه وره وادار هاکارنده اون ره پشت سر عیسی حمل هاکانه. ²⁷ آتا گروه زیادی از مرید، از جمله زنها که شه سینه زونه و برمه کارنده ونه دنبال راه دیکته. ²⁸ عیسی بردگردسته و ویشونه بائوته: «ای کیجا هون اورشلیم مسته برمه نکانین؛ شسته و شه وچه هاشه برمه هاکانین. ²⁹ اینسته که اتا زمان اینه که گاننی: «خشحال زنهايه نازا، خوشحال زجهمایی که اصلا نراهه و سینه‌هایی که اصلا شیر ندهه!» ³⁰ در اون موقع کوه ها ره گاننی: «آمه سر دیکفین!» و تپه‌ها ره که: «ایا ره جا هادین!» ³¹ اینسته که اگه با چوهه تر اینتی کانه با چوهه خشک چیکار کانه؟» ³² دتا مرد دیگه ره هم که هر دتا قاتل بییه وردنه تا با و اعدام هاکنند. ³³ وقتی به اونجه ای که جمعه گاتنه برسینه و ره با اون دتا قاتل بر صلیب بکشینه آتا ره در سمت راست و دیگری ره در سمت چپ و به صلیب

صحبت کرده و کتاب مقدس ره اوسته تعریف کرده چتی اَمه دل به لرزه در بی‌تموه بیه؟»³³ پس سریع راست بیینه و بردگردستنه اورشلیم. اونجه اون یازده تا رسول ره پدا هاکارینه که با شه رفقون نیشینه³⁴ شاگردون به اون دتا مردی گاتنه: «اینتا حقیقت دانه که خداوند قیام هاکارده اینسه که بر شمعون ظاهر بییه.»³⁵ بعد اون دتا هم بانوته که راه دله چه اتفاق دکنه و چجوری عیسی ره زمون پاره هاکارده نون شناسینه.

ظهور عیسی بر شاگردون

³⁶ هنوز در این‌باره صحبت کارینه که عیسی شه ویشون میون ظاهر بیه و بانوته: «سلام بر شما بوه!»³⁷ تعجب هاکارده و بترسینه فکر هاکارده روح وینه.³⁸ ویشون بانوته: «چه ایسته اینجوری نگرانینی؟ چه ایسته شک و تردید شه دل دله راه دینی؟»³⁹ مه دست و لینگ ره حارشین. خودم هستمه! مه ره دست بزنین و بونین؛ روح که گوشت و استخون نداننه اما همین جوری که ویننی من دارمه!»⁴⁰ اینا ره بانوته و شه دستها و لینگها ره ویشون ره نیشون هادا.⁴¹ اونا از بس که خشحال و متعجب بینه نتونستنه باور هاکنند. پس ویشونه بانوته: «هیچی بخاردنسته دارینی؟»⁴² آتا تیکه ماهی کباب وره هادانه⁴³ اون ره بیته و ویشون چشه جلو بخارده.⁴⁴ بعد ویشونه بانوته: «این همون هسه که وقتی با شما دیمه گاتمه؛ انا تموم اونجه در تورات موسی و کتاب انبیا و زبور درباره من بنوشته هسه باید اتفاق دکنه.»⁴⁵ بعد ویشون فکرها ره روشن هاکارده تا بتوندن کتاب مقدس ره درک هاکنند.⁴⁶ و ویشونه بانوته: «بنوشته هسه که مسیح رنج باید بوینه و در روز سوم مردگان دلجه راست بووه»⁴⁷ و این هسته مه پیغوم نجات که باید از اورشلیم به همه قومها برسین > همه کسانی که شه گناهون جه توبه هاکنند و بسوی من بردگردن آموزیده وونه.»⁴⁸ شما شاهدان این امور هستینی.⁴⁹ من روح القدوس ره که مه پی‌پر شما ره وعده هاداهه شسته رسنیمه پس در این شهر بمونین تا اون زمان که از بالا با قدرت آراسه بووشین.»

صعود عیسی به آسمون

⁵⁰ بعد ویشون ره به بیرون شهر تا نزدیکی بیت‌عنیا پورده و شه دستا ره پلند هاکارده ویشون ره برکت هادا؛⁵¹ و در همون موقع از اونا جدا بییه به آسمون پورده بییه.⁵² اونا و ره پرستش هاکارده و با خشحالی خله زیاد بردگردستنه اورشلیم.⁵³ اونا همیشه به معبد شینه و خدا ره شکر و سپاس گاتنه.

یونا، مریم یعقوب مار و چندتا زن دیگه که ویشون همراه بیینه بینه.¹¹ اما رسولها بانوته زنا ره خیال بیته پس ویشون حرفها ره باور نکاردنه.¹² با اینا پطرس راست بییه و بورده قبر طرفی و خم بییه حارشا، اما جز کفن هیچ چی دیگه ندیده. پس تعجب هاکارده از اونجه اتفاق دکنه بی‌په و به شه سیره بر دگردسته.

در راه عموآس

¹³ در همون روز دتا نفرز پیروان عیسی به آتا ده شینه، به اسم عموآس در حدود د فرسنگی اورشلیم.¹⁴ ویشون درباره تموم اتفاقهایی که دکنه بیه ره با هم صحبت کارینه.¹⁵ همینجوری که سرگرم بحث و گفتگو بینه عیسی خودش ویشون پلی بییمو و ویشون همراه راه دکنه.¹⁶ اما اونا و ره شناسینه اینسه که قدرت تشخیص اوناچه بیته بییه.¹⁷ و اوناچه پرسیده: «در راه درباره چیشی صحبت کاردینی؟» اونا با ناراحتی ساکت هریشانه.¹⁸ بعد آتا از اونا که ونه اسم کلنوپاس بییه، در جواب بانوته: «آیا ته تنها نفر غریب در اورشلیم هستی که از اونچه در این روزها اتفاق دکنه بی‌خوری؟»¹⁹ پرسیده: «کدوم اتفاق؟» بانوته: «اونچه عیسی ناصری سر بوگذشته. و نبی بی‌په که خدا پلی و تموم مردم پلی کلام و اعمال پرقدرتی داشته.²⁰ سران کاهنون و حکمرانان انا و ره تحویل حاکمون رومی هادانه تا ور به مرگ محکوم هاکنند وره به صلیب بکشینه.²¹ اما انا امید داشتیمی و همون بووه که باید اسرائیل ره رهایی هاده. علاوه بر اینا در واقع الان سه روز از این اتفاق بوگذشته.²² بعضی از زنا هم که در میونه انا دزنه، اما ره متعجب هاکارده. اونا امروز صبح زود قبر سر بورده²³ اما ونه جنازه ره پدا نکاردنه. بعد بییمونه اماره بانوته شه رویا دله فرشته‌ها ره بدینه که ویشونه بانوته و زنده هسه.²⁴ بعضی از اَمه زفا بورده سر قبر و اونجه ره همونجور که زنا گاتنه بدینه اما و ره ندینه.»²⁵ بعد ویشونه بانوته: «ای ناداهون که دل دیرفهم برای باور هاکارده بانوته‌هایه انبیا دارنی!»²⁶ آیا ناپید مسیح این رنجه ره بوینه و بعد به شه جلال دربییه؟»²⁷ بعد از موسی و تموم انبیا شروع هاکارده و اونجه ره که در تموم کتاب مقدس ونه خوری بانوته بینه ره ویشونسته توضیح هادا.

²⁸ وقتی به عموآس که ویشون هدف بی‌په نزدیک بیینه عیسی اینجوری بانوته که خانه بوره دورتر.²⁹ اما اونا اصرار هاکارده و بانوته: «اَمه پلی دووش اینسه که انده نموندسته تا روز تموم بووه و شو نزدیک هسه.» پس بورده با ویشون بَمونه.³⁰ وقتی با اونا سفره سر هیشته بی‌په نون ره بیته و شکر هاکارده پاره هاکارده و ویشونه هادا.³¹ در همون موقع ویشون چشا واز بییه و و ره شناستنه، اما در همون لحظه ویشون پلی جه ناپدید بییه.³² اونا همدیگه جه پورسینه: «بعدی اون زمان که راه دله با اما